

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
MİLLÎ EĞİTİM, KÜLTÜR,
GENÇLİK VE SPOR KOMİSYONU
TUTANAK DERGİSİ

—●—
3'üncü Toplantı
3 Mart 2022 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.- Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile Devlet Memurları Kanununda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4212)

MİLLÎ EĞİTİM, KÜLTÜR, GENÇLİK VE SPOR KOMİSYONU

3'üncü Toplantı

3 Mart 2022 Perşembe

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu 10.37'de açılarak dört oturum yaptı.

Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile Devlet Memurları Kanununda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Karamnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4212), görüşmeleri tamamlanarak kabul edildi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından saat 17.40'ta toplantıya son verildi.

3 Mart 2022 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.37

BAŞKAN: Emrullah İŞLER (Ankara)

BAŞKAN VEKİLİ: Kamil AYDIN (Erzurum)

SÖZCÜ: Orhan ERDEM (Konya)

KÂTİP: Nazım MAVİŞ (Sinop)

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonunun değerli üyeleri, değerli milletvekillerimiz, ilgili kurumlarımızdan gelen değerli katılımcılar, basınımızın değerli mensupları; toplantı yeter sayımız vardır. Komisyonun 27’nci Yasama Dönemi Beşinci Yasama Yılıının 3’üncü Toplantısını açıyorum. (*)

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.- Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile Devlet Memurları Kanununda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4212)**

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Gündemimizde Meclis Başkanlığınca 24 Şubat 2022 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza havale edilen (2/4212) esas numaralı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile Devlet Memurları Kanununda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi yer almaktadır. Teklifin geneli üzerinde görüşmeyi açıyorum.

Değerli milletvekilleri, bu kanun teklifiyle din hizmetleri sınıfına ait kadrolara atanacak aday din görevlilerinin mesleki eğitimi ile hizmet içi eğitim faaliyetlerini kaliteli, verimli ve yüksek standartlarda sunulabilmesi için dinî yüksek ihtisas ve dinî ihtisas merkezleri ile eğitim merkezlerinden oluşan Diyanet Akademisinin kurulması amaçlanmaktadır. Bu kapsamda 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun’da ekleme ve değişiklikler yapılmakta, bu değişikliklere uyum sağlanması açısından da 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin ilgili yerlerinde değişiklikler yapılmaktadır. Söz konusu değişikliklerle, Diyanet İşleri Başkanlığının din hizmetleri sınıfına ait kadrolarına atanacak aday din görevlilerinin mesleki eğitimi ile hizmet içi eğitim faaliyetlerini ve yurt dışından gelen mahallin din görevlilerine yönelik eğitim faaliyetlerinin yürütülmesi, Başkanlığın görev alanıyla ilgili araştırmalar yapılması, sosyal ve kültürel etkinlikler ile kurs ve sertifika programları düzenlenmesi, bu çerçevede Başkanlık Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğünün görevlerinin ve Başkanlık taşra teşkilatı birimlerinin yeniden düzenlenmesi, Başkanlık personeline Diyanet Akademisinde mesleki eğitime katılma ve eğitim sonunda Başkanlık din hizmetleri sınıfına ait kadrolara atanabilme hakkı tanınması ile Diyanet Akademisi eğitim görevlilerinin özlük haklarına ilişkin düzenleme yapılması hususları hüküm altına alınmaktadır. Teklifte yapılacak bu düzenlemelerin ve çalışmalarımızın ülkemiz için faydalı olmasını diliyorum.

* Coronavirüs salgını sebebiyle toplantı salonundaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri, katılımcılar ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

** (2/4212) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa eklidir.

Şimdi teklif hakkında Komisyonumuzu bilgilendirmek üzere, ilk sözü teklifin ilk imza sahibi Konya Milletvekili Sayın Hacı Ahmet Özdemir'e veriyorum.

Buyurun Sayın Özdemir.

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kıymetli Başkan, değerli milletvekillерim, değerli Komisyon üyeleri, Komisyon üyesi olmadan aramıza katılmış bulunan çok değerli Bakanlarımız, milletvekillерimiz, Diyanet İşleri Başkanlığımızın güzide mensupları, basın mensupları ve bizleri takip eden Türkiye Büyük Millet Meclisi personeli; hepimizi bu mübarek günde saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Karlı ve kârlı bir gün. Bu karlı günü inşallah kanunlar ve yasama düzenlemeleri açısından göz bebeği bir kurumumuz olan devletin Diyanet İşleri Başkanlığına kârlı bir gün hâline getirmeyi Cenab-ı Hak hepimize nasip eylesin ve kar gibi ak olan gönüllerinizle yine kar gibi ak kanunlar çıkarmayı ve Türkiye'nin aydınlık geleceğini kar gibi ak pak bir şekilde oluşturmayı Cenab-ı Hak cümlemize nasip eylesin.

Biliyorsunuz, Diyanet İşleri Başkanlığı toplumu din konusunda aydınlatmakla görevli. Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunda, Mustafa Kemal Paşa 19 Mayıs'ta Samsun'a çıktığında ve büyük hayal kırıklıkları yaşadığı bir dönemde, Havza'ya kadar bu hayal kırıklıklarını besleyerek geldiği bir zamanda kendisini orada bir din görevlisi hakikaten yüreklendirir, cesaretlendirir ve ileriye doğru umutlarını besler. Eğer iz iz, adım adım takip ederseniz ondan sonra da millî mücadelenin din adamlarınca nasıl desteklendiğini, nasıl beslendiğini, büyütüldüğünü, geliştirildiğini ve bugünlere gelişimde din adamlarının nasıl etkin bir rol oynadıklarını görürsünüz. Artı, Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk Diyanet İşleri Reisi olarak merhum Rifat Börekçi -Allah rahmet eylesin- vasıtasıyla din adamlarının Mustafa Kemal Paşa'yla birlikte hareket ettiklerini bilirsiniz. Dolayısıyla, Diyanet İşleri Başkanlığı hakikaten cumhuriyetin kuruluşundan beri bizim en önemli kurumlarımızdan biri olarak gözükmektedir.

On yıl kadar, on yılı aşkın bir süre çeşitli kademelerde yöneticilik mevkillerine kadar görev yaptığım ve bugün "Diyanet Akademisi" olarak bir çatı altında, bir şemsiye kuruluş altında faaliyetlerini toparlayacağımız dinî yüksek ihtisas merkezlerinin ilki olan ve çok kıymetli, dünya çapında din alimlerinin bulunduğu Haseki Diyanet Eğitim Merkezi mezunu biri olarak da ayrıca bugün kıvanç duyduğumu huzurlarınızda belirtmek isterim.

Diyanet İşleri Başkanlığı yürüttüğü din hizmetlerinin daha kaliteli ve toplumun ihtiyaçlarına cevap verecek hâle gelmesi için personelinin kurumca belirlenen yeterliliklere sahip ve daha donanımlı olmasını hedeflemektedir. Başkanlık bünyesinde göreve başlayan personelin ezan, kamet, vaaz, hutbe gibi imamlık, müezzinlik mesleğine yönelik uygulama ağırlıklı eğitime ihtiyacı vardır. Bu alanlarda yaşanan eksiklikleri gidermek için personele temel yeterlilikleri kazandırma, bilgilerini yenileme ve yeni doğan ihtiyaçlara cevap verme amaçlarına yönelik 19 eğitim merkezi, 12 dinî yüksek ihtisas merkezi vasıtasıyla bir haftadan otuz altı aya kadar farklı içerik ve yoğunluklarda hizmet içi eğitim, kurs ve seminerleri düzenlemektedir. Yani hâlihazırda Diyanet bu görevleri bu merkezler vasıtasıyla yürütmektedir. Ancak mevcut durumda yapılan eğitimler meslek öncesinde olmayıp personele göreve başladıktan sonra hizmet içi eğitim olarak verilmektedir. Bu hâliyle, özü itibarıyla bir istihdam ve hizmet kurumu olan Başkanlık âdeta bir örgün eğitim kurumu gibi çalışmaktadır. Başkanlığın gerek imam-hatip liselerinden gerekse yükseköğrenim mezunlarından istihdam ettiği personelin Başkanlığın görev alanları açısından daha yeterli, nitelikli ve donanımlı olması herkesin arzusudur. Başkanlık personelinin yetiştirilmesi ve kamu hizmetlerinde etkinlik ve verimliliğinin sağlanması için atılabilecek adımların başında mesleğe yönelik hizmet öncesi eğitim gelmektedir. Hizmet öncesi eğitimle personel belirlenen yeterlilikleri büyük oranda göreve başlamadan elde edecek, sahih ve doğru dinî bilgiyle donanımlı hâle

gelerek birtakım sosyal yapı ve dokuların zararlı etkilerinden uzaklaşacak, kurum aidiyeti güçlenecek, tek doğruyu kendi düşünce ve anlayışından ibaret görmeyen din görevlileri yetişmiş olacak, dinî metinleri iyi anlayan, sağlıklı değerlendiren ve topluma da bu biçimde aktaran din görevlileri buralarda eğitilmiş olacaktır. İslam'ın inanç, ibadet ve ahlaka dair merhamet yüklü emir ve yasaklarını kuşatıcı bir tarzda topluma hâliyle ve kaliyle aktaran bireyler işte bu eğitimler sayesinde bize kazandırılmış olacaktır. Bu bağlamda kurulacak Diyanet Akademisinin din ve diyanet hizmetlerine olan katkılarını ben özetle sizlere arz etmek istiyorum.

Kurum, meslek öncesi eğitimle daha nitelikli personel istihdamına kavuşmuş olacaktır. Diyanet İşleri Başkanlığı doğrudan bir personel alımı yapmayacak, hizmetlerinin omurgasını oluşturan imam-hatip, müezzin-kayyım Kur-an kursu öğreticiliği ve vaizlik kadrolarına aday din görevlisi statüsünde öğrenci veya eğitime eleman alımı yaparak bu öğrenciler en az altı ay süreyle istihdam edilecekleri kadroların kurumca belirlenen yeterliliklerini kazanmaya yönelik hazırlanan program çerçevesinde eğitime tabi tutulacaklardır. Böylece imam-hatip, müezzin-kayyımlık becerisi ve Kur-an kursu öğreticiliği formasyonu adaylara görevlerine başlamadan önce kazandırılarak Diyanet İşleri Başkanlığının topluma daha etkin, nitelikli ve kazanmış olduğu yeterliliklerle öz güven sahibi personel vasıtasıyla din hizmeti sunması sağlanmış olacaktır. Akademi eğitimi süresince kendisinden beklenen yeterlilikleri kazanamayan veya atanacağı kadronun saygınlığını temsilde yetersiz olduğu anlaşılan adayların -ki bunlar biliyorsunuz 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda da zaten mündemiçtir, bunu biz bir kez daha vurgulamış oluyoruz sadece ilgili mevzuat çerçevesinde- akademiyle ilişkileri kesilerek din ve diyanet hizmetlerinin nitelikli personelle yürütülmesine ve hizmet standartlarının yükseltilmesine katkı sağlanacaktır.

İkinci husus, öngörülebilir ve sürdürülebilir personel istihdamı bu akademinin işlev kazanmasıyla sağlanmış olacaktır. Diyanet Akademisiyle birlikte, Başkanlığın ihtiyaç duyduğu personel belli bir takvim ve planlama çerçevesinde eğitime alınarak personel politikalarında öngörülebilir olmanın yanı sıra, hizmet sunumu, personelin görev mahallinin değişimi ve din hizmetleriyle eğitimi planlamalarının daha sağlıklı yapılabilmesi sağlanacaktır. Akademi, din hizmetlerinde süreklilik de getiriyor. Mevcut durumda görev esnasında yapılan eğitimler akademiyle birlikte ağırlıklı olarak meslek öncesine alınacağından -burası önemli, dikkatlerinize özellikle sunmak isterim- görevdeki personeli eğitime aldığımızdaki görevini aksatma durumu ve yer değişikliğinin kaçınılmaz olması gibi bu tip birtakım aksaklıkların giderilmesi ve bunların önüne geçilmesi de sağlanmış olacaktır.

Personel eğitiminde ekonomiklik konusu. Şimdi, akademinin hayata geçirilmesiyle buraya yeni binaların, yeni personelin ihtiyaç duyulacağı gibi bir düşünce insanın aklına gelebilir. Öyle olmayacağı da açıktır. Başkanlığın hizmet içi eğitimlerini gerçekleştirdiği hâlihazırda mevcut Dini Yüksek İhtisas ve Eğitim Merkezleri, akademi bünyesine alınacağından bu sorun da kendiliğinden çözülmüş olacaktır.

Personele staj imkânı sağlanacaktır. akademiye uygulanacak eğitim programlarında, aday din görevlilerinin sahada yeterince staj yapmalarına imkân verilerek adaylık eğitimi süresince alınan teorik bilgilerin meslek hayatları boyunca kullanacakları pratiğe dönüşmesi sağlanacaktır. Nezaket dili ve iletişim becerisi yüksek personel de, akademi sayesinde Diyanete kazandırılmış olacaktır. Başkanlık, çocuk, genç, yetişkin, kadın, erkek, engelli ve benzeri toplumun tüm kesimlerine din hizmeti ve din eğitimi etkin ve verimli bir şekilde ulaştırmayı temel hedef olarak benimsemiştir. Onun için Diyanet personelinin görevi hakikaten zordur çünkü bir yandan çocuğa hitap ederken diğer yandan gence, gence hitap ederken yetişkine, yetişkine hitap ederken yaşlıya hitap etmek durumundadır. Bu sebeple akademiyle birlikte toplumun farklı kesimleriyle muhatap olan, devamlı etkileşim hâlinde bulunan, dinî konularda danışmanlık yapan, gerektiğinde dinle ilgili bütün süreçlerde aktif olan din görevlilerinin

sosyal ve iletişim becerilerinin yüksek, söylem ve eylemlerinde ölçülü, muhatabına karşı nezaket dilini kullanan personel yetiştirilmesine katkı sağlanacaktır. Kıraat, dinî musiki ve yaygın din eğitiminde, alanında uzman personel de bu sayede yetişmiş olacaktır.

Ben bunların detaylarına girecek olursam vaktinizi almış olacağım, huzurlarınızı fazlaca işgal etmiş olacağım. Birtakım hususları ana başlıklar hâlinde geçiyorum. Gerekirse soru-cevap ve müzakere esnasında bu konulara ayrıca temas ederim.

Nitelikli personel ve etkin sosyal içerikli din hizmetleri de akademi sayesinde sağlanacaktır. Yurt dışı hizmetlerinde etkinlik yine burada sağlanacaktır. Belki iki başlığa, izniniz olursa detaylarıyla temas etmekte yarar görüyorum.

Bir, biz 15 Temmuz 2016 yılında maalesef Türkiye'deki darbelerin en çirkinlerinden, en kötülerinden bir tanesiyle karşı karşıya kaldık. Bu darbenin temel dayanağı da din istismarıydı. Dolayısıyla, din istismarı bir yandan, bir yandan da şu anda dünyada gelişen İslamofobi hareketlerine karşı mücadele, Diyanet İşleri Başkanlığını daha da önemli bir kurum hâline getirmektedir. Bu sebeple, dünyada ve ülkemizde yaşanan inanç temelli kırılmalar ve değişik sebeplerle ortaya çıkan gelişmeler, din istismarına karşı mücadelenin önemini artırmıştır. Vatandaşlarımıza din eğitimi ve din hizmeti sunan personelin istismarcı yapılar ve fikirlere karşı eğitime tabi tutulacağı bir kurum olacaktır bu akademi. Dolayısıyla sahih dinî bilgiyle donanmış, takdim ve icrada yetkin, nitelikli personel, bu sayede yetişmiş olacak ve din istismarı ile dinî radikalleşmelere karşı etkin mücadele yapılmış olacaktır.

Diğer taraftan, Müslümanları hedef alan çok yönlü baskılar dünyanın pek çok bölgesinde artarak devam etmektedir. Maalesef, şu son Ukrayna krizinde bile Müslümanlara nasıl bir ayrımcılık yapıldığını, âdeta ırkçılığın yeniden hortlatıldığını daha dünkü haberleri izleyen siz değerli katılımcılar takdir edeceksiniz. Dolayısıyla İslam'a da böyle bir saldırı söz konusudur. İslam'ı şiddet ve terörü besleyen bir ideolojiden ibaret göstererek İslamofobi adı altında yapılan bu saldırılara karşı yurt dışında din hizmeti yürütecek personelin gerekli donanımı da yine akademi aracılığıyla sağlanmış olacaktır ve yine akademi aracılığıyla teknolojik imkânları etkin kullanan personelin yetişmesi de temin edilmiş olacaktır.

Ben sözlerimi noktalarken kanunun hayırlara vesile olmasını diliyorum. Hakikaten kar gibi ak bir kanun olmasını temenni ediyorum. Katkılarınız, eleştirileriniz için şimdiden sizlere ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

Gecenin bir yarısı, saatin beşinde, altısında; bazen gecenin birinde, ikisinde başlayan, mesai mefhumu gözetmeden ertesi gün gecenin on ikisine kadar süren bir görevi üstlenen bütün Diyanet personeli, ayrıca, sosyal olaylar sebebiyle hastasında, cenazesinde, hastaneye yatışında, ayrılıklarda, boşanmalarda, bir araya gelmelerde, nikâhlarda, düğünlerde, sünnetlerde, toplumu yapıştırıcı bir görev üstlenen, toplumun kaynaşmasına büyük hizmet veren din görevlilerimiz, Diyanet Akademisini hak ediyorlar; Diyanet İşleri Başkanlığı, Diyanet Akademisini hak ediyor. Ben akademinin hayırlara vesile olmasını tekrar, az önce ifade ettiğim gibi diliyorum, hepimize saygılar sunuyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Teşekkür ediyorum Sayın Özdemir.

Aramızda, Diyanet İşleri Başkanlığından Diyanet İşleri Başkan Yardımcılarımız Sayın Profesör Doktor İbrahim Hilmi Karslı Hocamız var, Sayın Doktor Burhan İşliyen Hocamız var; yine, Kadir Dinç, Eğitim Hizmetleri Genel Müdürümüz; Akif Pusmaz, İnsan Kaynakları Genel Müdürü ve Selami Açı, Birinci Hukuk Müşaviri buradalar, hoş geldiler. Diğer kurumlarımızdan da arkadaşlarımız burada; onlara da hoş geldiniz diyorum.

Sayın Özdemir, teklifle ilgili görüşlerini ifade ettiler.

Sayın Başkan Yardımcılarımızın ilave etmek istediği bir husus var mı? Yok.

O zaman ben teklifin geneli hakkında Komisyon üyelerimize istem sırasına göre söz vereceğim.

Buyurun Sayın Kaya.

YILDIRIM KAYA (Ankara)– Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşım ve sevgili arkadaşlarım, Diyanet İşleri bürokrasisi ve bu alanda örgütlü olan sendikaların genel başkanları; hepinizi saygı, sevgi ve hürmetle selamlıyorum.

Umarım, kar gibi beyaz olur ama kar gibi kısa sürede eriyen bir kanun teklifi olmaz çünkü karın beyazlığı çok kısa sürüyor; bunun uzun erimli olmasını temenni ederim.

Bugün 3 Mart, cumhuriyet tarihimizde gururla andığımız günlerden biri yani devrim yasalarının gerçekleştiği gün 3 Mart 1924; Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından Tevhidi Tedrisat Kanunu'nun yani Öğretim Birliği Yasası'nın kabul edilişi. O kanun ki ülkedeki bütün eğitim kurumlarını Maarif Vekâletine yani Millî Eğitim Bakanlığına bağlamıştır. Eğitim Birliği Yasası doksans sekiz yıl önce kabul edildi. Bugün görüştüğümüz yasa teklifinin de Eğitim Birliği Kanunu'na aykırı bir yasa olmaması için tüm dikkatlerin vekiller tarafından hassasiyetle, göz ardı edilmeden inceleneceğini düşünüyorum.

Yine, 3 Mart 1924'te Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından halifelik de kaldırılmıştı; Türkiye Cumhuriyeti, din ve vicdan özgürlüğü konusunda büyük bir devrimi gerçekleştirerek laiklik yolunda dev bir adım atmıştı. Bu yasa teklifinin görüşüleceği günün 3 Mart olmasının da bir tesadüf olmadığını düşünüyorum çünkü Diyanet İşleri Başkanlığı 3 Mart 1924 yılında kurulmuş. Şimdi bu teklifin Diyanet İşleri Başkanlığının daha da güçlendirilmesi, daha çağdaş, daha nitelikli hâle getirilmesi için verilmiş bir teklif olduğunu sevgili Ahmet Hocamız, gerçekten, güzel bir sunumla anlattılar; umarım böyle olur.

Burada, Türkiye Cumhuriyeti devletinin ilk Diyanet İşleri Başkanı Mehmet Rifat Börekçi'yi de saygı ve minnetle anmak istiyorum. Mehmet Rifat Börekçi, Ankara Müdâfaa-i Hukuk Cemiyetini kuran, Kurtuluş Savaşı'nda Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşlarının yanında duran, kefen parasını millî mücadeleye bağışlayan bir din bilginidir. Mustafa Kemal Atatürk ve Kuvayı Milliyecilerin idamını isteyen şeyhülislam Dürriyade fetvasına karşı Ankara fetvasını hazırlayıp “Dinimizce düşmana karşı mücadele etmek sevaptır. Bu mücadeleyi yapanlara idam cezası verilemez.” dediği için kendisi hakkında da idam kararı verilmiştir. Bir kez daha saygı, minnet ve hürmetle anıyorum, mekânı cennet olsun.

Bizlere özgür bir vatan bırakan, devrimleri gerçekleştiren Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü, tüm yoldaşlarını, tüm şehit ve gazilerimizi bir kez daha saygıyla, minnetle ve şükranla anıyorum. Sözümler olsun ki cumhuriyet ve devrimleri ilelebet yaşayacak. Cumhuriyetin 2'nci yüzyılında demokrasiyle birlikte, demokrasiyle taçlandıracağımız bir süreci mutlaka işleteceğiz. Diyanet İşleri Başkanlığının milletvekillerimiz vasıtasıyla, milletvekillerimizin önerisiyle talep ettikleri Hizmet İçi Eğitim Biriminin yeterli olmaması nedeniyle, sanırım hem imam-hatip liselerimizin hem de ilahiyat fakültelerimizin yetersizliği düşünülmüş ki yirmi yıl sonra da olsa daha nitelikli, çağa uygun, gerçekten dünyayı algılayan, İslam dinini algılayıp insanlara da anlatabilecek bir akademi önerilmektedir. Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak, eğer hizmet içi eğitimi güçlendirmek sorunu çözmeyecekse bir Diyanet Akademisinin kurulmasına itiraz etmeyiz ama Hizmet İçi Eğitim Biriminin neden bu işleri göremediğini, neden yetmediğini... Hatta burada Millî Eğitim Bakanlığı yetkililerinin olması gerekiyordu, YÖK yetkililerinin olması gerekiyordu, tabii Diyanet İşleri Başkanlığından bürokratların olması önemli ama biz burada Millî Eğitim Bakanlığı yetkililerinin de, YÖK yetkililerinin de olmasını isterdik çünkü YÖK'ten bağımsız bir akademi, Millî Eğitim Bakanlığından bağımsız bir akademi, bir eğitim alanı

düşünülemez. Eğer Diyanet Akademisi gerçekten ihtiyaçsa biz bu ihtiyacın karşılanması için gerekli yasal düzenlemelerin yapılmasından yanayız. Bunun 633 sayılı Kanun içerisine sıkıştırılarak değil, Diyanet Akademisinin kuruluş gerekçesinin, amaçlarının, işleyişinin, denetiminin, çalışmasının özel bir kanunla hazırlanmasını teklif ediyoruz. Bunun yapılabilmesi için de Komisyonunda bulunan tüm siyasi partilerin milletvekillerinin, ilahiyat fakültelerinin, YÖK'ün, Milli Eğitim Bakanlığının, Diyanet İşleri Başkanlığının ve bu alanda örgütlü olan sendika temsilcilerinin de görüşlerinin alınacağı ve daha ayrıntılı bir kanun teklifinin hazırlanacağı bir alt komisyonda bu çalışmanın yapılmasını önemsiyoruz. Çünkü gerçekten Ahmet Hocamızın anlattığı ihtiyaçlara yanıt verecek bir akademi söz konusu ise o zaman bunu 633 sayılı Kanun'un içerisine hapsedmek doğru değil, bağımsız bir kanun hâline getirmemiz daha yararlı olacaktır ve ayrıntıları da görülecektir. Ahmet Hocam bitirirken şöyle söylediniz, hakikaten, sabahın beşinde, bazen de saat dörtte -sabah namazının kılındığı vakitlerdir-gecenin bir yarısında eğer bir cenazeniz varsa köyün imamı ya da mahallenin imamı kalkar, sizinle birlikte ağlar, sizinle birlikte gözyaşı döker. Şimdi bunların özellikle haklarının korunması ve geliştirilmesi konusunda da bu kanun teklifinde hiçbir şey yok. Mesela 3600 ek gösterge; ben isterdim ki eğer Diyanet Akademisi bağımsız bir kanun teklifiyle hazırlanmayacaksa bu 633'ün içerisine sıkıştırılıyorsa o zaman bunu çalışanların özlük haklarını da koruyan, geliştiren bir noktada yapabiliriz. Şimdi, imamlara 3600 ek gösterge sözü hem Adalet ve Kalkınma Partisinin sözü hem bizim sözümüz hem İYİ Parti'nin hem Milliyetçi Hareket Partisinin hem de HDP'nin sözü; o zaman bu sözü niye gerçekleştiriyoruz? Bu kanun teklifi içerisinde bu neden yok?

Giriş olarak, ben bu konuda bağımsız bir kanuna ihtiyaç olduğunu düşünüyorum. Bunun için de eğer heyet de uygun görürse, Başkanımız da bu konuda katkı sunarsa bağımsız bir Diyanet Akademi kanununu görüşebiliriz.

Esas olarak Diyanet İşleri Başkanlığı ve Devlet Memurları Kanunu'yla 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'de değişiklik yapan kanunun getirdiği değişikliklerin neleri içerdiği ve ne tür değişikliklere yol açtığını, yürürlüğe girmesiyle birlikte ne tür sorunlar doğuracağını anlamak için önce Diyanet İşleri Başkanlığının var olma gerekçesini düzenleyen Anayasa'nın 136'ncı maddesinin ve Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un 1'inci maddesinin dikkate alınması gerekir çünkü Anayasa'nın 136'ncı maddesi Diyanet İşleri Başkanlığının nasıl bir kurum olması gerektiğini, Kuruluş Kanunu'nun 1'inci maddesi Kurumun görevlerini belirlemektedir. Anayasa'nın 136'ncı maddesi: "Genel idare içinde yer alan Diyanet İşleri Başkanlığı, lâiklik ilkesi doğrultusunda bütün siyasi görüş ve düşüncelerin dışında kalarak ve milletçe dayanışma ve bütünleşmeyi amaç edinerek, özel kanununda gösterilen görevleri yerine getirir." biçimindedir. Diyanet İşleri Başkanlığının 633 sayılı Kanun'un 1'inci maddesi ise "İslam Dininin inançları, ibadet ve ahlak esasları ile ilgili işleri yürütmek, din konusunda toplumu aydınlatmak ve ibadet yerlerini yönetmek üzere; Cumhurbaşkanlığına bağlı Diyanet İşleri Başkanlığı kurulmuştur." şeklindedir.

Şimdi, Anayasa ve özel kanun hükümlerine göre Diyanet İşleri Başkanlığı hangi görevleri yapar? Bir, laiklik ilkesini gözetir; iki, bütün siyasi görüş ve düşüncelerin dışında kalır; üç, milletçe dayanışmayı ve bütünleşmeyi amaç edinir; dört, İslam dininin ibadet ve ahlak esaslarıyla ilgili işlerini yürütür; beş, diyanet konusunda toplumu aydınlatır, ibadet yerlerini yönetir. Diyanet İşleri Başkanlığı bu altı görev dışında şu görevleri de yeni zamanda üstlenmiştir: Bir, resmî nikah yapmak; iki, eğitim kurumları açmak ve din eğitimi yapmak; üç, din eğitimi yapacak din görevlilerini belirlemek; dört, özellikle Diyanet İşleri Başkanlığının şahsı üzerinden iktidar adına siyasi görevler ifa etmek gibi yeni görevler tanımlanmıştır. Diyanet İşleri Başkanlığı Anayasa'nın ve özel kanunun 1'inci maddesinde sayılan özellikler ve görevler dışında kazandığı özellikler ve yeni görevleri, bu görevlerle ilgili yaptığı iş ve işlemlerden dolayı yalnızca tartışılan bir Kurum hâline gelmemiş, toplumdaki siyasi kutuplaşmaya

da -ne yazık ki üzülererek belirteyim- kapı aralamıştır. Özellikle, kendi üzerinde tüm dinleri, dinler tarihini, dinler sosyolojisini, dinler psikolojisini ve dinler felsefesini de anlatması gerekirken belli bir kalıplara sıkışan bir süreç olmuştur; bunun geçici olduğunu düşünüyorum, geçici olması gerekir çünkü Diyanet İşleri Başkanlığının böyle kalıcı bir görevi yok.

Kanun teklifine Anayasa'nın ve Kuruluş Kanunu'nun 1'inci maddesi ile Başkanlığın son yirmi yıl içerisindeki uygulamaları açısından bakıldığında eğitim sistemimiz ve kamu personeli hukukumuz açısından önemli sorunları doğuracağı gerekçesiyle teklif üzerinde dikkatlice tartışmayı öneriyorum.

Teklifin ilk temel sorunu şudur: Kanun teklifi eğitim sistemimizin temel dayanağı olan eğitim birliği ilkesini yok saymamakla birlikte arkasından dolanmaktadır. Diyanet İşleri Başkanlığının ne yasa ne de Kuruluş Kanunu'nun 1'inci maddesi gereği halka, halkın bir kesimine eğitim verme görevi yoktur. Diyanet İşleri Başkanlığının eğitimle ilgili tek görevi -diğer bütün kamu kurumlarında görevli olduğu gibi- kendi personelinin hizmet içi eğitimini düzenli, nitelikli ve çağın gereklerine uygun sürekli yapmaktır. Bunun için ihtiyaç duyulan kadro, mali yükümlülükler ve diğer tüm ihtiyaçları mutlaka karşılamamız gerekiyor ki bu görevleri yerine getirsın. Özel kanunun 1'inci maddesinde yer alan "toplumu aydınlatmak" görevi ise İslam diniyle ilgili konularda toplumu bilgilendirmekten ibarettir. Diyanet İşleri Başkanlığının eğitimle ilgili bir Kurum hâline gelmesi Kur'an kurslarıyla olmuştur ancak -Kur'an kurslarının Diyanet İşleri Başkanlığının görevli hâline gelmesi- Eğitim Birliği Yasası gereği bu alanda tek yetkili Bakanlık Millî Eğitim Bakanlığıdır. Bu Bakanlığın gözetim ve denetimi altında Kur'an kursları açılır ve görevlerini ifa eder. Eğer bunu değiştirecek olursanız 2 temmuz 1965 tarihinde yürürlüğe giren 633 sayılı Kanun'un o günkü adıyla "Olgunlaştırma" bugünkü adıyla ise "Eğitim Müdürlüğünün" görevleri sayılırken Kur'an kurslarıyla ilgili hüküm şöyledir: "Kur'an kurslarının yönetim, eğitim ve öğretim işlerini ilgili bakanlıkla iş birliği hâlinde yürütür." der. Nitekim, 17 Ekim 1971 tarihli, Kur'an kurslarıyla ilgili bağımsız ilk yönetmeliğin ilk maddesinde "Bu yönetmelik 633 sayılı Kanun'un 7. maddesinin (d) fıkrası uyarınca Millî Eğitim Bakanlığıyla iş birliği yapılarak hazırlanmıştır." hükmüne yer verilmiştir. Denetimle ilgili düzenlemede de durum aynıdır. Madde 17 "Kur'an Kurslarının denetimi, 633 sayılı Kanun'un 7. nci maddesinin (d) fıkrası gereğince Millî Eğitim Bakanlıği ile iş birliği yapılmak suretiyle Diyanet İşleri Başkanlığına aittir." der. Yönetmeliğin 18'inci maddesinde de Diyanet İşleri Başkanlığının ve Millî Eğitim Bakanlığının denetimlerini nasıl yapacağı düzenlenmiştir. 18'inci maddenin (a) fıkrası şöyledir: "Kur'an Kurslarının genel denetimi; Diyanet İşleri Başkanlığı müfettişleri ile Millî Eğitim Bakanlıği müfettişlerinden (mümkün olduğu ölçüde dinî yüksek öğretim yapmış olanlar tercih edilmek üzere) en az birer müfettişin katılması suretiyle meydana gelecek müfettişler grubu tarafından yapılır. Bu denetimler, ilgili teftiş kurulları başkanlığınca programlaştırılır. Teftiş sonuçlarına ait raporlar Diyanet İşleri Başkanlığına ve Millî Eğitim Bakanlığına verilir." Daha da önemlisi, 19'uncu ve 20'nci maddelerdir. 19'uncu maddede "18'inci maddeye göre, birlikte yapılacak denetimden başka lüzum ve zaruret görüldüğü takdirde, 17'nci maddede yazılı makamlar, Kur'an Kurslarını diğer mercilerin iştiraki olmadan da denetleyebilirler." denilmektedir. Madde 20 "Kur'an Kurslarını denetlemeye yetkili olanlar, Kur'an Kursu öğrencilerini barındırmak amacıyla gerçek veya tüzel kişiler tarafından açılan yurt, pansiyon ve benzeri yerleri denetlemeye de yetkilidirler." demektedir.

3 Kasım 2002 seçimleri sonrasında iktidara gelen Adalet ve Kalkınma Partisi hükümetlerinin -kendini, ısrarlı bir biçimde- bu yönetmelikte yer alan Millî Eğitim Bakanlığıyla ilgili hükümlerin karşısında konumlandırıldığını görüyoruz. Bu konuda Hükümet, önce yönetmelik değişikliğiyle bu işi gerçekleştirmek, daha sonra ise 2010 yılında yapılan kanun değişikliğiyle üstlenilen eğitim görevleriyle ilgili, bakanlıkla yapılacak iş birliği konusunu ucu açık ya da sınırlayıcı biçimde ifade ederek iş birliği yapılan kurumu yönetim, eğitim, öğretim işlerinin dışına çıkarıp gerektiğinde danışılacak kurum

yoluna gitmiştir. 6002 sayılı Kanun’la kurulan Eğitim Hizmetleri Müdürlüğü görevlerinin sayıldığı 6’ncı maddenin (b) fıkrasının 4’üncü bendindeki ifade şöyledir: “4) İlgili birim, kurum ve kuruluşlarla işbirliği yaparak eğitim programları geliştirmek, planlamak ve uygulamak, bu amaçla eğitim merkezleri açmak ve bu merkezlerle ilgili iş ve hizmetleri yürütmek.” Anayasa’ımızca bu konuda iş birliği yapılması zorunlu olan Millî Eğitim Bakanlığı, denetleyici kurum olmaktan tümüyle çıkarılmış, ayrıca kanunun bu maddesinden, eğitim programı geliştirmek için iş birliği yapılması gereken kurumun Millî Eğitim Bakanlığı olduğunu anlamamak mümkün değildir ama anlamamak için ısrar ediliyor.

Nitekim 6002 sayılı Kanun’un madde gerekçelerinde de buna işaret eden ifadeler bulunmaktadır. Nitekim, bu kanun değişikliği sonrasında tümüyle değiştirilen, 7/4/2012 tarihinde Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Diyanet İşleri Başkanlığı Kur’an Eğitim ve Öğretimine Yönelik Kurslar ile Öğrenci Yurt ve Pansiyonları Yönetmeliği’nde, kanunda yer alan iş birliğine dair hiçbir hüküm yer almamaktadır. Eğitim Birliği Yasası gereğince, Türkiye genelindeki bütün eğitim öğretim faaliyetleri Millî Eğitim Bakanlığına bağlı ya da ilişkili kanunda geçen ifadelerle nasıldır? Metin marbuttur. 6002 sayılı Kanun, 2012 tarihli yönetmelikle, Türkiye Cumhuriyeti’nde eğitimde 3 Mart 1924 tarihi öncesine dönülme eğilimi görülmektedir. Görüşülmekte olan kanun teklifiyle, Diyanet İşleri Başkanlığı, 1924 öncesindeki Şer’iye ve Evkaf Vekâleti’ne benzer bir konuma getirilmek mi istenmektedir? Ayrıca, bu kanun teklifinin görüşmelerinin Türkiye Büyük Millet Meclisinde 3 Mart tarihinde yapılıyor olması, gerçekten bir tesadüf müdür? Umarım bir tesadüftür. Aşağıdaki maddeler üzerinde de değerlendirmeler yapılırken teklifte bunu destekleyen düzenlemelerin olduğu görülmektedir.

Kanun teklifi, esas olarak, Başkanlığın temel birimlerinden biri olan Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğü’nün görevlerinde değişiklik yaparken aynı zamanda “Diyanet Akademisi” adı altında bir kuruluşun kurulmasını öngörmektedir; bunun yanında, Başkanlığın taşra birimlerinin nerelerden oluştuğunu, sözleşmeli personel istihdamını da düzenlemektedir.

Kanun teklifinde kamu personel rejimi açısından üzerinde durulması gereken madde, 5’inci maddedir. Mevcut kanunda sözleşmeli personel 657 sayılı Kanun’un 48’inci maddesinin koşulları ile Başkanlık mevzuatının özel şartları dikkate alınarak, sözleşmeli personel adayları Kamu Personeli Seçme Sınavı sonuçlarına göre sıralanır, yapılacak sözlü bir sınavla atamaları gerçekleşirdi. Teklifte, aynı koşullarda sözleşmeli personel adayı belirleniyor. Belirlenen adaylara sözlü veya yazılı sınav yapılarak akademiye girmekte, böylece akademiye alınan sözleşmeli personel adayı “aday din görevlisi” unvanını kazanmaktadır. Belirlenmiş olan bu din görevlileri, Diyanet Akademisinde meslekî eğitime alınmakta, bunlara maaş yerine “harçlık” adı altında bir ödeme yapılması öngörülmektedir. Bunların eğitim süresi, daha önceki eğitimleri ve atanacakları pozisyonlar dikkate alındığında altı ay ile üç yıl arasında öngörülmektedir.

5’inci maddenin bu hâli tümüyle Anayasa’ya aykırıdır ve kamu sistemimiz içerisinde önemli sorunlara yol açacak bir uygulamanın kapısını aralamaktadır. Eğer gerçekten Diyanet Akademisinin sorunsuz bir şekilde kanunlaştırılmasını istiyorsak bağımsız bir kanun hâline gelmesi, işte bu gerekçelerle de önemlidir. Çünkü Anayasa’ya aykırı olabilme ihtimalini dikkate alarak; yasaya, hukuka, Anayasa’ya hiçbir aykırılık içermeden, Diyanet İşleri Başkanlığının ve İslam dininin ihtiyaçlarını karşılayabilecek bir Diyanet Akademisinin kurulması ve nitelikli din adamı yetiştirme görevinin aksatılmadan yürütülmesi açısından da bunun dikkate alınması gerekiyor.

Diyanet İşleri Başkanlığı kendi bünyesinde çalışacak din görevlilerini önce aday din görevlisi, sonra sözleşmeli personel, sonra ise kadrolu memur olarak atamayı öngörmektedir. Adalet ve Kalkınma Partisi aday, sözleşmeli, uzman, azman, doktora; bunlara niye bu kadar hevesli? Eğer gerçekten yaptığımız işin hukuka uygun, Anayasa’ya uygun, eğitim birliğine uygun olduğunu düşünüyorsak

doğrudan bu işi yapmak varken niye dolandırıyoruz? Bu yöntem, nihayetinde kamu hizmeti için olduğundan, Anayasa'nın 70'inci maddesinin "Hizmete alınmada, görevin gerektirdiği niteliklerden başka hiçbir ayırım gözetilemez." hükmüne aykırıdır. Çünkü tanımlanmış görev için aranması gereken şartlar, aday din görevlisinde var ise ayrıca bir mesleki eğitime tabi tutmak, aranan şartın dışında koşul koymak, ayrıca bir engel oluşturmaktadır. Bu yöntem, Diyanet İşleri Başkanlığının din hizmetleri için açılmış eğitim kurumları olan imam hatip liselerini ve ilahiyat fakültelerini boşa çıkarmaktadır. 100'e yakın ilahiyat fakültemiz var, 650'e yakın imam hatip lisemiz var, Anadolu imam hatip liseleri var. Bunları boşa çıkartacak ve bunları işlevsiz hâle getirecek ve buradan mezun olanları işlevsiz hâle getirecek bir tehlike olabilir. Buraya dikkatinizi çekmek istedim.

Anayasa'mıza göre, Diyanet İşleri Başkanlığının din hizmetleri için gereksinim duyduğu personeli istihdam öncesinde yetiştirme görevi yoktur. Bu görev Millî Eğitim Bakanlığına bağlı imam hatip liseleri ile Millî Eğitim Bakanlığına ve Millî Eğitim Bakanlığıyla ilişkili olan Yükseköğretim Kurumuna aittir. Siz, Millî Eğitim Bakanlığı ve Yükseköğretim Kurumuna ait olan bir yetkiyi Diyanet İşleri Başkanlığına alıyorsunuz; bu da doğru bir yöntem değil.

Anayasa'nın 174'üncü maddesi 3 Mart 1924 tarihli Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nu devrim kanunları arasında saymaktadır. Bu hâliyle devrim kanunları Anayasaya aykırılığı iddia edilemeyen ve korunması gereken bir kanun olduğundan Anayasa'nın 11'inci maddesindeki "Kanunlar Anayasa'ya aykırı olamaz." hükmü gereği bu kanun Anayasa'nın 174'üncü maddesine aykırı olamaz.

Eğitim Birliği Kanunu'nun 4'üncü maddesi Diyanet İşleri Başkanlığının personelinin nasıl yetiştirilmesi gerektiğini belirlemektedir: "MADDE 4 – Maarif Vekaleti yüksek diniyat mütehasısları yetiştirilmek üzere Darülfünunda bir İlahiyat Fakültesi tesis ve imamet ve hitabet gibi hidematî dineyinin ifası vazifesi ile mükellef memurların yetişmesi için de ayrı mektepler küşat edecektir." der. Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nun 4'üncü maddesi bu şekildeyken kanun teklifinde öngörülen Akademi ancak hizmet içi eğitim verebilir. Hizmet içi eğitim vermesi için Diyanet İşleri Başkanlığının, Hizmet İçi Daire Başkanlığının yetkileri, ihtiyaç duyduğu tüm olanakları artırılabilir, burası güçlendirilebilir, ihtiyaç duyduğu ne varsa verilebilir. Eğer, başta da söyledim, "Yok, burada çözemiyoruz. İlahiyat fakülteleri istediğimiz düzeyde bir eğitim öğretim göremiyor, imam hatipler istediğimiz noktada değil." diyorsanız, bunun için bir akademiye ihtiyaç varsa başta da söylediğim gibi ayrı bir yasayla akademiye kurabiliriz.

Göreve başlamak için imam-hatip ve ilahiyat fakültesi mezunlarına yönelik memuriyete başlamadan önce bir eğitim engeli getirilmektedir. Bir eğitim engeli konulamaz çünkü ilahiyat fakültesini dört yıl okuyan birisi zaten bu alanda yetişmiş oluyor, diplomasını alıyor. İmam hatip lisesi mezunları da bizim bugüne kadar ilahiyat fakültesi mezunları din görevlisi olmadan önce yani imam, müezzin ve vaiz olmadan önce biz imam hatip lisesi mezunlarından yararlanıyorduk, hatta daha önceki yıllarda yeterli sayıda imam-hatip lisesi mezunu olmadığı için Kur'an kurslarını bitirenlerden de sözleşmeli olarak, anlaşmalı olarak, ya ihtiyar heyetinin kararıyla ya da il müftülerinin kararıyla bunlar görevlendiriliyordu. Şimdi 650'ye yakın imam-hatip lisesi, 100'e yakın ilahiyat fakültesi var, buradan yetişen mezunları almadan önce yeni bir eğitimden geçirmek doğru değil; aldıktan sonra her üç yılda 1 olabilir, her dört yılda 1 olabilir ya da ihtiyaca göre her iki yılda 1 din görevlilerinin -vaizden müezzine kadar- tamamı hizmet içi eğitimden geçirilebilir ve bu olanakları da bunlara mutlaka sağlamamız lazım.

Şimdi, teklifin 1'inci maddesiyle 2010 yılında 6002 sayılı Kanun'la Diyanet İşleri Başkanlığının birimleri arasında yer alan Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün görevleri belirlenmektedir. Bu maddede eski görevlerinin tamamı korunmakla birlikte yeni kurum tahsisi ve görevler bulunmaktadır.

Önceki görevler şöyleydi:

1) Kur'an-ı Kerim okumak, anlamını öğrenmek, hafızlık yapmak, din eğitimi almak isteyenler için kurslar düzenlemek.

2) Kur'an kursları açmak.

3) Kur'an-ı Kerim'i okumak ve anlaşılmasını sağlamak.

4) Din eğitimi almak isteyenlere kurslar düzenlemek.

5) Hafızlık eğitimi vermek.

6) Bu kurslarda okuyan öğrenciler için yurt ve pansiyonlar açmak ve yönetmek.

7) Kur'an kursu, yurt ve pansiyonların iâşe ve ibate ihtiyaçları ile diğer harcamalarına ilişkin bütçelerini, mali yıl itibarıyla düzenlemek.

8) Yurt ve pansiyonların her türlü alım-satım işlemlerini yürütmek.

9) Kur'an-ı Kerim'in usulüne uygun olarak okunması konusunda çalışmalar yapmak.

10) İlgili birim, kurum ve kuruluşlarla iş birliği yaparak eğitim programları geliştirmek, planlamak, uygulamak.

11) Bu amaçla eğitim merkezleri açmak ve bu merkezlerle ilgili iş ve hizmetleri yürütmek.

12) En az lisans düzeyinde dinî yükseköğrenim görmüş olan personelin, Başkanlığın görev alanıyla ilgili konularda hizmet içinde bilgisini artırması ve uzmanlaşması amacıyla dinî yüksek ihtisas merkezleri açmak ve bu merkezlerle ilgili iş ve işlemleri yürütmek.

Yani bu 12 maddede saydıklarım aslında hizmet içi eğitimin alanında. Kanun teklifinde bu 12 maddenin dışında din görevlilerinin daha nitelikli hâle gelmesini sağlayacak başka özel bir madde ne? Bunu çok merak ediyorum doğrusu.

Yeni olarak getirilen de şunlar:

1) Kur'an kurslarıyla birlikte Kur'an "eğitim merkezi" adı altında yeni bir kurum açılmaktadır. Kanunun eski hâlinde eğitim merkezi açma görevi bulunmaktadır. Ancak 7'nci maddenin (b) bendinde yer alan eğitim merkezi "4) İlgili birim, kurum ve kuruluşlarla iş birliği yaparak eğitim programları geliştirmek, planlamak ve uygulamak, bu amaçla eğitim merkezleri açmak ve bu merkezlerle ilgili iş ve hizmetleri yürütmek." anlamına gelmektedir. Eski kanunun öngördüğü eğitim merkezi, eğitim programlarını geliştirmeyi amaçlayan araştırma kurumunu da öngörmekteydi. Nitekim Diyanet İşleri Başkanlığının Hizmet İçi Eğitim Yönetmeliği "eğitim merkezi" kavramını bu anlamda ele almış ve kurumsal ad olarak da "dinî yüksek ihtisas merkezi ve eğitim merkezi..." Bu kurum, bu teklifle akademiye dönüştürülmektedir. Adı benimsenmemiş herhâlde ki aynı görevi yapan akademi denilmiş. Denilsin, hadi, onda da bir sorun yok.

Teklifin 3'üncü maddesinde de Kur'an eğitim merkezleri ayrı bir kurum olarak sayılmaktadır. Eğer bu ad değişikliği Kur'an kursları için düşünülen bir ad ise -ki mevzuatta böyle bir isim olmamasına karşın bu adla açılmış çok sayıda Kur'an kursu vardır- Kur'an kursları adının kurs biçiminde olması buraların eğitim değil öğretim kurumları olması düşünüldüğündendir. Nitekim teklifin eğitim hizmetlerinin görevlerini düzenleyen dört fıkrada Kur'an eğitim merkezinin hedef kitlesi kurum personeli değil, dikkatinizi çekerim, Kur'an öğrenen çocuklardır. Anayasa'nın 42'nci maddesi gereğince Kur'an kurslarının hedef kitlesi 18 yaşını aşmamış çocuklardır, 18 yaşını aşmamış çocuklardır. Çocuklar eğitimi ancak Millî Eğitim Bakanlığına bağlı kuruluşlarda alabilirler, kurslar eğitim kurumu değil de öğretim yeri olarak öngörüldüğü için Kur'an eğitim merkezi değil, Kur'an kursu denilmiştir.

2) İslami ilimler öğrenilmesine yönelik çalışmalar yapmak. Diyanet İşleri Başkanlığının İslami ilim öğretmesi 633 sayılı Kanun'da olduğu gibi kendi personeliyle sınırlıdır. Eski kanunda Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğü bünyesinde kurulan dinî yüksek ihtisas merkezleri bu amaçla kurulmuşlardır. Bu yasa teklifinde İslami ilimlerin öğrenilmesine yönelik çalışmaların hedef kitlesi açıkça belirlenmemiştir. Kendi personeli olabileceği gibi bu hâliyle dışarıdan insanlar da olabilir diyorum.

3) Eğitim materyallerini geliştirmek, alan araştırmaları, ölçme ve değerlendirme yapmak. 633 sayılı Kanun'da program geliştirme, planlama ve uygulama var iken eğitim materyalleri geliştirme, alan araştırmaları yapmak, ölçme ve değerlendirme çalışmaları yapmak görevleri yeni olarak eklenmiştir. Burada "Eğitim materyallerinin uygunluğu konusunda ilgili kurumlarla iş birliği..." gibi belirsiz bir ifade yerine açıkça şu belirtilmelidir: "Millî Eğitim Bakanlığıyla iş birliği içinde" hükmü yer almalıdır. Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 42'nci, 53'üncü ve 54'üncü maddeleri gereği Millî Eğitim Bakanlığının eğitim araç ve gereçlerini geliştirmek, belirlemek, standartlaştırmak gibi görevleri bulunmaktadır.

4'ncü de şöyle bir ekleme geliyor: Pansiyon ve yurtlar, kurs ve Kur'an eğitim merkezlerinin öğrencileri için açılacak eski kanuna göre pansiyon ve yurt yalnızca Kur'an kurslarının öğrencileri için açılmaktaydı. Bu kez "Kur'an eğitim merkezleri" denilen yeni kurumun öğrencileri için de pansiyon veya yurtlar açılabilir. 633 sayılı Kanun'un kendisinde de bulunduğu için bu kanun teklifinde de geçen kavramlardan tam olarak ne anlaşılması gerektiği açık değildir. Kur'an eğitim merkezleri ile dinî yüksek ihtisas merkezlerinin hedef kitlesinin kim olduğu açıkça belirtilmelidir. Bu kurumların hedef kitlesi Diyanet İşleri Başkanlığının personeliyle sınırlı tutulmadığından, bu kurumlar Kur'an kurslarının dışında, Başkanlığa bağlı yeni eğitim kurumları olarak değerlendirilmektedir.

2'nci maddeyle zaten Diyanet İşleri Başkanlığı bünyesinde bulunan dinî yüksek ihtisas merkezi -bu teklifle- Diyanet Akademisinin bünyesine alınmaktadır. Diyanet Akademisi doğrudan Başkana bağlı -Başkanlığı değil, dikkat edin, Başkana bağlı çalışacak- kurum olacağından Diyanet İşleri Başkanlığı bünyesinde, Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün dışında ikinci bir eğitim kurumu olarak kurulmaktadır. Bu kurumun esas görevi, Diyanet İşleri Başkanlığının bünyesinde çalıştıracağı din görevlilerinin alımında verilecek mesleki eğitimi düzenlemektir.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Sayın Kaya, çok uzadı, bir sürü söz talebi var.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Arkadaşlarımıza da yani... Bakın, kırk dakikaya yaklaştık.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Bitiriyorum, beş dakika...

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Bir hatırlatma yapayım müsaade edersen; maddeler üzerinde, maddeleri görüşürken... Yani biz şimdi kanun teklifinin genelini görüşüyoruz.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Ben geneli üzerine söylüyorum zaten.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Ama maddelere de çok girdiniz, çok uzadı.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Yok, atıfta bulundum.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Bakın, kırk dakika... Herkes kırk dakika konuşursa...

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Tamam.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Yani başka arkadaşların hakkını korumak adına.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Diyanet Akademisi şu görevleri yerine getirecek diyor.

"Diyanet Akademisi doğrudan Başkana bağlı olarak, Başkanlığın din hizmetleri sınıfına ait kadrolarına atanacak aday din görevlilerinin mesleki eğitimi ile hizmet içi eğitim faaliyetlerini ve yurt dışından gelen mahallin din görevlilerine yönelik eğitim faaliyetlerini yürütür; Başkanlığın görev

alanıyla ilgili araştırma, yayın, konferans, panel, seminer, sempozyum ve benzeri dini, ilmi, sosyal ve kültürel etkinlikler, kurs ve sertifika programları düzenler ve Başkan tarafından verilen diğer görevleri yerine getirir.”

Diyanet Akademisi bu görevlerini yerine getirmek için Millî Eğitim Bakanlığı, Yükseköğretim Kurulu, üniversiteler, lisans düzeyinde dini eğitim veren yükseköğretim kurumları ve müftülükler ile görevinin gerektirdiği diğer ulusal ve uluslararası kurum, kuruluş ve kurullarla iş birliği ve ortak çalışma yapabilir, mesleki ve bilimsel ilişkiler kurabilir, araştırmalarda bulunabilir, eğitim programları uygulayabilir, danışma kurulları ve komisyonlar oluşturabilir.

Diyanet Akademisinde araştırma ve uygulama faaliyetlerini yapacak olan personelin atamasının özellikle şu şekilde yapılacağı söyleniyor: “Akademide ders vermek; araştırma, uygulama faaliyetlerinde görev almak üzere dört yıllık dini yüksek öğrenim mezunu olup dini yüksek ihtisas merkezinde eğitimini tamamlamış veya ilahiyat alanında doktora yapmış olanlar arasından; dini musiki, kıraat gibi özel yetenek gerektiren konularda ise dört yıllık dini yüksek öğrenim mezunu olanlar arasından Başkanlıkça yapılacak sınavda başarılı olanlar Diyanet Akademisinde eğitim görevlisi olarak kadrolara atanabilir.” “Ayrıca, Diyanet Akademisinde eğitim görevlisi kadrosunun yüzde onuna kadar, dini yüksek öğrenim dışında lisans mezunu olup yüksek lisans çalışmasını tamamlayanlar arasından Başkanlıkça yapılacak sınavda başarılı olanlar eğitim görevlisi kadrolarına atanabilir.” Buna göre, ilahiyat fakültelerinde yüksek lisans yapanlar akademide eğitim görevlisi olamamaktadır. Buradaki yazılına göre, ne yazık ki ilahiyat fakültelerinde yüksek lisans yapanlar akademide görev alamıyorlar. Bu maddenin ayrıntılarının yönetmelikle düzenleneceği belirtiliyor.

Akademide görev alacak personel için temelde 2 koşul bulunuyor: Birinci koşul, lisans mezunu olmak ve bu eğitimin üzerine dinî yüksek ihtisas merkezinde eğitim tamamlamak; ikinci koşul ise doktora yapmış olmak. Bu iki koşulun dışında kalan din eğitimi veren kurumlar dışında eğitimi tamamlayıp yüksek lisansını yapmış olanlardan da mevcut öğretim görevlisinin yüzde 10’unu geçmeyecek kadar yapılacak sınav ile kadrolara atanır deniliyor. Burada, açıkça ilahiyat fakültelerini ve yüksek lisans eğitimini geçersiz saymakta, bu eğitim alanlarını devre dışı bırakmaktadır.

Bu maddelerde eğer gerçekten sorunu köklü olarak çözmek istiyorsak -maddelere ilişkin ayrıca, mutlaka görüşlerimizi söyleyeceğiz ama- sonuç olarak şunları söylemek isterim: Bu kanun teklifinde genel gerekçelerde yer alan “din hizmetlerinin çağın ihtiyaçlarını karşılayacak düzeyde yürütülmesi” itiraf niteliğinde bir ifadedir. Nedeni şudur: Bu ifade, din hizmetlerinin çağın gereklerine uygun olarak yürütülmediğini kabul etmektedir yani yaklaşık doksan sekiz yıldır yürütülen faaliyetin kendisini... Hadi diyelim ki yirmi yıl öncesine sahip çıkmıyorsunuz, yirmi yıldır da ilahiyat fakültelerinde, imam-hatip liselerinde, Anadolu imam-hatip liselerinde verilen eğitimin yetersizliğinin altını çiziyorsunuz; bunu dikkatinize sunmak istedim. Bu kanun teklifi din hizmetlerini çağın gereklerine mi uydurmaktadır? Hayır çünkü din hizmetlerinin çağın gereklerine uygun olması için din hizmetlerine ilişkin talep ve hizmet sunumunun çağın gereklerine uygun olması gerekir. Hâlbuki kanuna yön veren düşüncenin çağın gereği bir düşüncede kendisini konumlandırması gerekiyor. Yükseköğretim Kurulunun (YÖK’ün), Millî Eğitim Bakanlığının, ilahiyat fakültelerinin, ilgili sendikaların ve bilim, ilim dünyasından dinî bilginlerin düşüncelerine de ayrıntılı olarak yer vermesi gerekiyor. Diyanet İşleri Başkanlığı kendisini dinî hizmetler veren bir kurum olmak yerine, din eğitimi veren kurum hâline getirerek kendisinin çağdaş din eğitimiyle olan bağıni koparmaktadır. Bu kanun teklifi şu soruya cevap vermek zorundadır: Memur alımında ilahiyat fakültesi diplomasını yetersiz sayan Diyanet İşleri Başkanlığı, ilahiyat fakültesinden daha üstün, daha nitelikli hangi tür eğitimi kimlerle verecektir?

Bu kanun teklifinin öngördüğü akademiyle 2010 ve öncesinde getirilen akademinin uzak yakın bir ilgisi yoktur. Kamu kurumları akademileri arasında... Örneğin Adalet Akademisi gibi, Diyanet Akademisi de bağımsız bir kanunla kurulmalıdır -bunun altını çiziyorum- bağımsız bir kanunla kurulmalıdır. Polis Akademisi nasıl bağımsız bir kanunla kurulmuşsa, Adalet Akademisi nasıl bağımsız bir kanunla kurulmuşsa, burası da bağımsız bir kanunla kurulmalıdır; eğer bu olmaz ise akademinin yönetimi, işleyişi, denetimiyle ilgili hükümler açık seçik konulmalıdır. Bu kanun teklifinde bu hükümler yoktur, Diyanet İşleri Başkanlığında ikili bir eğitim modeli oluşmaktadır. Bir tarafta, Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğü, diğer tarafta Diyanet Akademisi olacaktır. Bu iki kurumun neden birbirinden ayrı olması gerektiğine ilişkin hiçbir hüküm, hiçbir açıklama da yoktur. Kurulmakta olan Diyanet Akademisi mesleki eğitim yapmakta, araştırmalar yapabilmekte, eğitim programları geliştirmekte, ölçme ve değerlendirme gibi görevler ifa edecek şekilde düzenlenmektedir.

Ayrıca, Diyanet Akademisi yüksek ihtisas merkezi ile dinî ihtisas merkezleri ve Kur'an merkezlerinin eğitim görevlerinin açık, anlaşılır biçimde teklifte yer alması gerekirken bu yapılmamıştır. 2010 yılında Diyanet İşleri Başkanlığı bünyesindeki eğitim, öğretim faaliyetleriyle Millî Eğitim Bakanlığının Anayasa'dan kaynaklanan yetkisi ortadan kaldırılmaktadır, Diyanet İşleri Başkanlığının eğitim faaliyetlerini, Millî Eğitim Bakanlığı ve YÖK'ün denetiminden kaçırmaktadır. Eğer kar gibi beyaz olmasını istiyorsak, kar gibi kısa sürede erimesini istemiyorsak nitelikli din görevlilerini yetiştirmek hem ülkemiz açısından hem İslam coğrafyası açısından oldukça önemlidir. Bunun için, yapılması gereken iş, bu konuda "Biz yaptık oldu, biz getirdik oldu." anlayışından uzak kalınmalıdır. Özellikle MEMUR-SEN'e bağlı DİYANET-SEN'in, TÜRKİYE KAMU-SEN'e bağlı din görevlileri hakkında örgütlü sendikanın, bağımsız din görevlileri sendikasının, DİN-BİR-SEN'in, KESK'e bağlı din görevlileri sendikalarının, ilahiyat fakültelerinin ve din âlimlerinin bu konudaki görüşlerinin alınması kıymetlidir.

Şimdi, Komisyon Başkanımız ile milletvekili arkadaşlarımız diyecek ki: Yıldırım Hoca bunları nereden edindin? Bunları, bu saydığım kuruluşların ve kişilerin tamamına sordum bir haftadır din âlimleriyle bu konuyu konuşuyorum. Rahmetli dedemin öğrettikleriyle yetinmedim, bugünün ilahiyat fakültesindeki dekanlarla, üniversitedeki rektörlerle ve ilgili alandaki sendikacılarla görüştim. Diyanet İşleri Başkanlığı siyasi partileri ziyaret etmiş, kanun teklifini anlatmaya gayret etmişler, bizim grubumuzu da ziyaret etmişler, Engin Altay Başkanımızla görüşmüşler. Diyanet İşleri Başkanlığı yetkililerinin böyle bir çaba içerisine girmesi kendileri açısından olumlu. Ben isterdim ki aynı Komisyon üyesi olan ve kanun teklifinin birinci imzacısı olan Ahmet Hocamız da bu kanun teklifini hazırlarken bizlerle de görüşseydi.

Ben merak ediyorum Ahmet Hocam, bu alanda örgütlü sendikaların görüşüne başvurduunuz mu yazılı ya da sözlü? Sizin dışınızda, ilahiyat fakültelerinde görev yapmış, daha önce Diyanet İşleri Başkanlığı yapmış, daha önce Diyanet İşleri Başkanlığında Din Hizmetleri Genel Müdürlüğü yapmış kişilerle de bu görüş alışverişinde bulunuldu mu? Yoksa sadece, her zaman olduğu gibi, Adalet ve Kalkınma Partisinin değerli milletvekilleriyle görüşülerek onlarla birlikte mi hazırlandı? Umarım, gerçekten İslam inancının tüm inançları... Özellikle din kültürü ve ahlak bilgisi dersi verdim ben otuz yıl, tüm dinleri öğrettik, 4 kitabı anlattık, 4 kitabın indiği peygamberlerin tarihini anlattık. Çok açık ve net, burada kurulacak olan akademi gayrimüslimlerin vergileriyle kurulan bir akademi -biliyorsunuz-Alevilerin vergileriyle kurulan bir akademi olacak.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – "Gayrimüslim" deme ya. Adam "gayrı Hristiyan" diyor mu bize? Demiyor. Biz de onlara "gayrimüslim" demeyelim.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Siz demiyorsunuz da ben dedim, yanlışsa düzeltiriz, düzeltmekte problem yok, buraya takılmayın.

ZEHRA TAŞKESENLİOĞLU BAN (Erzurum) – Bana da “gayrı Hristiyan” diyebilirler ve ben bundan gocunmam da yani.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Kırılıyorlar, söylememek lazım.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Arkadaşlar, isterseniz yirmi-yirmi beş dakikalık konuşmadan buraya takılmayın. Yanlış kullanıldığını düşünüyor arkadaşlarımız, geri alıyorum o sözü.

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Almayın.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Şimdi, itiraz eden arkadaşlarımız var.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Sayın Kaya, bitirdik mi?

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Caferilerin vergilerini alıyor muyuz? Alıyoruz. Diyanet İşleri Başkanlığı bütçesini Caferilerden gelen parayla Alevilerden gelen parayla, Hristiyanlardan gelen, Musevilerden gelen parayla da oluşturuyoruz. Vereceğimiz hizmetlerin helal, hoş olabilmesi için bu kesimlere dönük de herhangi bir bölüm, herhangi bir açıklama boyutu da yok. Bunu da dikkatlerinize sunmak istedim. Umarım, kısa sürede bu kanun teklifi kar gibi erimez ama kar gibi akabilmesi için hepimizin sunmaya çalıştığı katkıları, Komisyon ve Komisyon üyeleri her teklifi reddederek yoluna devam etmez. Gelin, 3 Martta, o devrimlerin, 3 büyük devrimin gerçekleştiği günde uzlaşi kültürünü bu Komisyonunda, bu konuda olsun, sizin de kabul edebileceğiniz, bizim de sizin kabul etmeyeceğiniz önerileri sunmayacağımızı bilesiniz. Bunları sunduğumuzda “Virgülüne dokundurtmam.” anlayışını bugün bu kanun teklifinde geri çekin Ahmet Hocam çünkü siz bu konunun hassasiyetine inanan birisiniz. Sunuş konuşmanızda da kapsayıcı bir konuşma yaptınız, bunu takdirle karşılıyorum. Ama Komisyon Başkanımız da Komisyon üyelerimiz de muhalefet partilerinden gelen teklifleri gözü kapalı reddetme anlayışından vazgeçsinler.

Hepimize, İslam dünyasına ve bir bütün olarak insanlığa hayırlı olmasını dilerim. Umarım, bizim önerilerimiz dikkate alınır. Özellikle Diyanet Akademisi, ayrı bir kanun olarak yeniden düzenlemek için bir alt komisyonda geniş tartışmalarla kendisine yol bulur diyor, hepimize saygılar sunuyorum.

Biraz uzun oldu, konu hassastı, onun için kusura bakmayın.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Sayın Kaya kırk sekiz dakika konuştunuz. Tabii, bir eğitimci olarak hepimizin bilmesi gereken bir husus var: Yirmi dakikadan sonra, biliyorsunuz, dikkat dağılır.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Zaten dağıldı.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Yani eğitimci olan hocalarımızın, vekillerimizin özellikle yirmi dakikadan sonra süreyi aşmaması lazım. Bir de bir sürü vekilimizin burada söz talebi var, bir hak meselesi var. Ben ona dikkatlerinizi çekmek istedim.

Ben şimdi sayın teklif sahibimize söz vereceğim. Ciddi ithamlar var. Diyanet yetkililerine de aynı şekilde söz vereceğim ama beni ilgilendiren bir konu var, öncelikle onu izah etmek durumundayım.

3 Marta atıfta bulundunuz. Bu bir tesadüf mü? Bir de imalı bir şekilde bunu söylediniz Sayın Kaya. Doğrusu neyi kastettiğinizi anlamadım. 3 Mart 1924’te Diyanet İşleri Başkanlığı kurulmuş. Diyanetle ilgili bir kanun teklifinin Komisyonunda bu tarihte görüşülmesi olsa olsa olumlu bir gelişmedir.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – “Umarım olumludur.” dedim zaten.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Yani ama orada “umarım” dediğiniz zaman sanki o 3 Marttaki Diyanet İşleri Kanunu’nu falan ilga ediyoruz veya bir şey yapıyoruz... Böyle bir şey yaptınız.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Yok, güçlendirmek için, güçlendirmek için. Bizim teklifimizi kabul edeceğimiz için.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – İkincisi: Tamamen bir tevafuktur. “Bu hafta bu kanunu görüşelim.” dedik. Salı günü grup toplantıları var, çarşamba günü grup toplantıları var. Dedik ki: “Perşembe günü grup...”

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Cuma, mübarek günde yapsaydık.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Ama cuma günü vekillerin çoğu illerine gittiği için perşembe günü, Meclisin çalıştığı bir günde toplantımızı yapalım dedim fakat -bugün sabaha koyduk- ne gariptir ki bu bugün de Milliyetçi Hareket Partisi bir grup toplantısı koydu ilk defa. Dolayısıyla Kamil Aydın Beyefendi de geç geldiler.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Demek ki gene de...

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Ama tamamen tevafuktur, herhangi bir şey yoktur.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Tamam, teşekkür ederim.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Bunu belirtmek istedim.

ZEHRA TAŞKESENLİOĞLU BAN (Erzurum) – 28 Şubatta yapılan toplantı gibi.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Bak, gördün mü...

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Ahmet Hocam...

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Ben sizin açıklamanızı yeterli buluyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Soru-cevaba girmeyelim isterseniz de...

Ahmet Hocam, buyurun.

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Teşekkür ederim Değerli Başkanım.

Yıldırım Bey, bizim diyalogumuz olan, hakikaten görüşlerine değer verdiğim, bu toprağın... Yıldırım Bey, benim sevdiğim, takdir ettiğim, yaşı itibarıyla da çok hürmet ettiğim, yurt dışı gezilerinde de...

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Yaşlı mı demek istediniz?

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Benden birazcık daha genç olduğuna vurgu yapmak istedim, o kadar.

Yurt dışında da birlikteliklerimiz olan, bu toprağın sesi olduğuna inandığım, önemli görevler ifa eden bir milletvekilimiz. Eleştirilerini saygıyla karşıladım. Bir siyasi partimizin de ana muhalefet partimizin de sözcülüğünü burada, kanun teklifi çerçevesinde üstlenmiş oldu. Kendilerine ben saygılarımı sunuyorum, sevgilerimi sunuyorum.

Şimdi, epeyce bir çelişki var. Bu, Kamil Hocam, akademisyenliğin gözü kör olmasın yani böyle, hemen yakalayıyoruz ister istemez. Şimdi, en büyük çelişkisi bence, Tevhidi Tedrisat, eğitim birliği... Ya, ben bu sadeleştirmelerden hiç hoşlanmıyorum, hiç güzel gözle bakmıyorum, benim Türkçe hassasiyetim biraz bu sadeleştirmelerin karşısında. “Eğitim birliği” filan dediğinizde içini boşaltıyorsunuz. Ağzınızı doldura doldura söyleyeceksiniz: Tevhidi Tedrisat Kanunu. Tevhidi Tedrisat Kanunu’na bu çıkardığımız akademi yasasının aykırı olduğunu ifade ediyorsunuz, bu yönden temel itibarıyla karşı çıkıyorsunuz.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Arkasından dolanıyor.

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Ama şöyle bir şey söylüyorsunuz, diyorsunuz ki: Diyanet Akademisi Kanununu müstakil olarak çıkaralım, evet. Yani bu kanun teklifi bu hâliyle çıkarsa Tevhidi Tedrisat'a aykırı ama öyle çıkarsa Tevhidi Tedrisat'a uygun. Bunun mantığını çözmekte inanın ben zorluk çektim.

Şimdi, dediğiniz gibi “Tevhidi Tedrisat'ın arkasından dolanmaktadır.” diyorsunuz. Hizmet içi eğitime evet, hizmet öncesi eğitime hayır gibi bir sonuç çıkıyor söylediklerinizden. Dolayısıyla “Tek açabileceği yer Kur'an kurslarıdır diyorsunuz. Ben size bir iki örnek vereceğim. “İlahiyatları ve imam-hatipleri bu çıkardığımız akademi yasası devre dışı bırakıyor.” ifadesini ciddi biçimde, altını üstünü çizerek birkaç kez vurguladınız; ben çok değer verdim buna. Bizim mülki amirlerimizi alıyoruz, siyaset bilgileri, iktisadi idari bilimlerden, bugün yeni kurulmuş olan sosyal ve beşerî bilimler fakültelerinin siyaset ilişkiler bölümlerinden mezun mülki amirleri alıyoruz; iki yıl hizmet öncesi eğitime tabi tutuyoruz. Buna da gerek var, bunlar siyaset bilgileri fakültesindeki kıymetli hocalarımızın -ki ben de bir üniversite hocasıyım- iktisadi idari bilimlerdeki hocalarımızın, siyasetteki hocalarımızın, hukuk fakültesindeki hocalarımızın ve bu fakültelerimizin düzgün eğitim vermediği anlamına gelmediği gibi, onları devre dışı bırakmak anlamına da gelmiyor yani çok özür dileyerek söylüyorum, mülki amirlere bıçağı hangi eliyle tutacağını, çatalı hangi eliyle tutacağını, sofraya düzeninde neye riayet edeceğini, portakalı nasıl soyacağını öğretiyoruz, belki öğretmek zorundayız, gereklilik var ama bunlar siyaset bilgileri kadük duruma düşürmüyor, bizim bu akademi kanunuyla getirmiş olduğumuz eğitim faaliyeti her nasılsa ilahiyat fakültelerini ve imam-hatipleri devre dışı bırakmış oluyor. Bir başka örnek: Siz Türkiye Adalet Akademisini de örnek verdiniz, bununla alakalı Anayasa maddelerine ben girecek değilim, hukukçu arkadaşımın rica ettim, ben hukukçu da değilim. Sonuç itibarıyla, evet, iyi bir İslam hukuku eğitimi aldık, hukuk nosyonu temel itibarıyla bildiğim bir husustur. Anayasa'nın 130, 131'inci maddesi yükseköğretim kurumlarını düzenliyor, 132'nci maddede de istisnalar getiriyor Türk Silahlı Kuvvetleri ve Emniyet kurumlarıyla alakalı, yüksek eğitim öğretim kurumlarıyla alakalı ama önümüzde de hem mülki amirler gibi hem de Türkiye Adalet Akademisi gibi bir örnek var; tamamen Diyanet İşleri Başkanlığının bu 2 örneğe uygun bir yapılanma içine girdiğini ifade etmek istiyorum.

Şimdi, resmî tanımlama gereği “maaş” diyemiyorsunuz. “Maaş” dediğiniz zaman... Maaş, memura hizmet karşılığında verilen ücretin terimleştirilmiş hâli. Dolayısıyla, sözleşmeli personele hizmet öncesi eğitimde maaş verildiğini ifade etmeniz, sizin onları memur olarak tanımlamanız anlamına gelir ki bundan dolayı orada kendilerine “maaş” değil efendim, “harçlık” adı altında bir ödeme yapılacağı ifade edilmiş. Yani bunlar birtakım teknik tabirler, teknik tabirlerin altında da var.

Efendim, ben -bir de sürçülisan oldu, gerçi hoşluk olsun diye söylediniz ama- bu kadar yıldır, altı yıldır filan Meclisteyim, hiç azman kadrosu açtığımızı görmedim, bilmiyorum, duymadım. “Uzman” derken “azman”ı herhâlde kafiye gereği söylediniz.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Kafiye gereği söyledim.

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) - Ben onun zühul eseri sizden sudur ettiğine inanıyorum. Dolayısıyla, bizde azmanlık kadroları hiçbir zaman olmadı.

Şimdi, Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğünün görevlerinin yeniden tanımlanması zaten doğru. Ben size kendi bilgilerim çerçevesinde özünü söyleyeyim Yıldırım Bey, şu: Ben ilahiyat fakültesinde yıllarca hocalık yapmış birisiyim, ilahiyat fakültesi mezunuyum, aynı zamanda az önce giriş konuşmasında da belirttim. Bizim Diyanetin yüksek ihtisas eğitim merkezlerinin ilki İstanbul'da Haseki Külliyesi'nde açıldığı için “Haseki” olarak -aslında “İstanbul”dur resmî adı- anılan külliye dir ve oradaki ağır akademik disiplin gerektiren... Şartlar o kadar ağır ki bir sınavdan -herhangi bir ders olabilir, bütün dersler olabilir- 3 defa 60'ın altına düşmeniz hâlinde ilişkiniz kesilir. Biz 60'ın

üstünde arkadaş başladığımız bu kursu ancak 13 kişi tamamlayabildik. Dolayısıyla, ciddi bir eğitim verilmektedir buralarda, bunu da biliyorum, onun için söylüyorum. Şimdi, ilahiyat fakültesinde Kur'an-ı Kerim dersi, bakın... Hangi hocalarımızla konuştunuz bilmiyorum, onların tamamı benim arkadaşım, hepsinin yazdıklarını ettiklerini, makalelerini dipnotlarına kadar okumuşumdur; bu ara biraz sayı arttı, takipte de zorlanmaya başladık, ayrı bir şey ama yakın döneme kadar ben satır satır bütün arkadaşlarımızın bütün fikirlerini aşağı yukarı dipnotlarına kadar bilen bir insanım; hepsiyle tanıştım, benden ya bir devre alttıdırılar ya bir devre üstedirler. Mehmet Görmez Hocadan tutun -eski Diyanet İşleri Başkanımız- yardımcılarının tamamına kadar benden alt devrede arkadaşlarımızdır, hepsiyle tanıştım. Biz altı saat Kur'an-ı Kerim dersi veriyoruz ilahiyat fakültelerinde, imam-hatipten, Kur'an kursundan hazır gelmiş kabul ediyoruz. Biliyorsunuz, üniversite eğitimi, fakülte eğitimi insanın eline hazineye giden kapıyı açan bir anahtar verir, siz biraz da kendi gayretlerinizle gerisini getirirsiniz. Şimdi, buralardan mezun olan arkadaşlarımızın buradaki Kur'an eğitim merkezlerinde... Yani bir insanın ezan okuyuşu ile öbür insanın ezan okuyuşu arasındaki farkı bilemeyecek insanlar değiliz, birisinin Kur'an-ı Kerim okuyuşu ile diğerinin arasındaki farkı görmeyen, duymayan, bilmeyen insanlar değiliz. Birisinin tefsir bilgisinin fevkalade üstün olduğunu, bir başkasının hitabet yeteneğinin üstün olduğunu biliyoruz. Buralarda, bu eğitim merkezlerinde bu noktalarda takviyeler yapılmakta ve pratik yönleri geliştirilmektedir.

Şimdi, siz diyorsunuz ki... Benim not aldığım bir başka husus, şimdi, yüksek lisansla alakalı bir konuyu özellikle gündeme getirdiniz. Biz Emrullah Hocamla özellikle o maddeyi tartıştık ve bu yüksek lisans şartını filan biz getirdik. Orada bizim kapı aralamak istediğimiz yer şurası: İlahiyat fakültelerinde bizim ses eğitimi, makam eğitimi, solfej eğitimi yoktur. Konservatuvarlarda bu eğitimi almış insanların bu eğitim merkezlerinde öğretim faaliyeti yürütebilmesi için biz bir kapı araladık ama dedik ki: Sıradan bir konservatuvar mezunu da çıkıp gelip burada hocalık yapmasın, hiç olmazsa bir yüksek lisansa biz değer atfedelim, yüksek lisans mezunu olsun; değilse, ilahiyat fakültesi yüksek lisans mezununun değersiz olduğu anlamında anlaşılmalıyacak bir durum değil.

Şimdi, bir başka önemli söyleminiz şu oldu...

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER - Ahmet Hocam, oraya geçmeden, sanırım orada bir farklılık var, Sayın Kaya şunu ifade etti yani özellikle ilahiyat alanında ders verecekleri kastetti "Neden yüksek lisans yok?" dedi. Biz orada...

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Doktorayı getirdik, daha üstünü getirdik Hocam.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Evet, doktorayı getirdik, onun altını çizmek lazım. Yüksek lisans şartı burada dışarıdan gelenlere var, onu açıklıyor ama ilahiyatçı olup da bu akademiye ders verecekleri en az doktora yapmış olma şartını getiriyoruz ya da daha önce bu ihtisas merkezinden mezun olma şartını getiriyoruz.

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) - Kanunun hazırlanma aşamasına gelince Sayın Kaya, telmihinizi değerli buluyorum. Dediğim gibi, arkadaşlar bizim aşağı yukarı her gün, her an görüştüğümüz, telefonlaştığımız, bir araya geldiğimiz arkadaşlar; her birisinin ne söylediğinden, ne düşündüğünden haberim var. Biz tarafların tamamını hakikaten bu işe dâhil ettik, hatta o kadar dâhil ettik ki bakanlıklar arası çalışmaları da yürüttük, ilahiyat fakülteleri sendikaları da bana görüşlerini iletiler, daha dün akşam pek çok din görevlisi arkadaşımız kimi teşekkür etmek kimi bu kanuna bazı maddeleri eklemek kimi özlük haklarıyla ilgili...

SERKAN TOPAL (Hatay) – Bizim görüşümüzü almamışsınız.

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Şimdi sizin görüşünüzü alacağız Serkan Bey.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Bakacağız. Bütün Komisyon toplantılarında virgül bile almadınız, virgül; nokta bile.

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Şimdi sizin görüşünüzü almak için huzurlarınıza getirdik. Burada niçin bulunuyoruz? Müzakere için bulunuyoruz.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Şimdi ben konuşacağım, bakacağız.

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Bunları alarak buraya bu kanun teklifini getirdik. Tarafların tamamının, emin olun, bu işte katkısı vardır. Ha, şunu söyleyeyim, ama taraflar şunu diyebilirler, ben de onu diyorum: Ya, benim istediğim kanun teklifi böyle değildi. Benim istediğim de böyle değildi yani biz müzakere ediyoruz, ben bazen geri adım atıyorum, bazen karşıdaki insan geri adım atıyor; müzakerenin usulü budur zaten. Sizin fikirleriniz eğer kanunlaşacaksa o sizin kanununuz olur ama siz ortak bir kanun çıkarıyorsanız herkesin görüşlerini alıp değerlendirmek durumunda olursunuz.

“Kar beyazı”na bir küçük ilave yapayım: “Kar beyazı gibi bir yasa olsun.” dedim, siz de onayladınız ama “Kar çabuk erir.” dediniz. Zirvelerin karı hiç erimez.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER - Teşekkür ediyorum Ahmet Hocam.

Sayın Kaya'nın ifade ettiği konularla ilgili Başkan Yardımcılarımızın ilave etmek istediği bir husus var mı?

Sayın Burhan Hocam, buyurun.

DİYANET İŞLERİ BAŞKAN YARDIMCISI BURHAN İŞLİYEN – Sayın Başkanım, saygıdeğer milletvekilleri; önce müsaadelerinizle teşekkür etmek istiyorum. Diyanet İşleri Başkanlığının kuruluş yıl dönümünde hem de böyle bir kanun teklifinin görüşülmüş olması bizim açımızdan büyük bir bahtiyarlıktır. Bu vesileyle Sayın Vekilimizin de ismini arz ettiği ilk Diyanet İşleri Başkanımız başta olmak üzere, bütün başkanlarımızı, ahirete irtihal edenleri rahmetle yâd ediyorum, kalanlara sağlık, selamet, afiyet diliyorum. Yine teklif sahibi saygıdeğer Ahmet Özdemir Milletvekilimize, saygıdeğer hocama ve bütün imzası olan ve katkısı olan saygıdeğer milletvekillerine heyetimiz adına çok teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, şu hususa açıklık getirmek istiyorum: “Hizmet içi eğitim birimi neden yetmiyor?” dedi saygıdeğer vekilim. Neden akademiye ihtiyaç duyuluyor? Şundan dolayı, birincisi, hizmet içi eğitimler. Biz Diyanet İşleri Başkanlığı teşkilatı olarak en yoğun, en fazla hizmet içi eğitim yapan kurumuz zannediyorum, ilk sırada geliyoruz, buna rağmen hizmet içi eğitimde istediğimiz sonucu alamıyoruz, birkaç açıdan alamıyoruz. Birincisi, hizmet içi eğitimi göreve başladıktan sonra almak durumu var, bunlar genç yaşlarda, 20’li yaşlarda göreve başlayan arkadaşlarımız, köyde devletin tek temsilcisi -kahir köylerimizde taşımali eğitime de geçtikten sonra köyde devletin tek temsilcisi- din görevlisi kaldı. Dolayısıyla bu arkadaşlarımız yeteri kadar yetişmeden köye gidip de hele bir de hata yaparlarsa -ki olabiliyor gençler, tecrübesizler- telafi etmek çok zor oluyor, onun için göreve başlamadan önce hizmet içi eğitimi başlangıca almayı çok zaruri görüyoruz. Başladıktan sonra mesela diyelim ki devletin köydeki tek temsilcisini kırk günlük eğitime aldığımızda, köy kırk gün boş kalıyor Sayın Başkanım, sözleşmeli pozisyonunda atandığı için yerine vekil de veremiyoruz. Köylülerin ve köylünün dışında kasaba ya da merkezdeki tek görevlisi olan camileri de hizmet içi eğitime aldığımız zaman sürekli mahallinden -işte, burada bulunan saygıdeğer milletvekillerimiz de başta olmak üzere- imamın olmadığına, müezzinin olmadığına dair şikâyetler geliyor. Ayrıca yerini boşaltmamak için yeteri kadar alamıyoruz, yeterli sürede alamıyoruz, bunun için yeterli bütçemiz de yok. Dolayısıyla biz mesleğe başlamadan önce... İlahiyat fakültelerinde teorik eğitimi alıyor ama bizde meslek büyük oranda uygulamaya dayalı saygıdeğer milletvekillerim. Uygulama konusunda başarısız olan arkadaşımız, çok

iyi bir ilahiyat eğitimi almış bile olsa cemaatin huzurunda Kur'an-ı Kerim'i, ezanı güzel okuyamıyorsa ya da efendim, konuşmayı güzel yapamıyorsa ciddi sıkıntılarla karşı karşıya kalıyoruz, meslekte yetersizlikler ortaya çıkıyor, temelde hedefimiz, bu açığı kapatmak üzere, hizmet içi eğitim kurslarını başlangıca alıyoruz yani yapılan değişiklik bundan ibarettir.

Bir diğer hususu da şöyle arz etmek isterim, zaten saygıdeğer hocam pek çoğunu ifade ettiler. Bizim Kur'an kurslarıyla alakalı en yoğun aldığımız eleştirilerden bir tanesi, "Sadece Kur'an ı Kerim'in lafzı öğretiliyor, manası öğretmiyor." şeklindeki eleştiriydi, hakikaten haklı bir eleştiri. Kamuoyunda bütün değişik çevrelerden gelen bu eleştirileri dikkate almak suretiyle Kur'an eğitim merkezleri planlandı. Hafızlığını bitiren çocuklarımız bu merkezlere, yine örgün eğitime devam etmek şartıyla -eğer bunlar lise çağındaysa zaten açık okuyorlar, örgün eğitimde herhangi bir zafiyet ya da taviz söz konusu değil- alınmak suretiyle bunlara Kur'an eğitim merkezlerinde ezberledikleri, okudukları Kur'an ı Kerim'in anlamını da öğretmeyi hedefliyoruz. Bu Kur'an eğitimi ilahiyata daha güçlü gitsinler diye, buradaki hedefimiz bu çocukların yeterli altyapıya sahip olduktan sonra ilahiyatta, özellikle ilahiyat sonrası akademide ve millî eğitimde görev yapan öğretmenlerde ve bizde görev yapacak olan imam, müftü, vaiz gibi kademelerdeki hizmetlerde kalitenin artmasına yöneliktir.

Arz ediyorum Saygıdeğer Başkanım.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Teşekkür ediyorum Sayın Hocam.

Mustafa Bey, Komisyonun dikkatini dağıtıyorsunuz, konuşmayı lütfen dışarıda yaparsanız.

Sayın Tiryaki, buyurun.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Öncelikle başta Hacı Ahmet Özdemir Vekilimiz olmak üzere, teklif sahiplerine emekleri için kendi adıma teşekkür ederim, ben iyi niyetle bir çalışma yaptıklarına canı gönülden inanıyorum. Başta şunu söyleyeyim: İlkesel olarak kamu hizmetine alınacak kişilerin niteliklerinin artırılması amacıyla atılacak adımların hiçbirine karşı çıkmayacağımı belirtiyim yani sadece Diyanet İşleri Başkanlığında değil, bütün kamu kurum kuruluşlarında göreve başlatılacak kişilerin bu biçimde eğitime tabi tutulmaları, göreve başlamadan önce niteliklerinin ve yapacakları göreve dair eğitimlerinin, görgülerinin artırılmasının doğru olacağını düşünüyorum. Bu konuda yapılacak bir düzenlemeye de genel olarak karşı çıkmayız, bu minvalde dolayısıyla bir Diyanet Akademisi kurulmasına da karşı çıkmamak gerekir diye düşünüyorum ama sanki burada bir akademi kurulmuyor da kuruluyormuş gibi yapılıyor, ben en azından yasa teklifini okuduğumda böyle bir izlenim edindim çünkü Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı yüksek ihtisas merkezleri şu anda var, sanırım sayıları 12 tane; yine Diyanet İşleri Başkanlığının taşra teşkilatında eğitim merkezleri var, sanırım bunların sayısı da 19 tane. Yüksek ihtisas merkezleri ve eğitim merkezlerine sadece dinî ihtisas merkezleri ekleyerek bir akademi kurulacağı düşünülüyor, ben bununla bir akademi kurulabileceğini düşünmüyorum, yani akademi böyle olmasa gerek. Yani yüksek ihtisas merkezleri ile eğitim merkezlerinin adını değiştirdiğinizde herhâlde bu bir Diyanet Akademisi olmaz çünkü yasa teklifinin içerisinde de başkaca eğitime dair bir bilgi olmadığına göre, bir isim değişikliği gibi duruyor. Biz Türkiye'de trenlerin maviye boyanarak Mavi Tren yapıldığını gördük, hiçbir eğitim programında ciddi bir değişiklik yapılmadan bir kararla Türkiye'deki bütün liselerin Anadolu lisesine dönüştürüldüğünü gördük. Dolayısıyla yüksek ihtisas merkezleri ile eğitim merkezlerini bir akademi adı altında toplayarak bence bir Diyanet Akademisi kurulamaz, böyle düşünüyorum, hatta ve bildiğim kadarıyla akademi mevcut yüksek ihtisas merkezlerinde ve eğitim merkezlerinde eğitim vermeye devam edecek yani aynı kurumlar devam edecek, aynı binalar devam edecek, şu anda o

eğitim merkezleri ve yüksek ihtisas merkezlerinde eğitim görenler akademide eğitim gryrmş gibi değerlendirilecek ve eğitimlerine aynı Şekilde devam edecekler ve sonuĉta akademiden mezun olmuş gibi olacaklar; dolayısıyla, aslında bir akademi kurulduğu tartişmalı.

Akademiye ilişkin teklifte, bence Yıldırım Başkanın söylediğini yabana atmamanız gerekir yani eleştirse de derli toplu bir yasa düzenlemesinin ĉok daha iyi olacağını ben de düşünüyorum, biz de düşünüyoruz yani 633 sayılı Yasa'nın iĉerisinde birkaç madde değiştirmek yerine Diyanet Akademisine dair derli toplu bir yasa düzenlemesinin ĉok daha iyi olacağını ben de düşünüyorum. Kaldı ki Türkiye'de ilk kez bir akademi aĉılmıř olmayacak, zaten buradaki herkes biliyor; Türkiye'de adalet akademileri var, polis akademileri var dolayısıyla bir Diyanet Akademisi de kurulabilir ama bunların hepsinin kendine ait bir yasaları veya kararnameleri var. Polis akademileri 4652 sayılı Polis Yüksek ğretim Kanunu'yla düzenleniyor ve yine Adalet Akademisinin bir Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'yle düzenlenmesinin Anayasa'ya aykırı olduğunu düşünüyorum yani ama sonuĉta Adalet Akademisinin kurulması da bir kararnameyle, yani orada kuruluğu, görevleri, yetkilerine ilişkin bütün usul ve esaslar bir kararnamede düzenlenmiş. Dolayısıyla, Diyanet Akademisinin de bir yasal düzenlemeyi hak ettiğini düşünüyorum.

Akademi kurmak iyidir yani özellikle altını ĉizmekte yarar var ama bugüne kadar kurulan akademilerin geĉmiřlerine bakmakta da yarar olduğunu düşünüyorum. Örneğin, Adalet ve Kalkınma Partisi, iktidara geldikten kısa bir süre sonra, 31 Temmuz 2003'te hâkim ve savcılarını eğitmek, yargıda bağımsız hâkim olmasını sağlamak amacıyla Türkiye Adalet Akademisini kurmuştu. Yani o zaman da gayet iyi niyetle kurulmuştu bu akademiler ama 15 Temmuz 2016'daki darbe girişiminden sonra Glen yapılanmasına hizmet ettiği gerekĉesiyle bir OHAL kanun hükmünde kararnamesiyle Adalet Akademileri kapatıldı, Mayıs 2019'da da az evvel söylediğim gibi bir Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle yeniden kuruldu. Dolayısıyla, bir akademi kurmak her zaman hayal ettiğiniz amaĉlara hizmet etmeyebilir. Geĉmiř tecrübelerden yararlanarak en azından bağımsız, özerk bir yapı kurulması, bir cemaat tartişması falan yürütmek istemem ama bir cemaatin kontrolüne geĉecek bir akademi olmaması konusunda da hassasiyet gösterilmesi gerektiğini düşünüyorum.

Diyanete yönelik ĉok eleştirim var ama bugün yeri burası değil, yani hani konuştuğumuz Şey bir Diyanet tartişması değil, bir Diyanet Akademisi tartişması yrttyoruz ve nerden başlanır veya eleştirmeye başlarsak nereden başlanır, o kadar uzun ki bilmiyorum ama konuyla ilgili Şunu söyleyeyim: Yani Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı birimlerde görev yapan kişilerle yapılan saha araştırmalarında da, TESEV gibi kuruluşların yaptığđ araştırmalarda da görüldü aslında, ĉalıřanlar bile bunu söylüyor, Diyanet İşleri Başkanlığı ĉok hantal bir yapıya sahip, ĉok Őiřirilmif kadrolara sahip, personel sayısı Millî Eğitim Bakanlığı ve Millî Savunma Bakanlığıyla rekabet eder düzeyde, hatta btĉeleri bile bakanlıkların ĉok büyük bir bölümünden daha fazla. Ben ayrıca böyle vakıf gelirlerinden, hac gelirlerinden falan bahsetmiyorum ama Diyanetin böyle bir yapısı var, umarım Adalet Akademisi bu hantallığa, bu Őiřirilmif kadrolara bir ilave yapmaz.

Şimdi, maddelere geĉince kuşkusuz ayrıntılı değerlendirme yapacağız ama başlıklar hâlinde birkaç tane Şeyi söylemek istiyorum. Şimdi, biri Şu: Bir düzenleme yapıyorsunuz, 7/A maddesiyle Diyanet Akademisine ilişkin ilk düzenleme o yani yeni bir madde ihdas ediyorsunuz. Fakat bu akademide görev alacak kişilerin görev ve sorumluluklarına, yetkilerine hatta seĉimlerine dair neredeyse hiĉbir düzenleme yok ve maddenin sonunda Şöyle bir hüküm var, diyor ki: "Bu maddenin uygulanmasına ilişkin hususlar yönetmelikle düzenlenir." Memurların atanmaları, görevleri, yetkileri ve sorumlulukları Anayasa 128 uyarınca kanunla düzenlenmek zorunda. Siz buna ilişkin hiĉbir düzenleme yapmayıp bunu yönetmeliğe havale ederseniz aĉıkĉa Anayasa'ya aykırı bir işlem yapmış olursunuz.

Yine, teklifin içerisinde, çalışanların... Hacı Ahmet Bey dedi ki: “Bunlar kadrolu olmadığı için orada görev yapacaklara ancak belli bir gösterge uyarınca bir ödeme yapabiliyoruz.” Şimdi, yine Anayasa uyarınca yani asli ve sürekli kamu hizmetlerinin aslında kamu görevlileriyle, memurlar eliyle yürütülmesi gerekiyor. Yani, şimdi, devletin verdiği dini hizmet, Hacı Ahmet Bey, sizce geçici bir hizmet mi? Değil. Asli ve sürekli bir hizmet, dolayısıyla bunun için söylüyorum yani bu sadece bu teklifle ilgili değil. Bu Hükümet ısrarla devletin asli ve sürekli görevlerini sözleşmeli personel eliyle gördürmek istiyor yani memur atamak yerine sözleşmeli personel olarak çalıştırmak istiyor, sadece bu Diyanete dair değil; sağlık personelini sözleşmeli olarak çalıştırmak istiyor, öğretmenleri sözleşmeli olarak çalıştırmak istiyor ve şimdi vaizleri, imamları, müezzinleri de yine sözleşmeli olarak istihdam etmek istiyor. Ben bunun genel olarak istihdam politikası açısından yanlış olduğunu düşünüyorum. Ayrıca, asli ve sürekli bir kamu hizmeti olduğu için memurlar eliyle yürütülmediği sürece bunun da Anayasa’ya aykırı olduğunu düşünüyorum. Bence, eğer asli ve sürekli bir hizmet olduğunu düşünüyorsanız sizin de teklifin bu kısmını düzenlemeniz gerekir diye düşünüyorum.

Şimdi, bu kurs ve programlara katılmaya ilişkin bir önerinizde şöyle bir şey söylüyorsunuz, diyorsunuz ki: “Başkanlıkça belirlenen esaslara göre uygun görülenler Diyanet Akademisinde hizmet içi eğitim, kurs ve sertifika programlarına alınacaklardır.” Yani bu büyük bir sınırsız keyfilik demek değil mi? Yani, hani Başkanlık uygun gördüğü kişileri hizmet içi eğitime alacak; göreve başlamadan önce olanlar için söylemiyorum, zaten o bir zorunluluk. Fakat görevi içerisinde bu hizmet içi eğitime alınmalar konusunda bir hüküm var, teklifin 6’ncı maddesinde diyorsunuz ki “Başkanlık kadro veya pozisyonlarında görev yapan personelden, Başkanlıkça belirlenen esaslara göre uygun görülenler Diyanet Akademisinde hizmet içi eğitim, kurs ve sertifika programlarına alınır.” Ben bunun yanlış bir şey olduğunu düşünüyorum. Başvuranların belirli bir sıraya göre, eğer hizmet içine katılmak istiyorlarsa buna göre başlamaları gerekir.

Sonra, şimdi 12’nci maddede ek ödemeye ilişkin katsayıları düzenlemiştiniz. Şimdi, şöyle bir sorun var: Bu akademiye görev alacak olanlara ders ve ek dersleri karşılığında; Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarılacak bu konuda, tıpkı Millî Eğitim Bakanlığında görev yapan öğretmenlerin ders ve ek ders saatlerinin düzenlendiği gibi, bir Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle burada görev yapacaklara ders ve ek ders ücreti vereceksiniz, doğru mu? Yani bunlar aylıklarını alacaklar, ücretlerini alacaklar akademiye eğitim kadrosunda görev yapanlar, bunlara ayrıca ders ve ek ders ücreti de vereceksiniz. Şimdi, bir de bunları ek ödmeden yararlandıracaksınız, kuşkusuz yararlandırılmalısınız, ek ödmeden yararlanmalılar ama bir vaize yani ilahiyat fakültesi mezunu bir vaize 66 katsayıyla çarpılacak oranda ek ödeme öderken burada görev yapacak en alt sınırdaki kişiye 130 ve 170 katsayıyla çarpılacak bir ek ödeme yapıyorsunuz yani 2 katı, 3 katı ek ödeme yapıyorsunuz. Bu büyük bir adaletsizlik değil mi? Yani bunlara yine bunu verin yani Adalet Akademisinde görev yapacak olan kişilere bunları verin ama bunun karşısında vaizler başta olmak üzere diğer görevlilere 65 ve 66 katsayısıyla çarpılacak biçimde ek ödeme yapılmasının ben büyük bir adaletsizlik olduğunu düşünüyorum.

Bir adaletsizlik daha, bunu da anlamakta güçlük çekiyorum. Şimdi, bu da Hükümet politikası Hacı Ahmet Bey, bunun sizinle ilgisi olduğunu düşünmüyorum. Çünkü 3600 ek gösterge geldi, geldi mi? Gelmedi aslında, 2023’te gelecek Ocak ayında. Şimdi, Adalet Akademisini açacaksınız herhâlde çünkü bu kısım hariç diğer maddeleri yayımı tarihinde yürürlüğe koyacaksınız yani...

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Sayın Tiryaki, Diyanet Akademisi, hep “Adalet Akademisi” diyorsunuz, herhâlde meslekten dolayı bir...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Adalet mi diyorum?

Sayın Başkan, ben bir hukukçu olarak, evet ağız alışkanlığı diyelim. Hacı Ahmet Bey bize öğretir artık, bundan sonra Diyanet Akademisi de deriz yasalaşırsa.

Şimdi, orada da 3600 ek göstergeyi 2023 yılı Ocak ayında başlatmaya karar verdi bu Hükümet. Şimdi, akademiyi açıyorsunuz, insanları eğitime alacaksınız, başlatacaksınız ama bunların ek ödemelerini 2023'e kadar vermeyeceksiniz. Niye? Niye vermiyorsunuz? Mart, nisan, mayıs, haziran, temmuz, ağustos, eylül, ekim, kasım, aralık ayında çalıştıkları zaman ek ödemesiz çalışmalarını bir akla, mantığa, hukuka, neresine yerleştireceksiniz? Yani ya bu yasanın tamamının yürürlük tarihini 2023'e atın, bu anlaşılır bir şey. "Biz Adalet Akademisini açıyoruz, eğitim personelini de seçeceğiz ama ek ödemelerini 2023'e kadar vermeyeceğiz." demiş olacaksınız.

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Bize yıkıyorlar da ödemeyi...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Böyle bir şey olur mu? Yani ben bunun da bir hata olduğunu, bir yanlış olduğunu düşünüyorum.

Ayrıca, bir Kürt olarak, hazır Diyanet İşleri Başkanlığının yetkilileri buradayken söyleyeyim. Benden daha iyi bilirler, Kürtlerin büyük bir bölümü, bu ülkede yaşayan Kürtlerin büyük bir bölümü Şafii mezhebine tabidir. Şimdi, siz, burada eğitim verecek insanların, din görevlilerinin bir kısmı... Kürtlerin yaşadığı coğrafyaya, biz "kürdistan" diyoruz, "Kürt şehirleri" diyoruz, böyle hop ayağa kalkıyor herkes de hani siz nasıl dersenez; "Kürtlerin çoğunlukla yaşadığı yer" diyelim.

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Diyanet yayınlarında "kürdistan" yazıyor.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Var da neyse, ben o tartışmadan bağımsız söyleyeyim.

Hacı Ahmet Bey, mesela onlar için ne yapmayı düşünüyor Diyanet İşleri Başkanlığı. Yani Şafii mezhebine mensup insanların yaşadığı coğrafyada görev yapacak din görevlilerini, imamları, müezzinleri, vaizleri, kayyumları; bunları hangi mezhebe göre yetiştireceksiniz? Yani Hanefi mezhebine göre mi yetiştirip gidip Şafii mezhebine inanan insanı... Şeyden bahsetmiyorum yani çünkü zaten Diyanet İşleri teşkilatı bir dinin bir mezhebi üzerine kurulu da ama sonuçta bu ülkede en azından "Müslüman'ım." diyenlerin bir kısmı Hanefi mezhebine tabi değil. Onlar için eğitimde bir düzenleme yapmayı düşünüyor musunuz? Yani gidip Diyarbakır'da, Mardin'de, Batman'da, Hakkâri'de, Şırnak'ta görev yapacak bir imama Şafii mezhebinin öğretilerine uygun görev yapmasını sağlayacak bir şey yapacak mısınız veya oraya Şafii mezhebine mensup insanları atamayı düşünür müsünüz yani böyle bir çalışma yapmayı düşünür müsünüz?

Çok uzattıysam Başkanım, kusura bakmayın, teşekkür ediyoruz tekrar teklif sahiplerine.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Teşekkür ediyorum Sayın Tiryaki.

Hemen atlamadan, bazı hususlara değinildi, cevap vermek isterseniz söz vereyim.

Buyurun.

Cevaplar kısa olursa Ahmet Hocam...

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Ben kısa cevap vereceğim. Eğer uygun görürseniz sonunda derli toplu da cevap veririm ama birebir olsun diye.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Tekrar olmaması için bazı açıklamaları getirirseniz...

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Ruştü Bey'e teşekkür ederim, ben hakikaten, kendisinin hukukçuluğunu da diyalogunu da beğeniyorum; diyaloga çok açık, açık fikirli bir insan.

“Diyanet Akademisine karşı değilim.” sözünü altını çizerek söyledi, ona da ayrıca teşekkür ediyorum teklif sahibi olarak. “Sanki kurulmuyor da kuruluyor gibi yapılıyor.” değil, çok ciddi anlamda değişiklikler var. Evet, mevcut sistem bir çatı, bir şemsiye altında toplanıyor ama kursiyerlerin alımı, stajyerlerin alımı, hocaların durumu, eğitimin kalitesinin yükseltilmesi filan gibi hususlarda ciddi yenilikler getiriyor.

Bu arada, ben az önce notumu almıştım da çok fazla uzamasın diye kısa kestim, şuna da bir cevap vereyim: “Din hizmetleri şu ana kadar yetersizdi de biz bu düzenlemeyi yapıyoruz, artık bundan sonra yeterli hâle gelecek.” şeklindeki bir ifadeyi kabul etmek mümkün değil. Siz sarf etmediniz, tabii, yani garipseyerek bakmayın, sizin sözünüz değil. Böyle bir şey yok. Dünyada değişmeyen bir şey vardır, o da değişimin kendisidir. 1924’te kurulmuş bir kurumun hiç değişiklik yapılmadan varlığını sürdürmesini istemek kadar garip bir durum olamaz. Her kurumumuz gelişiyor, Meclisimiz gelişiyor, bizler geliyoruz; biz babalarımız gibi değiliz, dedelerimiz gibi değiliz, daha ileri gittik, daha ileride birtakım şeyler yapıyoruz. Dolayısıyla Diyanet de elbette değişecek, Diyanette görev yapan personelin de niteliği elbette artırılacak, günün şartlarına göre kendilerini hem kurum olarak hem personel olarak yenileyecekler.

Şimdi, ben size şunu söyleyeyim, bir iki not aldım: “Sözleşmeli memurdan hoşlanıyorsunuz. Memur değil de sözleşmeli atamak istiyorsunuz.” Bu, günün şartlarının bizi zorladığı bir gereklilik. Siz “Ben bir Kürt olarak, Kürtler...” filan dediniz –az sonra ona cevap vereceğim- biz öyle bir ayırım yapmıyoruz. Bu sınırlar içerisinde bulunan herkesi bu ülkenin vatandaşları ve eşit haklara sahip insanları olarak görüyoruz, öyle değerlendiriyoruz. Doğudaki insanın hürmeti batıdaki insandan ayrı değil, kuzeydeki insanın hürmeti güneydeki insandan ayrı değil; biz her bakımından etle tırnak gibi kaynaşmış bir bütünlük arz ediyoruz.

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – “Şafii” dedi “Kürt” demedi.

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Geleceğim İslam Bey ona.

Size şunu söyleyeceğim sözleşmeliinin gerekliliğiyle alakalı: Geçenki toplantıda biz bu konuyu tekrar ele almıştık. Doğuda görev yapan, güneydoğuda göre yapan öğretmenlerimizin, sağlık personelimizin, Diyanet İşleri mensuplarının oranını bilmiyorum ben. Görev süresi ortalaması dokuz ay. Bir öğretmen atıyorsunuz, bir öğrenciyi alıyor, dokuz ayda o öğrenciyi tanıyamaz, aileyi tanıyamaz, yöreyi tanıyamaz, ili, ilçeyi tanıyamaz. Biz sözleşmeliyi getirerek dedik ki: Zaten iki yıl stajyerlik süresi vardır memuriyette, bir yıl da ilave edelim üç yıl sözleşmelilik olsun, artı bir yıl da kendi isteğiyle burada görev yapsın; hiç olmazsa –ilkokul için söylüyoruz- 1’inci sınıftan aldığı öğrenciyi 4’üncü sınıftan bu öğretmen mezun etsin. Doğu ile batı kaynaşsın, herkes doğuya gidince batıya gelmek, Orta Anadolu’ya gelmek için bizim kapımızı aşındırmasın, ben bıktım usandım bu tayin taleplerinden, siz de öylesinizdir. “Beni Diyarbakır’dan Ankara’ya getir.”, efendim “Şırnak’tan bilmem nereye getir.” talepleriyle... Sözleşmelilik bu ihtiyaca cevap vermek üzere ihdas edildi ve burada görev yapan arkadaşlarımız işin başında görev yaptıkları için, çoluk çocuk küçük, çoğu belki bekâr, ileride büyük sorunlar çıkacak “Benim çocuğum liseye gidecek, koleje gidecek, üniversiteye gidecek, benim filanca ilde olmam lazım.” dediğinde biz onu doğu hizmetine icbar etmeyelim, yükümlülüğe tabi tutmayalım. Gitsin baştan itibaren, şu anda, varsa çocukları küçükken, yoksa, henüz bekârken burada güzelce hizmet etsin, ondan sonra gelsin diye getirildi. Bu sözleşmelilik böyle bir gerekten, böyle bir ihtiyaçtan ortaya çıkmış bir durum, fiili bir durum ve bu değişimin gereği olarak bizim bulduğumuz bir çözüm. Çok daha güzel çözüm önerileri vardır, bulunacaktır, yapılacaktır; biz her türlü teklife de açığız, böyle çözümler geldiğinde de bunların uygulanması noktasında katıyen bir taassup içinde değiliz.

Diyanet İşlerine de bu sözleşmeliliği getiriş sebebimiz, insanları göreve başlatıyorsunuz, memur yapıyorsunuz, sonra anlıyorsunuz ki -ben müftülük yapmış bir insanım- imam mihraba geçirilecek imam değil, ilahiyat mezunu, yeterlilikleri tamam, sınavlara girmiş başarmış ama mihrabın hakkını veremiyor, minberin hakkını veremiyor, vaaz kürsüsünün hakkını veremiyor. Biz ara formül üretiyoruz, diyoruz ki: Arkadaş, her ne kadar sen imam-hatip kadrosunda isen de gel biz seni, şoförlüğün var şoför kadrosunda istihdam edelim, gel biz seni VHKİ uzmanı yapalım, bilgisayarçı yapalım filan.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Demek ki ilahiyat fakülteleri bugüne kadar işini yapamadı o zaman, sıkıntı mı var? Yani o zaman öyle bir durum var.

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Hayır, o noktada görüşünüz yanlış.

Ben şunu söyleyeyim: Şu anda bunu yapmakla da bu sözleşmeliyi yapmakla da böyle birtakım sıkıntılı, sakıncalı durumların önüne geçmiş olacağız diye düşünüyorum. Şüphesiz bunlar benim kendi öz düşüncelerimdir, bunlar beni bağlar, siz buna karşı çıkabilirsiniz, kabul edebilirsiniz, makul bulabilirsiniz, gayrimakul bulabilirsiniz; ayrı.

Şimdi, özlük haklarının iyileştirilmesi meselesi önemli bir mesele, bu konuda ben epeyce tartışmalara katıldım ve bunların iyileştirilmesi yönünde katıldım. Diyanet Akademisindeki görevliler şu anda hâlen görevlerine devam ediyorlar, onların -belli bir oranda- maaşları, ek göstergeleri belli. Bununla 2023'e kadar gidilecek, bu arada kadrolar yenilenecek, yeni alımlar olacak, yeni öğretim görevlileri gelecek filan derken, bütün bu hazırlıkların yapılabilmesi için bizim yılbaşına kadar biraz zamana ihtiyacımız var. Ha, buradaki hocalara verdiğimiz özlük haklarını, ben şahsi olarak söylüyorum, yetersiz buluyorum yani ilçe müftüsünü, il müftüsünü yetiştiren hocaların ilçe müftülerine yakın bir maaş alıyor olmaları hatta oraya ulaşamıyor olmaları beni de üzüyor. Biraz daha durumlarının iyileştirilmesi gerektiğine inanıyorum ama zaman her şeyin ilacıdır, burada da biz zamanın bu sorunu çözeceğine inanıyoruz.

Şuna geleyim: Ben Şafii değilim, Eşari de değilim; Mâtürîdî'yim, Hanefî'yim. Fakat Eşarîliği de bilirim, Şafîliği de bilirim. Bir Şafii imamın arkasında namaz kılmaktan asla gocunmam, sizin de hacca nasip olup gittiğinizde Hanbeli bir imamın arkasında namaz kılacağınız gibi. Orada namaz kıldığınızda göreceksiniz ki aslında mezhepler arasında çok da öyle aman aman bir ayrılık yoktur. Biz Şafii mezhebini de, Hanbeli ve Maliki mezheplerini de öğretiyoruz. Zaten coğrafyamız bu zenginliği haiz bir coğrafya. “Biz, Türkiye Cumhuriyeti devletini hedayinabit bir devlet olarak kurmadık.” felsefesine girmiş olduk.

İki cümleyle bitireyim: Biz, Orta Asya'da da İslamiyet'ten önce de bütün uluslarla beraber... Bilge Kağan'ın yazıtlarına baktığımızda söylediği şey şudur: “Açları doyurdum, çıplakları giydirdim, yedi budunu -veya 'dokuz budunu' der, 'yetmiş iki buçuk millet' diyelim, güncelleyelim günümüz Türkçesiyle- huzur ve barış içinde yaşattım.” Müslüman olduktan sonra Selçuklu da böyleydi, Müslüman olduktan sonra Osmanlı da böyleydi, Türkiye Cumhuriyeti devleti de böyledir. Balkanlardaki Bektaşileri, Konya'daki Mevlevilerden ayırt etmeyen, Sarı Saltuk ile Yunus Emre arasında fark görmeyen, Kürt ile Türk arasında ayırım gözetmeyen bir geleneği ve kültürü tevarüs eden milletiz. Bu noktada sizin, Diyanetin kuşatıcılığından, kapsayıcılığından, barışçıl yaklaşımından, uzlaştırıcılığından zerre kadar kuşku duymamanızı tavsiye ederim. O sorunları biz tereyağından kıl çeker gibi çözüyoruz. Şu ana kadar problem zaten hiç olmadı, bak, hiç olmadı.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) - Kuşku var da mevzu o değil.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Türkçeleştirerek söyleme, esası neyse öyle söyle.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, söz sırası Sayın Sunat'ta.

Buyurun.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri ve Diyanet İşleri Başkanlığımızın çok değerli bürokratları, Başkan ve Yardımcıları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Evet, bu kanun teklifinin karlı ve kârlı değil de hayırlı olmasını, ülkemize, milletimize ve dinimize faydalı olmasını temenni ediyorum.

Evet, sözlerime başlamadan önce de ülkemizin kurucusu Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'ü saygı, sevgi ve minnetle anıyorum.

Evet, 23 Mart 1924 yılında... Ki bugün Başkan da aynı şeyi ifade etti, bir tevafuk olarak görüyorum, inşallah, hayırlara vesile olur.

Evet, tabii ki her gelen kanun teklifini hele hele dinî konularda hepimizin çok hassas olması gereken bir süreç içinde olduğumuzdan dolayı böyle bir kanun teklifini hepimizin değerlendirmesi gerekiyor, ince ince meselelere bakması gerekiyor; bu bir tecrübeyle sabit çünkü yani yapılanlar, bugüne kadar söylemler ve icraatlar hepimizi dikkatli olmaya sevk ediyor, özellikle de biz muhalefet partileri olarak, meseleye bakarken bu şekilde değerlendirmek istiyoruz. Keşke öyle olmasaydı da “Ay, ne kadar güzel bir din akademisi, diyanet akademisi kuruluyor.” diye hepimiz hatta uzun uzun tartışmalara bile girmeden meseleyi ele alabilseydik.

Şimdi, Diyanet İşleri Başkanlığı kurulduğu zaman, Atatürk'ümüz kurduğu zaman, daha çok, Kur'an-ı Kerim'in daha iyi anlaşılabilmesi için Elmalılı Hamdi Yazır'a ve Mehmet Akif'e Kur'an-ı Kerim'i tercüme etme görevi verildi o dönemde. Niçindi bu? Efendim, din tacirlerinden, dinbazlardan, din istismarlarında milleti koruyabilmek içindi ve on yılı aşkın süren çalışma sonucunda da Kur'an ve hadislerin tefsirleri yayınlandı yani o zamana kadar anlamını bilmeyen millete, bir şekilde Kur'an-ı Kerim'i anlama imkânı da sağlandı ve o zamana kadar 352 bin dinî kitap da bastırıldı yani bir şekilde bir aydınlanma, dinî bir reform çağı yaşandı.

Şimdi, bakıyoruz, Ankara Müftüsü Rifat Börekçi, ilk Diyanet İşleri Başkanımız diyor ki o zaman: “Atatürk, şahsi çıkarları için dinimizi siyasete alet eden cahil din adamlarını asla sevmezdi.” Biz de öyle, sevmiyoruz. Dini siyasete alet eden veya dini istismar vesilesi olarak kullanan ve daha geçmiş, hemen yakın dönemde çok sıkıntı yaşadığımız bir süreci hep birlikte acıyla yaşadık, hâlen de devam ediyor

Şimdi, Diyanet İşleri Başkanımızın söylemlerine, zaman zaman uygulamalarına baktığımızda da yine içimiz cız diyor ve üzülüyoruz yani “Keşke Yunan galip gelseydi.” diyen, her fırsatta Atatürk'e ve aziz hatırasına hakaret eden bir meczuba geçmiş olsun ziyaretinde bulunan bir Diyanet İşleri Başkanı; Ayasofya'nın açılışında kurucu iradeye hakaret etme gaffetinde bulunan bir zihniyet zaman zaman karşımıza çıkıyor. Bu yüzden de yoğunluğumuzla üfleterek yiyoruz.

Şimdi, en son, hatırladığım kadarıyla -bunları kayıtlara geçsin diye söylüyorum, konumuz bu değil- Diyanet İşleri Başkanının ÖNDER İmam Hatipliler Derneğinde yapmış olduğu konuşma aklıma geliyor, orada dinî inancın ticarete, siyasete ve yargıda olması fetvasını verebiliyor. Hâlbuki Diyanet İşleri Başkanlığının siyasete karşı dik durması gerekiyor yani siyasallaşmaması gerekiyor.

Şimdi, gelelim kanun teklifine. Evet, bu kanun teklifinin... Kasım 2017 tarihinde Bekir Bozdağ'ın o zaman Başbakan Yardımcısı iken ifade ettiği, bu Diyanet Akademisinin kurulmasından söz ettiği ve bugün elimize gelen genel gerekçelerde de ifade edilenlerle -genel gerekçeler benzeri lafları ki çok birbirine aynı- hemen hemen örtüşen sözleri aklıma geldi yani dört sene sonra biz bu konuyu gündeme getiriyoruz. Şunu görüyorum ki o dönemde, 2017'de bu hain darbe girişiminden sonra oluşan durum

söz konusu iken böyle bir Diyanet Akademisi kurulması gündeme gelmiş. Ama ilk akla gelen ne oluyor? “Yeni bir kadrolaşma mı, yoksa birilerine kadrolar mı ihdas etmek?” diye aklımıza da gelmiyor değil çünkü yapılanlar bugüne kadar böyle oldu. Hâlbuki mesele, bir kadrolaşma veya birilerine kadro vermek değil, gerçekten yüce dinimizin daha iyi anlaşılabilmesi, daha yetkin kişiler tarafından anlatılabilmesi ve daha nitelikli, daha kaliteli bir din eğitimi ve öğretiminin Diyanet İşleri Başkanlığı yapısı altında da devam edebilmesi olmalı, inşallah öyle olacak yani ben bu konuda umutsuz değilim. İnşallah Diyanet İşleri Başkanlığı bu akademiye gerekli şekilde ve doğru bir şekilde yeter ki uygulayabilsin.

Sayın bürokratlar geldiklerinde Grup Başkanlığımıza bilgi verdiler, biraz önce de Sayın Hocam o bilgiler çerçevesinde bize kanun teklifinin neyi gerektirdiğini anlattı. Evet, burada çok güzel şeyler var ifade ettikleri gibi ama benim ilk söylediğim bürokrasiden gelen arkadaşlarımıza, Diyanet İşleri Başkan Yardımcılarına, Millî Eğitim Bakanlığı ve YÖK’ün iyi eğitilmiş, iyi... İşte, konuyla ilgili eksikliklerinin olduğuna dair bir konu gibi ortaya çıkıyor. Bu meseleyi aslında hem YÖK’le hem de Millî Eğitim Bakanlığıyla konuşmanın önemli olduğunu yani eğer istenilen değerlerde, istenilen kriterlerde insan yetişmiyorsa bu da büyük bir eksiklik. Bu yüzden, ilk önce yapılması gereken... Millî Eğitim Bakanlığı yani imam-hatipler ve YÖK’ü ilgilendiren ilahiyat fakültelerinde yeterli kriterlere sahip insanların yetişmediği gibi bir sonuç çıkıyor demiştim. Öyle olmadığını ama tabii ki eksikliklerin olduğunu ifade ettiler. Bu akademi de hizmet içi eğitimle bunların tamamlanacağı veya işte, biraz da her kesime hitap edecek olan vaaz verenlerin, imam-hatiplerin, imamların ve eğitim öğretimde görev alacak olan kişilerin bilgi açısından daha fazla yeterlilik kazanabilmelerinin yolunun bu akademilerden geçtiğini ifade ettiler, ki 19 eğitim merkezi ve 12 din yüksek ihtisas merkezi vasıtasıyla bugüne kadar bunları gerçekleştirdiklerini yani hizmet içi eğitimleri gerçekleştirdiklerini, otuz altı aya kadar devam eden de, işte, kurslar olduğundan söz ettiler. O zaman demek ki bu eğitim merkezleri de bu kriterleri yeterli derecede yerine getirmede sıkıntı yaşıyor gördüğüm kadarıyla. Böyle bir Diyanet Akademisiyle bu meselelerin çözüleceğini ifade ettiler.

Şimdi, değerli Komisyon üyeleri ve değerli bürokratlar, emin olun ki burada kurumlar oluşturmak değil mesele; kararlılık ve ne yapılması gerektiğinin iradesini ortaya koyabilmek. Yani söylemek istediğim, Diyanet Akademisini de kursanız, meselelerin üzerine yine kararlılıkla gidilmediği takdirde sonucunun daha önceki eğitim merkezlerinden farkının olmayacağını ifade etmek istiyorum.

Şimdi, evet “3600 gösterge niye burada yok?” dedi bazı hatipler; doğru. Bu kadro ihdasında verilecek ödeneklerin şeyleri buraya konulmuş, rakamsal olarak derecelendirilmiş ama maalesef, yine 15 Ocak 2023’e devredilmiş. Bunun sebebi, büyük bir ihtimalle, bütçede böyle bir ödeneğin olmaması. O zaman niye popülistlik yapıyoruz? Böyle olacağı yerde -aynen Öğretmenlik Meslek Kanunu’nda da yaptınız aynı şeyi- diğer memurlara da polislere de din görevlilerine de vereceğiniz ek göstergeleri veya 3600’ü 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nda yapar, 2023’ün ilk başında yapar, sonra da uygularsınız. Ama biliyorsunuz, Türkiye’de her şey siyaseten bir popülistlik meselesi hâline geldiği için “Bunu verdik.” diyorsunuz, insanlar da öyle değerlendiriyor.

Şimdi, biz burada kanun teklifine baktık. Yani itiraz edeceğimiz bir madde yok, sadece 5’inci maddede, yine “...Akademiye giriş için yapılacak olan sözlü ve/veya uygulamalı sınavdaki başarı sırasına göre aday din görevlisi belirlenir.” ifadesinde bunu da ifade etmiştim ben sayın yetkililere. Söylemek istediğim şu: Yani bu aynen öğretmenlik gibi, diğer memuriyetler gibi mülakatta hakkı yenilenlerin çok fazla sayıda olduğunu ve hatta KPSS’de en ön sıralarda olanların daha alt sıralarda olanlara göre sözlü sınavla hakkının yenildiğini, hele hele Diyanet İşleri Başkanlığı gibi bir başkanlıkta alınacak elemanların kul hakkının yenilmesinin çok doğru olmadığını ve günah olduğunu ifade ettim. Aynı zamanda, milletvekillerinin veya işte, devletin belli kademelerindeki kişilerin alınacak insanlar

için referans mektuplarının havalarda uçtuğu bir dönemde, bu sözlü ve/veya uygulamalı başarı sırasına göre adayların tespit edileceği akademiye girişte, bunun en azından kayıt altına alınmasının önemli olduğunu... Böyle, bu şekilde de bir önerge verdik.

“Sözlü olmasın.” dediğimde -ki hak veriyorum- şöyle söylendi: “İşte, bunlar vaaz verecek, Kur’an okuyacak, konuşacak.” O doğru ama o zaman en azından hakkının yendiğini iddia edenlerin mahkemeye başvurabileceği bir yapının oluşturulmasının, bu komisyonlarda kayıt altına alınmasının önemli olduğunu ifade etmek istiyorum.

Evet, hayırlı uğurlu olsun diyorum.

Biz, sadece bu konuda görüşlerimizi ifade ettik. Belki Hüseyin Bey’in de söyleyecekleri vardır.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Görüşleriniz için teşekkür ediyorum Sayın Sunat.

Serkan Bey -Komisyon üyesi arkadaşlar da müsaade ederse- İbrahim Kaboğlu bir toplantıya katılacakmış, kısa bir söz istiyor; sözü ona vereyim.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Tabii, buyurun.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Buyurun Sayın Kaboğlu.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan anlayışınız için ve sıralarını bekleyen arkadaşların önüne geçtiğim için de onların bağışlamalarını istirham ediyorum. Gerçekten üst üste toplantılarımız var, o nedenle kısa tutmaya çalışıyorum.

Hoş geldiniz efendim, hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Tarihe yollama yapıldı konuşmalarda, ben de 1933’e yollama yaparak sözlerime başlamak isterim. İlk ilahiyat fakültesinin kuruluşuna Fransa’dan gelen çok ünlü -sonradan çok ünlü olan- Profesör Georges Dumezil’in anlatım ve anıları çok önemli. “Atatürk ilk ilahiyat fakültesini kurduğu zaman, ‘Müslüman olmayan bir uzman ders versin.’ diye beni çağırdıkları zaman ben genç bir “agreje” olarak valizimi aldım, İstanbul’a gittim.” diyor. Tabii, gidiş o gidiş; burada dilleri de öğreniyor. Hatta o kadar ki 1986 yılındaki programını dinledim -çok uzun programını- 88 yaşında, sunucunun Türkçesini, Türkçe telaffuzunu düzeltiyor “Öyle değil, böyle telaffuz ediliyor.” diyor. Soruyor sunucu: “Sayın Dumezil, sizin bu yaşınızda bu bellek... Üstün zekâlı mısınız?” diyor. “Hayır, öyle de değil. Şimdi, bazı Türkçe sözcükleri düşündüğüm zaman aklıma gelmiyor ve çok üzülüyorum, kızıyorum.” diyor. Şimdi, dolayısıyla hani tarihimiz gerçekten zengin bir tarih ve bizim Diyanet İşleri Başkanlığı aslında hükümetler ötesi bir kurum, anayasal kurum. Dolayısıyla ilahiyat fakülteleri de aynı şekilde hükümetler ötesi ve uzmanlık alanına dayanan bilimsel kuruluşlar.

Şimdi, burada ben bir ön saptama yapmak istiyorum. Sayın hazırım, tabii ki çok önemli, akademi için bu kadar önemsedığınız bir yasa önerisi fakat doğrusu, Diyanet İşleri Başkanını da burada görmek isterdik. Evet, bulunduğu her yerde ne kadar bulunması gerekiyor o başka bir şey ama burada, bu yüce Mecliste, böyle bir akademinin kuruluş girişiminin görüşüldüğü yasal düzenlemede bulunması gerekiyordu.

Şimdi, efendim, burada bir hukukçu olarak şunu görüyorum: Hukuk fakültelerinin sayısı çok çok artıyor, ilahiyat fakültelerinin sayısı da çok çok artıyor. Bana sorsanız “Kaç hukuk fakültesi var?” diye, yanıtı veremem ama siz de ilahiyat fakültelerinin sayısını bilemezsiniz çünkü belki sabah geldiğimiz zaman buradan çıkış saatimize kadar “artı 1” hukuk ve ilahiyat kurulmuş olabilir. Şimdi, bunun sürdürülebilir olmadığını bir kez belirtmek gerekir çünkü hukukta gördüğüm şudur: Nicelik arttıkça nitelik azalıyor. Hatta bu öneriyi getirdiğiniz zaman “Acaba ilahiyatta da nitelik çok mu azaldı da bir tür, hani, merkezî bir birim oluşturmak istiyorsunuz?” diye bir soruyu kendi kendime sordum. Tabii,

hukuk ve ilahiyattan biri dünyevi adalet, öbürü uhrevî adaleti sağlamak iddiasıyla ikisi birbirine taban tabana zıt görünen kuruluşlar, fakülteler olsa da aslında ele alınan konuların adalet, hakkaniyet, nasfet, ahlak...

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Birbirini dengeleyen, besleyen, büyüten diyelim.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Ben de ona değinecektim, ben de ona geliyorum; bunları birlikte işleyen disiplinler olarak ortak paydaları da içeren iki alan. Bu bakımdan, burada, gerekçede Diyanet Akademisi ile ilahiyat fakülteleri arasındaki ilişkinin bu denli belirsiz düzenlenmesi doğrusu benim kafamda “Belki açıklığa kavuşturulması gerekir.” şeklinde birçok soru işareti yarattı. Çünkü hani bu ilahiyat fakülteleri cumhuriyetin başından beri kökleşmiş fakülteler.

Şimdi, bunu belirttiikten sonra... Tabii ki, sayın vekiller ve sizler çok değerli katkılar sundunuz. Bütün bu söylenenler çerçevesinde konu üç aşamada ele alınabilir: Bir, teknik olarak. Tıpkı her hatibin değindiği gibi, efendim, Anayasa madde 128’e göre; kamu görevlilerinin alınması, onlarla ilgili kriterler yasa tarafından belirginliğe kavuşturulmalıdır. Biz bunu Hakimler ve Savcılar Kanunu’nda da yaptık, Öğretmenlik Kanunu’nda da yaptık; tabii ki, din hizmetleri sınıfında görev yapacak olan kişileri onlardan ayrı tutmadığımızı göre onlar için de nesnel ölçütler geçerli olmalıdır. Bu nesnel ölçütler yönetmelikte değil, nasıl alınacağı, göreve nasıl intisap edeceği yasa tarafından belirtilmelidir; o konulara girmiyorum, konuşmacılar girdiler. Ben biraz bu konunun anayasal boyutuna, değinilmeyen yönlerine değinmek istiyorum. Çünkü evet, akademi, tabii ki biraz üst kurul olarak bir görünüm veriyor; Polis Akademisiyle karşılaştırıldı, Adalet Akademisiyle... İki çok farklı; Polis Akademisi -sayın meslektaşımın belirttiği gibi- Anayasa’da belirtiliyor, Adalet Akademisi ise hukuk fakültesi mezunlarının hâkim ve savcı olarak atanmadan önce onların stajını organize eden bir kuruluş. Şimdi, buna baktığımız zaman, ben bunun yerini Polis Akademisi karşısında, Adalet Akademisi karşısında bir türlü oturtamadım. İhtisas, yüksek ihtisas... O zaman üniversitelerde lisans, yüksek lisans, doktora; aynı mı değil mi? Bütün bunlar gerçekten birtakım soru işaretlerini beraberinde getiriyor.

Peki, neden oldu acaba? İyi niyetle yapıldığından hiç kuşumuz yok ama böyle bir kuruluşta YÖK’ün -dışlanmış olması demeyelim ama- olmaması, Yükseköğretim Kurulunun olmaması Anayasa 131 açısından ciddi bir sorundur. Sayın Kaya Millî Eğitim Bakanlığını dile getirdi; bence özellikle Anayasa madde 131 açısından, o yapılan istisna, Polis Akademileri için öngörülen istisna çerçevesinde yer almadığından buna mutlaka YÖK’ün dâhil edilmesi gerekiyor. Çünkü uzun dönemde sıkıntılar yaratabilmesi kuşkusuz şu anda tartışabileceğim bir konu değil ama en azından anayasal açıdan baktığımız zaman, teknik açıdan baktığımız zaman böyle bir sorunla karşı karşıya bulunuyoruz.

Değerli konuşmacılar değindiler, Anayasa’nın 70’inci maddesi liyakat ilkesi, zaten siz de bunu benimsediğinizi söylediniz. 73’üncü madde özellikle çok farklı konuşmacıların değindiği... Hani, Anayasa 136’ncı maddede Diyanet İşleri Başkanlığı belirli bir mezhebe indirgenen bir kurum olarak değil, aslında mezheplerüstü hatta dinlerüstü din hizmeti veren bir kurum olarak Anayasa’da düzenlenmiş bulunuyor. Ancak, tabii ki...

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Hocam, patrikhaneyi alamayız ki altına.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Yok, onu alın demiyorum.

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Dinlerüstü... Patrikhaneyi de Diyanet İşleri Başkanlığının altına alamayız ki.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Yok, hayır; onu alın demiyorum ama sevgili Tiryaki’nin de vurguladığı gibi Türkiye’de ciddi bir... Alevilerin taleplerinin Avrupa Mahkemesi önünde defalarca karşılanmış olması, kararlara bağlanmış olması, kesinleşmiş olması -cemevlerinin statüsü

gibi- ama bunlar karşısında Diyanet İşleri Başkanlığımızın âdetâ tamamen geri planda durması... Bu, Anayasa'nın 73'üncü maddesi açısından yani vergi yükümlüsü yurttaşların hakları açısından, kamu hizmetlerinde nimet ve yükümlülüklerde eşitlik ilkesi açısından ciddi sorun yaratıyor.

Şimdi, efendim, anayasal açıdan bu konuyu tamamlayacak olursam; esasen, tabii ki her kurumda olduğu üzere Diyanet İşleri Başkanlığı için de -Anayasa 136 gereği- böyle bir anayasal maddenin öngörülmüş olması hem Diyanet İşleri Başkanlığının bu görev, sorumluluk yetkileri açısından ne kadar önemli bir kurum olduğunu gösteriyor hem de yurttaşların Diyanet İşleri Başkanlığından beklentilerinin anayasal düzeyde bulunduğunu ortaya koyuyor. Bu bakımdan -Yıldırım Kaya bunu okudu, ben yeniden okumuyorum- 136'ncı maddenin doğrudan bağlantılı olduğu Anayasa'nın 24'üncü maddesi açısından da mutlaka değerlendirilmelidir çünkü hepimizin ortak paydası olan cumhuriyetin başına yollama yaptık, Atatürk'ten itibaren aldık konuyu.

3 kurum politika dışında bırakılmıştır: Ordu, din ve adalet. Şimdi, bu 136'ncı madde bakımından 24'üncü maddenin özel bir durumu var, o da şu: 24'üncü madde -bilindiği gibi- hepimizin din, inanç ve vicdan özgürlüğünü güvence altına alıyor; bu bakımdan 24'üncü madde çok önemli. Bu maddeyle tabii ki din dışında kalanlar açısından da bir güvence söz konusu ama 24'üncü maddenin son fıkrası -bildiğiniz gibi- dinin siyasete alet edilmesini yasaklıyor, dinin politikaya alet edilmesini yasaklıyor. Bu bakımdan "laikliğin olumsuz tanımı" olarak da nitelendiriliyor ama bu madde, gerçekten, bizim cumhuriyetimizin temel dayanaklarından biri. Açıkçası, Diyanet İşleri Başkanlığı adına konuşanların söylemlerinin, işlemlerinin ve eylemlerinin zaman zaman Anayasa'nın 24'üncü maddesinin son fıkrasıyla -genel olarak değil- bağdaşmadığını görüyoruz ve aslında bunun Türkiye Cumhuriyeti'nin yalnızca laik devlet olma özelliğini değil, esasen Diyanet İşleri Başkanlığının yüce bir kurum olma özelliğini de zedelediğini düşünüyorum; bir anayasacı olarak bunu söylüyorum, din özgürlüğünün ne kadar önemli, gerekli ve geniş olduğunu vurguladıktan sonra. Bu bakımdan, teknik olarak bu konu burada tartışılacaktır kuşkusuz gün boyu, tartışılmaya başlandı, istihdam edeceğimiz elemanlar... Ama tabii, orada ilahiyat fakültesinde verilen bir yüksek lisans ile sizin yüksek lisans arasındaki ilişkide bir paralellik doğmamalı.

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Öyle bir şey yok.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Yani, hukuk sistemimiz buna açık değil. Oradaki yüksek ihtisas ile bunun arasında bir paralellik doğmamalı, hukuk sistemimiz buna açık değil. İlahiyat fakültelerine zarar vermeyelim yani hani şu anda çok iyi niyetle bu girişim yapılmış olabilir ama Türkiye'de 100 kadar ilahiyat fakültesi var, bunlara zarar vermeyelim, ilahiyat fakültelerinde de Diyanet İşleri Akademisi hakkında ön yargılar oluşturmamalı. Bu açıdan, farklı hatiplerin "Ya, gelin bunu ayrı bir yasa olarak düzenleyelim, biraz daha konuşalım, biraz daha uzlaşma sağlayalım." biçimindeki önerileri bence de yerinde çünkü yarın bu yasa olacak ama bizler olmayacağız. Bu yasayı çok iyi niyetle çıkaracaksınız ama yarın öbür gün "Acaba biz hata mı yaptık?" deme konumuna gelmeyelim. O bakımdan, teknik yönlerini çok iyi tartmak, tartışmak gerekir; anayasal açıdan mutlaka değerlendirmek gerekir. Biz -Sayın Başkan biliyor- Öğretmenlik Meslek Kanunu'nda tartıştık, burada konuştuk. Hani, "Anayasa Mahkemesine götürmeye mecbur bırakmayın bizi." deyince, kimi zaman onlar kızıyor, kimi zaman da biz biraz fazla "Anayasa" deyince "Anayasa Mahkemesine gidin." diyorlar, tıpkı şu anda Genel Kurulda tartışılan Nükleer Düzenleme Kanunu'nda olduğu gibi. Ama aslında Anayasa Mahkemesine gitmek için değil, Anayasa Mahkemesinin...

NAZIM MAVİŞ (Sinop) – Alışık olduğunuz için söyledik.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Değil. Yok, rica ederim. Söylediğim sözlerin hepsinin altına imza atarım yani öyle...

ALİ KEVEN (Yozgat) – Anayasa ihlal ediliyorsa tabii...

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Anayasa Mahkemesi.. Şu an da Nükleer Düzenleme Kanunu Anayasa Mahkemesi...

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Hocam, toparlarsak... Çok söz bekleyen var.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Tabii, bağlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Lütfen bağlayalım.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Yani burada en azından hani, girişte belirttiğim gibi, sizin de müdahale ettiğiniz üzere, dünyevi adalet ve ilahi adalet arasındaki ortak paydaları dikkate alalım ve böyle bir yasada ortaya çıkacak olan olası Anayasa’ya aykırılıkları burada eyleyim. Bakın, ben telaffuz bile etmedim. Burada Anayasa’ya aykırılıkları eyleyim; bir. İkinci de dinin siyasete alet edilmemesi gerektiği. Din siyasete alet edilmez ise laik Türkiye Cumhuriyeti’nin bütün inananlar için, bütün inançlılar ve inançsızlar için güvence olduğunu hepimiz kabul edelim derim.

Sabrınız için, dinlediğiniz için teşekkürler ederim.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Teşekkür ederim Sayın Kaboğlu.

Sayın Bülbül, sizin mikrofon...

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Sayın Başkan, kısa...

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – O zaman kısa olarak Sayın Özdemir.

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Kısa, bir iki cümle...

Ben, İbrahim Kaboğlu Hocamızın böyle dingin, sakin, huzurlu, ders verir gibi konuşmasını çok beğeniyorum. Biraz ben de o üslubu benimserim ama bugün Şenol Hanım dedi ki: “Ya, sesinizi duyamıyoruz, biraz yükseltin.” filan.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – O yüzden miydi?

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Hah, o açıdan ben biraz böyle bugün tarzımın dışına çıkmış gibi oldum.

Kıymetli Hocam, buradaki akademiden kasıt, bir daha söylüyorum, lütfen dikkatinizi toplayın, buradaki “akademi” kelimesinden kasıt hizmet akademisidir yani bizim anladığımız manada, üniversite hocalarının anladığı manada akademik eğitimi burada biz kastetmiyoruz. Dolayısıyla, “yüksek lisans” ve “doktora” kelimeleri burada şu münasebetle geçti: Biz, burada, ders verecek olan üniversite mezunlarının, dinî yüksek ihtisastan mezun olmaları şartının karşılığında dengelemek amacıyla ilahiyat dışından yüksek lisans mezunu olanların ve ilahiyattan doktora sahibi olanların da burada eğitim verebilecek vasıfta olduklarına işaret ettik sadece, değilse burası herhangi bir şekilde yüksek lisans tezi düzeyinde veya doktora düzeyinde bir işlem gerçekleştirmeyecek.

Aydınlatmak için söyledim ben, orada bir zannediyorum yanlış anlaşılma olur, tashih etmek istedim.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bülbül, buyurun.

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Eyvallah. Vakitler hayrola, şerler def ola, günahlar af ola, hakikat saf ola, demine, devranına, canlara merhaba.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Merhaba.

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Sevgili Hocam Mâtürîdî ve Hanefî içtihadına mensup olduğunu ifade ettiler. Beyanındaki hakikate hürmetle zaten hazırlanılan kanun da Mâtürîdî, Hanefî içtihadı üzerine bina edilmiş. Lakin, buradaki Hanefilik Diyanet İşleri Başkanlığının kendiliğinden ihdas ettiği bir Hanefilik, yoksa Numân Bin Sabit hakkın ve hakikatin dâisi ve tarihin en büyük seyyid-ül şühedalarından olan Ebu Hanife'nin -niyaz olsun ona- içtihadı üzerine değil ne yazık ki ya da onun içtihadı üzerine içerikleri de bulunan ama hakikatte eksiklik taşıyan bir yönü olduğunu ifade etmek lazım, bir.

İkincisi, şimdi, bir gülbangle başladım, zira burada bir Alevi olarak bulunuyorum. İnanışal kimliğim Alevî, etnik kimliğim Kürt. Türkiye’de Türkmenlerle, Türklerle birlikte yaşamaktan hoşnudum ve Meclis kürsüsünde şunu ifade ettim: Şu “et ile tırnak” metaforunu lütfen kaldırın, biz et ve tırnak değil, kan ve can gibiyiz. Kana da cana da dikkat edin, kan veya candan birisi giderse ikisi de birden gider. Ondan mütevellit kana ve cana dikkat edin. İster kandan ister candan sayın bizi; biz bu ülkenin hakikatiyiz. Lakin, Diyanet İşleri Başkanlığı Yasası da Tevhidi Tedrisat Yasası da ilgili tüm yasalar da ihdas edilir ve oluşturulurken “Yetmiş iki millete bir nazarla bakmayan kırk yıl müderris olsa hakikatte asidir.” diyen Hünkar Hacı Bektaş Veli'nin felsefesi, varlığı, yol ve erkânı ne yazık ne günah ne ayıp ki yok sayılmıştır. Ne kadar ki ondan hürmetle söz edilse de ne kadar ki ondan söz edildiği zaman herkes baş eğse de bu hakikat değişmez bir durumdadır. Diyanet İşleri Başkanlığının yayınlamış olduğu velayetname aslında Hünkar Hacı Bektaş Veli'nin kendi velayetnamesi olmayıp -sevgili dostlar, lütfen bunu not etmenizi isterim- Firdevsî-i Rûmî'nin, II. Bayezit'in siparişi üzerine yazdığı bir derleme, toplama, devşirme mantığıyla oluşturulmuş velayetnamedir. İçerisinde kimi düzenlemeler kimi hakikatler taşısa da bir bütün olarak Hacı Bektaş Veli'nin kendisiyle ilgilisi yoktur aynı Sarı Saltuk velayetnamesini yazan Ebû'l Hayr-ı Rûmî gibi.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Ne alaka?

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Söyleyeceğim, insicamımı bozmayın lütfen. Konuyla şu alakası var: Bir Alevî olarak böyle bir ortamda konuşmaktan hoşnut olmanız lazım, dinlemekten hoşnut olmanız lazım.

Değerli arkadaşlar, bir de bize bugün pozitif ayrımcılık tanıyın iki sebeple, birincisi, 3 Marta denk getirilmiş Diyanet İşleri Başkanlığı işte, Tevhidi Tedrisat Yasası ve benzerinin oluşum tarihine denk getirilmiş olması bence de manidar, ikincisi de bugün benim doğum günüm kurban, biraz pozitif ayrımcılık tanıyın yani.

HABİBE ÖÇAL (Kahramanmaraş) – İyi ki doğdunuz.

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Eyvallah. Saygılar, çok teşekkür ederim.

ZEHRA TAŞKESENLİOĞLU BAN (Erzurum) – Allah bereketini versin.

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Hep birlikte bereketli, mutlu, mesut bir yaşam sürelim.

Şimdi, Ebû'l Hayr-ı Rûmî bir gün Trakya'da maiyetiyle gezerken bir makama denk gelirler -biz türbeye makam deriz- bu makamda ibadetler, erkânlar yapılmaktadır. Cem Sultan, merhum Fatih'in oğlu Cem Sultan “Nedir bu?” diye sorar Ebû'l Hayr-ı Rûmî'ye, Ebû'l Hayr-ı Rûmî de der ki: “Efendim, burası Sarı Saltuk makamı, insanlar burada ibadet ediyorlar.” “Aa, çok ilginç; lütfen bunu araştır.” der. Ve araştırıp ona bir eser takdim eder, bu eserin adı Sarı Saltuk Velayetnamesi'dir. Bunu Ebû'l Hayr-ı Rûmî yazmıştır. Ebû'l Hayr-ı Rûmî de Firdevsî-i Rûmî'dir, “Uzun Firdevsî” de derler büyük Firdevsî'yle karıştırmamak için. İkisi de Sünnî kökenlidir. Sünnî kökenli olması Alevilikle ilgili bir şey yazamayacağı anlamına gelmez -estağfurullah- fakat bakış açısı farklıdır, bunu belirtmek için.

Bunu niye söyledim? Şimdi, biz, Aleviliğe dair bir şey söylediğimizde muhtemelen biraz sonra siz de diyeceksiniz ki “Efendim, biz yetmiş iki millete bir nazarla bakarız, bizim bir dinimizdir o, eyvallah, inanç ayrımı yapmayız.” diyeceksiniz ama yapıyorsunuz ama yapıyor ama inancımız yok sayılıyor.

Bakınız, Elâzığ hapisanesinde yatmakta olan, şu anda Elâzığ hapisanesinde tutuklu bulunan bir insanımız, Ergin Doğru, yasal düzenleme gereği demiş ki: “Ben bir Alevi dedeyle görüşmek istiyorum, pirlle görüşmek istiyorum.” ve Adalet Bakanlığı demiş ki “Alevilik diye bir inanç yoktur.” Adalet Bakanlığı... Daha geçen hafta bununla ilgili soru önergesi verdik. Adalet Bakanlığı hangi yetkiye, hangi içtihadı, hangi diyanete, hangi hakikate, hangi marifete dayanarak bunu söylüyor, lütfen soruyorum? Ayıptır, günahıdır, yazıktır yani. Şimdi, Diyanet de çeşitli vesilelerle bunu söylüyor. Cemeviyle ilgili bir şey sorulduğunda hemen Diyanet İşleri Başkanlığına soruluyor ve Diyanet İşleri Başkanlığı şöyle diyor: “İslam’ın mabedi camidir, cemevi diye bir şey yoktur.” Elbette İslam’ın mabetlerinden biri camidir, eyvallah ve camide namaz kılanlara da eyvallah, illallah, aşkullah. Şimdi, lakin, arkadaşlar, biz Aleviler olarak cemevinde ibadet ediyoruz ve bugün biraz önce bir arkadaşım aradı, cemevine 25.600 liralık elektrik faturası gelmiş ve Muhterem Genel Başkanınız dedi ki: “Biz konuttan sayacağız cemevlerinin elektrik faturasını.” falan.

Ya, Sevgili Vekilim, imanım -bunu özellikle söylüyorum- şimdi bununla ilgili bir yasa getirdiniz, cemeviyle ilgili de bir yasa getirin yani Alevi hak ve içtihatlarıyla ilgili de bir şey getirin. Bakınız, biz şuna inanıyoruz: Muhyiddin İbnü’l-Arabî İslam tarihinin en büyük âlimlerinden birisidir ve İslam tarihinde kimi eleştirilere rağmen büyük bir kabul görür, “Şeyhül Ekber” diye tabir edilir. Muhyiddin İbnü’l-Arabî diyor ki: “Ariflerin dini olmaz.” Biz buna inanıyoruz. Yani arifler dinsizdir anlamında değil. “Arifler din fanatizmi yapmaz.” diyor. Biz de ariflerdeniz ve din fanatizmi yapmaksızın Alevi içtihadının ve inancının bir gereği olarak Sünni canlarla eşit yaşamak istiyoruz; eşit haklara, eşit yurttaşlık hakkına... İnançta, içtihadta, efendim, kamusal yaşamda, inançsal yaşamda, ekonomik yaşamda, her ortamda eşit yaşamak istiyoruz.

Geçen hafta sonu İstanbul’da eşit yaşamı ve eşit yurttaşlığı talep eden bir miting oldu mesela. Bu mitinge ilgili kurum ve kuruluşların, efendim, basının çok büyük bir ilgi göstermesi gerekirken ilgi gösterilmedi.

Yine, DİAYDER adı altında Kürt İslam âlimlerinden oluşan bir derneğe ilişkin bir yargılama var şimdi. Bu yargılamada, bakın, şimdi siz ne diyorsunuz? “Diyanet İşleri Başkanlığı.” Diyanet ne demek? Bir inancın akidesi, bir inancın içtihat bütünü. Peki, bu Diyanet kimin Diyaneti? Bu Diyanet, işte, Hocam da söyledi, Hanefiliğin diyaneti. Peki, bu ülke de Hanefilerden mürekkep değil ki. Bu ülkede Aleviler, bu ülkede Sünniliğin çeşitli ekollerine -ekol diyeyim, sizce uyuşmasa da- mensup topluluklar var; bu ülke çok inançlı, farklı inanç gruplarına ait. Her inanç grubunu kapsar nitelikte bir şey olmadığı gibi, hakir gören, ötekileştiren, ikinci sınıf noktasına koyan ve giderek yok sayan bir durum söz konusu.

Şimdi, burada hâl böyleyken çıkıp da efendim, birçok ilahiyat fakültesine -İbrahim Hocam “100 kadar” dedi, bilmiyorum tam sayısını- imam-hatibe rağmen, birçok hizmet içi kursa ve farklı kurslara rağmen ve elinizdeki devlet kadar olanağa rağmen, Çini Maçin’den Kanada’ya, Güney Afrika’dan Sibiryaya kadar her yerde yetkili olmanıza rağmen Diyanet olarak neye yetmedi de siz Diyanet Akademisi istemektesiniz, ne eksik kaldı da istemektesiniz? Peki, istemektesiniz de bu istediğinizle hangi inanç gruplarını kapsayacak, hangisine çoğul, ehil ve saygıyla kapsayacak düzeyde bakmaktasınız?

Bu konuda çok ciddi sorun olduğu için maddelerine varmaya daha şey kalmadı, maddelerine varmadan önce bir şeyi düşünmek lazım, o şey şu: Şimdi, bakınız, Diyanet İşleri Başkanlığı, Alevi külliyatıyla ilgili -ben yanlış anımsamıyorsam- 17 kitap yayınlamış. Kitapların tamamını inceledim, son derece güzel, tahrifat da yoktur. Özellikle divanlar yayınlanmış. Mesela, Kaygusuz Abdal:

“Şu insan, şu âdem dedikleri,

El ayakla baş değil,

Âdem manaya derler,

Suret ile kaş değil.”

Kurban olduğum, benim manamı niye hiçe sayıyorsunuz? Benim manam niye hiçe sayılıyor?

Bakın, Meclis kürsüsünden söyledik, bu ülke 1876'dan beri Anayasa'yla yönetiliyor. Anayasa'nın bir gereği olarak yurttaşlardan vergi alınıyor. Bu yurttaşlardan alınan vergiyle yurttaşlara hizmet götürülüyor. Bu hizmetlerden biri de inanç hizmetidir. Peki, bir Alevi olarak, 15-20 milyon Alevi'den vergi alıyorsunuz, alıyor devlet, hizmette niye yokuz? Vergi alırken var, hizmet ederken yok. Bu nasıl hakkaniyettir?

Sevgili Tiryaki daha çok yasanın teknik boyutu, içeriği ve Anayasa'yla, yasayla, hukukla ilgili boyutuyla konuştu. Ben, hakikatle ilgili boyutunu sorgulamak istiyorum. Niye 1876'dan beri vergide yurttaşız, hizmette değiliz? Niye 1876'dan beri kelle olarak -çok affedersiniz- sayılıyorz ama inanç grubu olarak sayılmıyoruz?

Şimdi, geldiğimiz tam bu noktada, Sevgili Başkan, değerli vekiller; dünyamızın geldiği çok kültürlü, çok kimlikli ve Türkiye'nin de zaten çok kimlikli, çok kültürlü bu ortamında kimlikleri ve kültürleri tam da kabul etmenin, tam da eşit yaşamının, tam da “Hararet nârdadır sacda değildir/ Keramet hırkada taçta değildir/ Her ne ararsan kendinde ara/ Kudüs'te, Mekke'de, Hac'da değildir.” düsturuyla kendindeki hakikati aramayı, “Ara, bul.” demeyi vurgulayan Hünkâr Hacı Bektaş'ın düsturuyla...

Bakınız, söyledim yine Meclis kürsüsünden geçen yıl, size de ifade edeyim: Niye Hacı Bektaş Veli ilçesinde, Hacıbektaş ilçesinde bir doğa ve toplum bilimleri üniversitesi ya da başka bir şey, Hacı Bektaş Üniversitesi... Tamam, Nevşehir'dekinin adı Hacı Bektaş Veli Üniversitesi konuldu, o başka bir şey. Ama içerikte bakın, içerikte, Alevi inancının tarihi, edebiyatı, sosyolojisi, felsefesi ne yazık ki kimi kendinden menkul araştırmacıların çabalarıyla gündemde tutulmaya, güncellenmeye çalışılıyor ve bu arada da ne yazık ki birçoğu heba oluyor çünkü bunlar yetkin insanlar değil çünkü bunlar akademisyen değil çünkü çoğu araştırma bilmiyor çünkü çoğu spekülâtif verilerle... Bir tanesi kalkıyor, Aleviliği on bir yıl önceye bağlıyor, bir tanesi başka yere bağlıyor. Alevilik, Hak-Muhammed-Ali yoludur; bu kadar açık ve net. Hak-Muhammed-Ali yoluyla sorunuz nedir ki Hak-Muhammed-Ali yolunun içtihatlarını, Hak-Muhammed-Ali yolunun cemevini, Hak-Muhammed-Ali yolunun inancını, erkanını...

Bakın, şu anda biz Hızır ayındayız. Bu ayda, biz, 3 ibadet yaparız; oruç, cem, kurban, 3 tane ibadetimiz vardır, lokma. Bu ibadetlerden mesela Diyanetin haberi yok. Ha, haberi olsa da yok sayar, haberi olsa da hakir görür.

Biraz önce “Gayrimüslim’ lafını kullan.” dediniz, kullanmayınız “gayrimüslim” lafını, zira Müslüman olmayanları inciten ve orada bir tür yok sayma, bir tür ötekileştirme tabiri barındıran bir şeydir, o nedenle, lütfen kullanmayın bunu. Niyetten bağımsız farklı bir şeye yol açmış oluyoruz. Mademki bu ülkede eşit yaşayacağız, mademki siz de onu söylüyorsunuz, uygulamalarınız onu söylemiyor ama “Mademki fetva bize aid/Verin ki basak bağrına mühürümüzü.” diyor ya şair, mademki öyle, o zaman “Gelin tanış olalım/ İşi kolay kılalım/ Sevelim sevelelim/ Dünya kimseye kalmaz.” nefesi ve deyişi sırf bir hoşluk olsun diye söylenmedi.

Yunus Emre dedi ki: “Ey, benden sonra gelenler, size mirasımdır; tanış olun, hoşnut olun, sevin, sevin, birlikte yaşayın, kırmayın, üzmeğin birbirinizi.” Buna rağmen nedir bu birbirimizi kırma ve üzme? Bu birbirimizi kırma ve üzmede sorumlu sizsiniz, biz iktidar değiliz; biz mazlumuz, biz masumuz. Siz hak talebinde bizi efendi-köle ilişkisine zorluyorsunuz bakın. Hak talep ederken diyorsunuz: “Şu olmaz, bu olmaz, öteki olmaz.” falan, bu, efendi-köle ilişkisidir. Oysa müzakere olsa, oysa görüş alışverişi olsa, oysa diyalog olsa, oysa irtibat olsa, oysa “Sevelim sevelim.” düsturu olsa çözülmeyecek sorun kalmayacak. Kürt sorununda da Alevi sorununda da sayamayacağım kadar çok sorunda da bu böyledir.

Mademki “Hak-Muhammed-Ali” kavramının kendisinde bir itiraz yok ve buluşuyoruz, mademki bu yolun sürecinde ve sürecinde adaletten, eşitlikten, hakkaniyetten söz ediliyor ve uygulamalarımızda bunun dışında bir yere gitmemişiz... Yaşadığımız acıları söylemiyorum, katliamlarla yüzleşmeyi söylemiyorum, bakın, onlar kalsın, o tarih buraya sığmaz, o acı buraya sığmaz. Sivas’ı, daha yakın Maraş’ı vesaire onları söylemiyorum, onlar kalsın. Bu kadar ağır bir yükümlülük, bu kadar ağır bir sorumluluk varken ben, bu yükümlülüğün, sorumluluğun altında biri olarak, bunun altında ezilmiş, inim inim inleyen biri olarak size söylüyorum, bakın, inim inim inleyen, bu sorumlulukla Meclisteyim ben, bu sorumluluğun yükü altında bu Meclisteyim ve söylediğim her sözün kırıcı olmaması, yolumun, erkânımın, ilmimin, irfanımın bir gereği olarak bağdaştırıcı ve buluşturucu olması için elimden gelen çabayı da sarf ediyorum ama yaşadığım acı ve ötekileştirme öylesine büyük ki zorunlu olarak kırıcı ve dökücü laflar da üretmek durumunda kalıyoruz niyetten ve yolumuzdan bağımsız olarak.

O anlamda, bir kere daha izninizle ifade etmek istiyorum. Doğrudur, evet...

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Sayın Bülbül, toparlarsak...

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Toparlıyorum Sayın Başkanım.

Teşekkür ediyorum.

Doğrudur, bir akademide ve akademide yetişmiş insanlar vasıtasıyla inancı, ilmi, irfanı yaymak herkesin muradı olabilir. Lakin buraya gelmeden daha çözülecek sorunlar var. Bu çözülecek sorunları yok sayıp, görmeyip, öteleyip, iteleyip, halının altına süpürüp, üstünü kapatıp sadece böyle bir sorun varmış gibi bir tutum sergilediğinizde o zaman biz size şunu diyoruz işte: Ötekileştiriyorsunuz, yok sayıyorsunuz. Bu da Hakk’ın ve hakikatin huzurunda gerçekten affedilmeyecek bir suçtur. Bu suçu ortadan kaldırmak için diyaloga, bu suçu ortadan kaldırmak için Yunus’un diline ve ilmine, Hacı Bektaş’ın hilmine ve adaletine ve sayamayacağım kadar çok ermişin ve dervişin geçtiği bu topraklardaki, Akif’in ifade ettiği hakikate ihtiyaç var. Biz kimsenin ilmini, iradesini de reddetmiyoruz ve her inançta da bir irfan, bir adalet olduğu düsturunu da kabul ediyoruz, Sünnilikle de bir sorunumuz asla yoktur ve Sünni yurttaşlarla da eşit yurttaş olarak yaşamak istediğimizi belirtmek istiyorum.

O anlamda tekrar söylüyorum: Sorun, akademinin kendisi değil; sorun, bu koşullarda bunca sorun yaşanırken akademiyi ön plana çıkarmak ve bunun sanki temel sorun olduğunu ifade etmektir. Bu sorunu çözebilecek başka mecralar vardır ama benim saydığım sorunları çözebilecek mecralar yoktur. Hepimizin toplumsal, inançsal, hakikat bağlamında sorunları çözebilecek basiret ve beceriyi haiz olduğumuza inanıyor, bu beceri ve basireti sağlamak dileğiyle sevgi ve saygılar sunuyorum.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Teşekkür ediyorum Sayın Bülbül.

Şimdi, Sayın Cihangir İslam’ın...

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Cihangir Bey’i aradan sonra alsak...

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Cihangir Bey kısa bir açıklama yapacak, ondan sonra ara verelim.

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Kemal Bey'in yürek yangınına ben birazcık kar suyu dökmek istiyorum, serinletmek istiyorum.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – İsterseniz aradan sonra daha iyi serinler.

Buyurun Cihangir Bey.

Serkan Bey, müsaadenizle pozitif ayrımcılık yaptım.

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Teşekkür ederim değerli arkadaşlarım.

Komisyon üyesi değilim, misafirinizim, anlayış gösterdiğiniz için teşekkür ediyorum öncelikle. Ben de bunu suistimal etmeyeceğim ama içimde kalan -tekrara düşmeden fakat içimde kalan- şeyleri masanın üzerine koymak, ondan sonra da çekip gitmek istiyorum.

Şimdi, biraz, kendimi bir konsilde çalışıyor gibi hissettim. Kusura bakmayın duygulara gem vurulmaz yani şunu söylemek istiyorum: Bu, aslında temsili demokrasinin belki bir sıkıntısıdır. Demokrasiden yana bir şikâyetim yok ama temsili demokrasiden yana bir şikâyetim var.

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Anladık Hocam, çok net anlaşılıyor.

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Hah... Yani gerçekten bu halkın taleplerini ben buraya nasıl iletirim çünkü ben bir Müslüman'ım, dinimi ciddiye alan bir Müslüman'ım, bunu yaşamaya gayret eden bir Müslüman'ım ama bu ülkede ateist, deist, Hristiyan, Müslüman, Alevi, Sünni bütün -sadece seçmenlerimin değil- 84 milyonun temsilcisi olarak kendimi burada hissediyorum. Bu duygular içinde birkaç hatırlatmada bulunacağım.

Değerli arkadaşlarım, ilk önce "akademi" deyince heyecanlandım. Hani tarihe baktığımızda acaba beytülhikme gibi bir çalışma mı var? Beytülhikme birçok yönden eleştirilebilir, kabul. Eleştirilebilir ama yine de en azından bir hakikat arayışı olarak iyi bir efordur. Öyle bir Bağdat meydana gelmiştir ki esnaf sabah namazından çıkıp dükkânını açana kadar diz çöküp kitap okumaktadır, surun dibinde çömelip kitap okumaktadır. Öyle değil mi hocam? Yani Avrupa'nın büyük kütüphanelerinde 300-400 kitap varken orada 200 bin eser bulunmaktadır. Evet, bu beni heyecanlandırdı fakat "akademi" lafına da bir not koyayım; dil konusunda özellikle hassassınız, "academia" biliyorsunuz Platon'un yani gerçekten herkesin saygı duyması gereken büyük düşünür Platon'un okuluydu. Belki başka bir isim koysaydınız.

İkincisi; araştırmaya yönelik veya yüksek düzeyde eğitim vermeye yönelik değil, hizmete yönelik bir şey olduğunu belirttiniz ama hizmete yönelik kurumlara aslında "akademi" demiyoruz değerli arkadaşlar. "Akademi" daha ziyade araştırmaya ve yeni fikirlere açık insan yetiştirmeye yönelik bir yer. Bir de şöyle bir şey aklıma geldi: Acaba normal lisans eğitimi üzerinde bir şey mi düşünüyorlar? Diyanet kritiğinin dışında bunları düşündüm yani onlara hiç girmeden sadece şu niyetinize baktım: Hani, Amerika Birleşik Devletleri'nde bir tıp fakültesine, hukuk fakültesine giderken önce adama bir sorarlar "Ne mezunusun?" Yani önce bir fiziği, biyolojiiyi, sosyolojiiyi, bir şeyi bitireceksiniz ki ondan sonra öyle bir fakülteye başlayasınız. Acaba burada da hukuk artı ilahiyat, tıp artı ilahiyat -müracaat ederdim böyle bir şey olsaydınız- felsefe artı ilahiyat yani bir anlamda müçtehit düzeyinde insan yetiştirmeye yönelik, düşünce adamı yetiştirmeye yönelik bir şey mi? Öyle de çıkmadı, "Hizmete yönelik..." dediniz, onu da küçümsemiyorum. Yani teknik olarak söylenen söylendi ona girmeyeceğim fakat benim sıkıntım şu: Şimdi burada bir mesele var ve herkes çalının etrafından dolandı. Arkadaşlar, hani değerli arkadaşlarım "Hanefi ekolüne hizmet veren..." dediler; hayır.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Ona da hizmet eden...

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – İmam-ı Azam Ebu Hanife, siyasi otoriteyle arasına mesafe koymuş bir insandı. Bunu bütün Müslümanlar, sadece Hanefiler değil... Bütün imamlar böyledir, İmam Şafii de böyledir -Allah hepsine rahmet eylesin- Malik de Hanbel de böyledir. Bu, aslında Ebu Hanife ekolünü de temsil etmez, imameyni temsil... İmameynin de öğrencilerini temsil eder, imameyni bile temsil etmez. Neden? E, çünkü imameynin çok fazla siyasi otoriteyle bir sorunu olmamıştır. Öyle değil mi ilahiyatçı hocalarımız? O yüzden almak daha kolaydır. Şimdi, sorun bence daha derinde ve hepimiz buna kafa yormalyız. Yani tarih üzerinden bir hesap...

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – İmameyni anlayamadım ben.

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Efendim?

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – İmameyni anlayamadım, hangi imameyn?

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Yani Ebu Hanife'nin öğrencileri imameyni bilirsiniz efendim, daha ziyade onun takipçisi olarak...

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Tamam.

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – ...benim gözlemlerim. Teknik kısmını, sözümü...

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Biz siyasette Hazreti Ebubekir ile Hazreti Ömer'e diyoruz. Efendim, fıkıhta...

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Efendim, ben sözümü tamamlayayım, siz onu cevaplar kısmında veriniz.

Değerli arkadaşlarım, bakın, buradaki asıl sorun, Alevi'ye hizmet gitmemesi, Ezidi'ye hizmet gitmemesi, gayrimüslim vatandaşlarımıza hizmet gitmemesi. Bunun dışında sadece bunlara değil, aslında bugün Sünni olarak kabul edilen diğer mezheplere de -ki demin "Şafii" demekle onu şey yaptım- en azından hizmet götürmeye çalıştığınız Hanefi kitleleri kadar bu düzeyde hizmet gitmemesi. Yani şunu söylüyorum: Evet, burada belki sizi aşan bir şeyler var. Lütfen hocam, lütfen... Ben seçmenlerimle, bu ülkenin vatandaşlarıyla konuşan... Benim, bakın, bu ülkede... Şu ülkeye 1.000 insan gelse Nepal'den ve yarın öbür gün şurada bir bina yapmaya girişeler ve sorsak "Ne yapıyorsunuz?" "Mabedimizi yapıyoruz, ibadethanemizi yapıyoruz." Bir şey söylemeye hakkımız var mı? Yahu! Bir cemaat... Bir yerin ibadethane olup olmadığına karar verecek kişiler o cemaatten başkası kim olabilir ya! Ben bunlara cevap istiyorum. Ha, diyorum ki sorunu hiç konuşmuyoruz, teknik tartışmalar içerisine daldık. Benim asıl önerim, şunun üzerine herkesin odaklanması: Evet, din bu ülkede siyasete alet edilir mi? E, din zaten siyasetin memuru durumundadır. Bugün Diyanet İşleri Başkanı, Cumhurbaşkanına herhangi bir konuda itiraz edebilir mi değerli arkadaşlar? Edemez, objektif olalım. Şunun üzerine kafa yoralım: Ben İslam'ın sivil olduğunu düşünenlerdenim.

İki; yine, İslam'dan aldığım terbiye -ki bu evrensel değerlerle çelişmez- herkesin inandığı gibi yaşamasından yanayım. Bu, ne kimsenin imtiyazı ne bir şey... Bu, doğrudan doğruya Allah'ın bütün insanlara istisnasız verdiği bir haktır. Bu eksende düşünürsek bence çıkış yolu bulabiliriz. Zaten sayınız yetiyor, şimdiden hayırlı olmasını dilerim ama meseleyi bununla çözmüş olmuyoruz, bunu hatırlatmak istedim.

Teşekkür ederim anlayışınıza Sayın Başkan.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Teşekkür ederim Sayın İslam.

Tabii, derin konulara girdiniz. Aslında o konular böyle dakikalarla tartışılacak konular değil, muhakkak tartışılması gerekir.

Ben görüşleriniz için teşekkür ediyorum, katkılarınız için.

Şimdi, bir kırk beş dakika yemek arası veriyoruz, ikiyi çeyrek geçe...

SERKAN TOPAL (Hatay) – En son konuşmacı herhâlde benim...

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Daha başkaları da var Serkancığım, sen yine geleceksin inşallah, yemekten sonra da gelirsin merak etme.

Teşekkür ediyorum arkadaşlar.

Kapanma Saati: 13.30

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 14.22****BAŞKAN: Emrullah İŞLER (Ankara)****BAŞKAN VEKİLİ: Kamil AYDIN (Erzurum)****SÖZCÜ: Orhan ERDEM (Konya)****KÂTİP: Nazım MAVİŞ (Sinop)**

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Değerli milletvekilleri ve sayın katılımcılar; gündemimizde yer alan (2/4212) esas numaralı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile Devlet Memurları Kanununda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararıyla Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Şimdi, tümü üzerinde görüşmelere devam ediyoruz.

Söz talebi, Serkan Bey siz de mi?

SERKAN TOPAL (Hatay) – Evet.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Ama Sayın Şener'e... Size sonra vereyim, sesi kapatırsanız Sayın Şener.

Yıldırım Bey, “Çok kısa konuşacak.” dedi

Buyurun.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım, Komisyon üyesi arkadaşlarım, dışarıdan gelen arkadaşlarımız; öncelikle hepinize saygılarımı sunuyorum.

Tabii, imza sahibi Sayın Özdemir, öncelikle şunu ifade etmek istiyorum: Sizi özel olarak seviyorum -parantez açıyorum- şimdi, Nazım Hikmet diyor ki: “Ben şarkı dinlemek değil artık şarkı söylemek istiyorum.” -parantezi kapatıyorum- ben de diyorum ki: Ben sevmenin yanında millet olarak da sevmek istiyorum. Anlatabiliyor muyum? Ne güzel başladınız hatta başladığımızda aklıma “Sürgün ülkeden başkentler başkentine” şiiri, rahmetli Sezai Karakoç geldi -tutanaklar da vardır- Allah rahmet eylesin demiştim. Böyle, birden siz şiirle başlayınca, dedim, ne güzel, ne iyi ancak o kucaklayıcı dilinizi, o kucaklayıcı söylemlerinizi bugüne kadar gerçekten hiçbir komisyonda ve hiçbir görüşmede, uygulamada göremedik, onu ifade etmek istiyorum. Başta sizi özel olarak seviyorum dedim ve şu anda yapacağım eleştirilerde genel anlamda sistemi eleştireceğim, bunu da burada ifade etmek istiyorum.

Şimdi, Yıldırım Başkanımız genel anlamda, hukuksal anlamda da Sayın Kaboğlu gerekeni söylediler. Ben de tekrara düşmemek adına şunu ifade etmek istiyorum: En önemli konulardan bir tanesi. Şimdi, ben hayatımda ilk defa burada bunu söylemek istiyorum ama diyeceksiniz ki “Nereden çıktı bu?” Yüce Allah buyuruyor ki:

(Hatip tarafından Hucurat suresinin 13'üncü ayetikerimesinin okunması)

SERKAN TOPAL (Hatay) – Ne diyor? Diyor ki: “Ey insanlar! Biz, sizi bir erkek ve bir dişiden yarattık, birbirinizle tanışmanız için de sizi farklı kabilelere ayırdık, bilirsiniz ki benim katımda en iyi olanınız, en çok takva sahibi olanınızdır.

Yine Yüce Allah buyuruyor ki Bakara suresi 285'inci ayet:

(Hatip tarafından Bakara suresinin 285'inci ayetikerimesinin okunması)

SERKAN TOPAL (Hatay) – Yani diyor ki: “Biz peygamberler arasında ayrım yapmayız.”

Yine Hucurat suresinin 10’uncu ayetinde diyor ki:

(Hatip tarafından Hucurat suresinin 10’uncu ayetikerimesinin okunması)

SERKAN TOPAL (Hatay) – Yani “Müminler ancak kardeşler.”

Yine Al-i İmran suresinin 102’nci ayeti, 103’üncü ayeti... Bunları örneklendirebiliriz, çok var. Şimdi, bunları neden söyledim arkadaşlar? Bakın, şimdi, kutsal kitabımızda dahi diyor ki: “Bırakın Müslümanlar arasında ayrım yapmayı, insanlar arasında, peygamberler arasında dahi ayrım yapmayın.” Şimdi, ben, şunu, çok açık ve net söyleyebilirim, rahatlıkla söyleyebilirim: Ben cennete kimin gideceğini asla bilemem, haşa ama cehenneme kimin gideceğini çok iyi biliyorum. Cehenneme kimin gideceğini o kadar iyi biliyoruz ki, hepimiz çok iyi biliyoruz. İşte, bırakın Müslümanlar arasında ayrımcılık yapanı, insanlar arasında ayrımcılık yapanların bile cehenneme gideceğini çok açık ve net söyleyebilirim çünkü eğer gerçekten biz Kur’an-ı Kerim’e inanıyorsak... Ha, diyeceksiniz ki... Bakın, şunu da ifade etmek istiyorum: Ben bunları yazarak gelip burada okumadım, hatim indirmiş bir kişiyim. Zebur’u da İncil’i de Tevrat’ı da okumuşum.

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Serkan Bey, çok güzel, ayetleri okuyorsunuz...

SERKAN TOPAL (Hatay) – Şimdi ama bakın, az önce Sayın Bülbül’ün söylediğine de geleceğim, Sayın Tiryaki’nin, Yıldırım ağabeyin de söylediklerine geleceğim. Tabii, ben çok özür diliyorum, burada Diyanet İşleri Başkanlığında kadrolu olarak gelmiş ve şu anda sol yanımda -hep diyor ya: “Sol yanıma çarpar.”- oturan çok değerli bir üstadımız, Bakanım var, ben kendilerinden de özür diliyorum, çok kısa tutacağım, sonra size sözü vereceğim.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – İşin uzmanları burada.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Evet, estağfurullah.

Şimdi, bakın, yani az önce...

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Serkan Bey...

SERKAN TOPAL (Hatay) – Devam ediyorum, ben genel anlamda konuşuyorum.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Ben bir şey söyleyeceğim, devam et. Yani ayetleri okudun, teşekkür ediyoruz ama bir akademiye biraz uğrasan, o taraflara. Güzel ama teşekkür ediyorum.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Evet, akademi, mesele o zaten. İşte, oraya geliyorum, oraya bağlayacağım zaten.

Şimdi, bakın, bugüne kadar Diyanet İşleriyle ilgili eleştirilerimiz olmuştur, eksikleri vardır, ona bir şey demiyoruz, zaten az önce de söylediler. Olumlu görüyoruz ancak Polis Akademisi gibi, Adalet Akademisi gibi olsaydı daha iyi olurdu, daha doğru olurdu. Ki maddeler üzerinde de gerçekten sizin az önceki söylediğiniz cümlelere istinaden bizden de fikir alırsanız, bizim de birkaç maddede değişiklik talebimiz olacak. Burada da size teşekkür edeceğiz ama özellikle okuduğum ayetlerle ilgili şunu söylemek istiyorum: İşte ayrım yapmayın diyor ama gelin, görünüz ki bakın, milletimiz arasında birisi diyor ki ya da birisi paylaşım yapıyor, diyor ki: “İşte şu kafirlere nasıl oy verirsiniz?” Öbür taraftaki dinleyen kişi de -tamam mı- sessiz kalıyor. Hazreti Ali’nin cümlesini burada bir daha söylemek istemiyorum, hepimiz çok iyi biliyoruz. Şimdi, değerli arkadaşlar, -20 milyon insanın inancı ne olursa olsun- ya bir cemevine 25 bin liralık bir elektrik faturası geliyor, kesiliyor, öbür tarafta caminin elektriği, suyu, faturası ki haklıdır, öyle de olması gerekiyor... Ama nerede Kur’an’ın ayetlerini yerine getirmeyen kurum ve kuruluşların amirleri, yöneticileri ne diyor bu işe? Şimdi, tek cümleyle tek bir soru: Burada ayrımcılık var mı, yok mu? Birileri de der ki: Evet, ayrımcılığın daniskası yapıyor. İşte benim sizden

talebim şu: Bu kanun teklifinde bu ayrımcılığı giderebilecek herhangi bir madde, herhangi bir fıkra görmedim. Ben sizi tenzih ediyorum, Komisyonda olan bütün milletvekili arkadaşlarımı zaman zaman çok ağır eleştirmişizdir, zaman zaman da teşekkür etmişizdir, burada sizin bu düşünceye sahip olmadığımızı çok iyi biliyorum. Ama sizden de beklentim şudur: Hacı Ahmet Bey, Değerli Hocam, sizi özel olarak seviyorum dememe rağmen bugün bu sevgiye karşılık bir maddede dahi, bir noktada dahi değişiklik yapmayacağınızı biliyorum.

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Biz de seviyoruz.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Umarım yanılırim, umarım yanılırim ve ben size teşekkür ederim, teşekkür etme fırsatı verirsiniz inşallah. Onu göreceğiz ama işte bu işi...

HÜSEYİN ÖRS (Trabzon) – Belli olmaz ya.

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Sayın Topal...

SERKAN TOPAL (Hatay) – Ben bitireyim değerli üstadım.

İşte bu ayrımcılığı giderebilmek adına sizlerden bir adım bekliyoruz, sizlerden bir girişim bekliyoruz. Ya, çıkın deyin ki: Diyanet İşleri olur, milletvekili arkadaşlarımız olur, Komisyon üyeleri olabilir, AK PARTİ'nin seçilmişleri, tüm seçilmişleri, grup başkan vekilleri olabilir... Yani düşünebiliyor musunuz -inançlar arasında ben onu bile söylerken utanıyorum, az önce de söylediler- yok Şafiilik, yok Hanefilik arasında dahi ayrımcılık yapılırken diğer inançlar arasında zaten hayli hayli ayrımcılık yapıldığını çok iyi biliyoruz, görüyoruz. İşte bizim en iyi takva sahibi olabilmenin yollarından bir tanesi bu ayrımcılıkları ortadan kaldırabilmek. Peki, ortadan kaldırabilmek için ne yapmamız gerekiyor? Şimdiden başlamamız gerekiyor, bu maddelerde dahi bir şeyler eklememiz gerekiyor. Bu kanun teklifinde bu ayrımcılığı ortadan kaldırabilmek için gelin -bakın önergeyi biz grup olarak vermeyelim, siz verin, ilk siz veren olun- bu ayrımcılığa son veren siz olun ve biz de destek verelim.

Şimdi 1'inci maddede Millî Eğitim Bakanlığıyla ilgili... Neyse ben o zaman bu maddeler geldiğinde tek tek o maddeler üzerinde konuşayım.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Peki, teşekkür ederim...

SERKAN TOPAL (Hatay) – Son olarak şunu ifade etmek istiyorum: Diyanet İşleri Başkanlığının değerli temsilcileri buradalar, bu ayrımcılığın ortadan kaldırılması yönünde sizden de girişimler bekliyoruz. Bizler, hepiniz -Sayın Bülbül de az önce dedi- gerçekten hepimiz aynı kanız, aynı canız.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Etle tırnağız.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Yani bir can giderse kan gider, bir kan giderse can gider. Bu yüzden tıpkı bugün Ukrayna'da... Allah korusun, 1919'da Mustafa Kemal Atatürk'ün Samsun'a çıkışını da örnek vererek başlamıştı sayın hocamız -çok da güzel bir düşünceydi- evet, işte Allah bir daha o günleri bize göstermesin ama Ukrayna'da biz bugünleri gördük. Kadını erkeği, yaşlısı genci, herkes silahlara karşı, tanklara karşı bugün orada savaşıyorsa biz de bugün aynı şeyi -bugün ne olursa olsun, ilk imza sahibinin tırnağına zarar gelmemesi için ilk önce Serkan Topal onun önünde olacak, bu herkes çok iyi biliyor- işte burada da bu haksızlığı lütfen giderelim, lütfen giderelim, lütfen giderelim.

Ben hepinizi seviyorum.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Ahmet Bey'i ayrı seviyorsun.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Bu duygu ve düşüncelerle bu haksızlığın giderilmesi konusunda bir adım atılacağına ümit ediyorum.

Teşekkür ediyorum, saygılarımı sunuyorum.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Tebrik ediyorum Serkan Bey.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Teşekkür ediyorum Serkan Bey.

Bizler de sizi çok seviyoruz gerçekten.

Şimdi Sayın Örs'e söz veriyorum, daha sonra Sayın Şener size söz vereceğim, Komisyon üyemizi konuşturayım.

Buyurun.

HÜSEYİN ÖRS (Trabzon) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Komisyonumuzun değerli üyeleri, çok kıymetli arkadaşlarımız; bu kanun teklifinin kamuoyundaki bilinen adıyla “Diyanet Akademisi Kanunu Teklifi”nin hayırlara vesile olmasını diliyorum. Burada, Diyanet heyeti bizleri ziyaret ettiler grubumuzda, bilgilendirdiler.

Şimdi, bu kanun teklifinden benim anladığım kanun teklifinin iki temel amacı var. Bu teklifte iki ayaklı bir model öngörülüyor. Birincisi, hâlihazırda Diyanet İşleri Başkanlığımızda çalışan, onun bünyesinde olan personelimizin hizmet içi eğitimini gerçekleştirmek; ikinci ayağında da -bu tekliften anladığım kadarıyla bu akademinin- yeni alınacak personelin hizmet öncesi eğitimini vermek. Herhâlde doğru anlamım ben bu akademiye amacımızı, bunu değerli buluyorum, bunu özellikle söylemek istiyorum. Özellikle din istismarının önüne geçecek işte nitelikli, donanımlı, işte kıraati, hitabeti iyi din görevlilerinin yetişmesinin sağlanması konusunda yapılacak düzenlemelere biz de katkı vermek isteriz. Din hizmetlerini yürütecek vaiz, Kur'an kursu öğreticisi, imam-hatip, müezzin-kayyım gibi unvanlarla görev yapacakların görev almadan, göreve başlamadan eğitilmesini, mesleki yeterliliği kazanmaları ve niteliklerinin artırılması açısından kıymetli bulduğumu ifade etmek istiyorum. Ben gelen kanun teklifine baktım, bu noktada kanun teklifinde bazı hususlarda da ilaveler veya katkılar koymak adına bunu söylüyorum. Baktığımız zaman burada “Başkanlık tarafından belirlenen aday din görevlileri Diyanet Akademisinde mesleki eğitime alınır.” deniyor. Burada Başkanlık tarafından belirlenirken hangi kıstasların baz alınacağı konusunda bir açıklık getirilse daha iyi olur diye düşünüyorum.

Ayrıca baktığımız zaman 6'ncı maddede “Başkanlık kadro veya pozisyonlarında görev yapan personelden, Başkanlıkça belirlenen esaslara göre uygun görülenler Diyanet Akademisinde hizmet içi eğitim, kurs veya sertifika programlarına katılabilir.” deniyor. Buradaki esaslar nedir, bunların biraz daha açık, sarıh olması bakımından daha iyi olur diye düşünüyorum bu kıstasların ne olduğu konusu.

Bir de yine bu 5'inci maddeye baktığımız zaman “Akademiye giriş için yapılacak sözlü ve/veya uygulamalı sınavdaki başarı sırasına göre aday din görevlisi belirlenir.” deniyor. Ben kısa olarak izah ettim. Burada da özellikle bu sözlü işin içine girdiği zaman veya uygulamalı dediğimiz zaman subjektif değerlendirmeler olabilir noktasında -zaten biraz evvel Şenol Hanım da ifade etti- bu konuyla ilgili, buranın daha açık olmasıyla ilgili bir değişiklik teklifimiz de var. Ben bu teklifimizin de dikkate alınmasını, değerlendirilmesini temenni ediyorum. İyi olur diye düşünüyorum çünkü Diyanet kurumuyla ilgili son dönemlerde kamuoyunda yer alan torpil, iltimas haberleri hepimizi üzdü, en azından bu kanun teklifinde bu yönün daha açık, sarıh bir şekilde belirtilirse en azından böyle algıların da ortadan kaldırılmasına katkı koyacağımı düşünüyorum.

Ben tekrar teşekkür ediyorum. Teklifi hazırlayan arkadaşlarımıza, Diyanetten gelen yetkililerimize ve burada bulunan hazıruna saygılarımı sunuyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Teşekkür ediyorum Sayın Örs.

Şimdi Komisyonumuza gelen Sayın Vekilimiz Abdülatif Şener Bey'e söz veriyorum.

Buyurun.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Diyanet İşleri Başkanlığımızın değerli mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Her şeyden önce, eski bir Diyanet İşleri mensubu olarak, kısa da olsa üç-beş ay imamlık yapmış biri olarak sizlerle beraber önemli bir konuda müzakerede bulunmaktan büyük mutluluk duyduğumu belirtmek istiyorum.

Diğer taraftan, bu Mecliste 2018'den beri Plan ve Bütçe Komisyonu üyesiyim. Daha çok, Plan ve Bütçe Komisyonuna gelir kanun teklifleri. Sürekli torba yasa görüşmekten usanmış ve yorulmuştuk. Her bir maddesi bir başka kanunu ve bir başka konuyu ifade eden, onlarca farklı konuyu aynı paketin içerisine yerleştiren bu torba yasalar Türkiye'deki hukuk düzenini bozmuştur ve anlaşılmaz hâle getirmiştir ama çok ender de olsa torba yasa niteliğinde olmayan yasa teklifleri de geliyor. Nitekim, Sayın Hacı Ahmet Özdemir'in ilk imzacı olarak Komisyonumuza, Meclisimize getirmiş olduğu bu teklif bir torba yasa değildir. Dolayısıyla, yasa mantığına, kanun düzenleme mantığına ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin de geleneğine uygundur. Bu bakımdan teşekkür etmek istiyorum, böyle derli toplu bir metni görünce biraz rahatlıyorum ben. Bu rahatlığı sağladığımız için sağ olun, teşekkür ediyorum.

Her şeyden önce bu, iyi niyetli bir düzenleme diye bakılması gereken bir pakettir çünkü Diyanet İşleri Başkanlığında görev alan din görevlilerinin hizmet içi eğitim ve mesleki eğitimle bağlantılı olarak daha iyi yetişmelerini amaçlamaktadır ve bununla bağlantılı olarak da Diyanet Akademisi kurulmaktadır. Genel olarak baktığımızda çok müspet algılar içerisinde olabileceğimiz bir konudur ama bir dünya gerçeği var; bu dünya gerçeğini de unutmamak lazım. Nedir o dünya gerçeği? Şimdi, dünyada korkunç bir yarış var; küresel yarış. Bir şeyi iyi yaptığımız zaman eğer dünyanın diğer ülkeleri onu sizden daha iyi yapıyorsa siz geri kalıyorsunuz, ezilmeye, sömürülmeye ve horlanmaya da maruz kalıyorsunuz. Onun için, yapılan her işin, çıkarılan her yasanın, ortaya konulan her kurumun mutlak surette dünya ölçeğinde en iyi olması için çaba harcamak lazım. "A, güzel bir şey getirdik, bak, ne iyi." dediğimiz zaman, başkaları bizden daha iyisini yapıyorsa biz ezilmeye mahkûmuz demektir. Onun için, hassasiyet gösterilmesi gereken şey en iyisini bulabilmektir.

Bakın, Müslüman çoğunluklu 49 ülke var yeryüzünde. Araştırmalar yapıyor. Otoriterleşmede, şiddette, sosyoekonomik geri kalma konularında Batı ülkelerinin zaten çok gerisinde bu Müslüman ülkeler ama dünya ortalamasının bile altındalar. Dünyanın toplam millî gelirine bakıyoruz; Amerika Birleşik Devletleri'nin 23 trilyon dolarlık bir millî geliri var, ürettiklerinin değeri bu; Çin 17 trilyon dolarlık bir millî gelire sahip, Japonya 5-6 trilyon dolar. İslam Konferansı Teşkilatı'na üye ülkelere bakıyoruz; 57 ülkenin toplam millî geliri aşağı yukarı Japonya kadar arkadaşlar. Burada bir problem var. Bu problemin ne olduğunu dünyadaki 1,5 milyar İslam âleminin düşünmesi gerektiği gibi, başta Diyanet olmak üzere, Türkiye'de de her bağıranın insanın düşünmesi lazım. Nedir yani, sorun nedir? Bu sorunun ne olduğunu araştırmak lazım. Ona göre de yaptığımız işi iyi yapmak lazım -Serkan ayetler okudu ama ben de bir ayet okuyayım mı- yaptığı işi en iyi yapmak lazım, Mülk suresinde olsa gerek, en iyi yapacaksın. Ama biz buna ne kadar dikkat ediyoruz? Bu son derece önemli.

Bakın, "Ahmet Kuru" diye biri var, onun yaptığı bir çalışma var; çok popüler bir doktora tezidir o. 8-11'inci yüzyıllar ortasında İslam dünyası, dünya ölçeğine göre daha gelişmiş, daha yüksek ekonomik, kültürel, bilimsel, performansa sahip ama 12'nci yüzyıldan sonra da bugüne kadar İslam dünyası hem ekonomik olarak hem bilimsel olarak hem kültürel olarak geri kalmış. Hatta, açık söylemek lazım ve tek tek hepimizin bunun hesabını vermesi lazım; sekiz yüz yıldır insanlık tarihine kazandırdığı bir tek buluş yok İslam dünyasının. Böyle bir noktada olunur mu? Olunmaması lazım. Kuru'nun yaptığı bu

çalışmaya göre niye 8-11'inci yüzyıllarda İslam dünyası daha gelişmiş, bilimde, sanatta daha ileriydi? Bir inceleme yapmış, tüccar sınıfı ile entelektüeller arasında bağ kurmak suretiyle bir değerlendirme yapmış. "Entelektüeller" dedikleri sadece din bilginleri değil, din dışı konularda da çalışanları kapsayan bir liste bu. 8-11'inci asırlar arasında 4 bin entelektüel yani din bilgine veya diğer müspet bilimlerde çalışan insanı tespit etmişler. Diyor ki: "Bunun yüzde 91'i devletten maaş almıyor. Devlet ile ulema ittifakı kurulmamış." Ebu Hanife gibi, Ahmed bin Hanbel gibi lastik satıyor, kumaş satıyor, hatta ipek ticareti yapıyor, hepsi piyasada özgür ve bağımsız işler yapıyorlar. Bu nedenle, bu özgür, devlete bağımlı olmayan yapılar sonunda daha dinamik bir kültürel ortam ortaya çıkıyor. Nitekim, bugün bile biz "İslam nedir?" dediğimizde, o dönemdeki bu bağımsız çalışan, devletten ayrı çalışan -yüzde 91'i itibarıyla en azından- kendi ekmeğini özel çabasıyla kazanan insanların yapmış olduğu çalışmalar ve ortaya koymuş olduğu prensiplere göre tanımıyoruz. Hâlâ onun ötesine bir kariş mesafe alamamışız. Bu son derece önemli. 12'nci yüzyıldan sonra ne oluyor? Ulema-devlet ittifakı ortaya çıkıyor. Ulema-devlet ittifakı hantal bir ittifaktır, düşüncüyü ilerletmez, hem ilmi çalışmada baskılanma meydana getirir hem de dinamik bir niteliğe sahip olmadığı için de bu dönem gerilemenin, her açıdan gerilemenin yaşandığı bir dönemi ifade ediyor. Şimdi, geldiğimiz noktada bunu sorgulamak zorundayız çünkü yaptığımız her işi en iyi yapmak zorundayız.

Şimdi, burada, Diyanet Akademisiyle ilgili olarak benim kafama takılan sorular var, bu soruları artırmak da mümkün. İmam-hatip okullarında veya ilahiyat fakültelerinde ne eksik öğretiliyor da bu Diyanet Akademisi bu eksikliği tamamlayacak? Bu son derece önemli. İlahiyat fakültelerinde o kadar öğretim üyesi var, profesörler var, yazıyorlar, çiziyorlar, konferanslar veriyorlar, bunların tezgâhından geçmiş bir ton insan mezun oluyor, Diyanette işe giriyor; buna rağmen eksiklikleri ne? Üstelik de bir yarışma sınavıyla giriyor, en başarılı öğrencileri alıyor muhtemelen. Eksiklik nereden kaynaklanıyor? Sonra, bu iyi bir model mi? Yani bir akademi kuruyorsunuz... Ben müfettişlik de yaptığım için biliyorum, hizmet içi eğitim kurumun kendi içerisinde, kendi elemanları tarafından verilir di yani müfettişlerden yeni gelenlere bir yıla yakın eğitim dersi verilir di, her seferinde de her dönemde de farklı farklı üstatlar ders verirdi çünkü pratikleri yaşayanlar onlar, hayatı yaşayanlar onlar ve onların bilgi birikimi, tecrübesi o mesleğe yeni başlayanlar açısından önemli bir yol haritası teşkil edecek. Şimdi, bürokratik bir yapı kurup Diyanet Akademisi mensubu olan bir kadronun vereceği bir eğitim mi faydalı olur, yoksa -Türkiye'de 100 civarında ilahiyat fakültesi var- ihtiyaca göre bir fakültedeki bir hocaya "Şu dersi sen ver." bir başkasına "Sen ver." diyerek bu geniş potansiyelden yararlanarak bir eğitim vermek mi faydalı olur? Bence bunun tartışılması lazım.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Sayın Şener, bu konuları tartıştık, siz yoktunuz, cevapları da verildi. Başta bir geldiniz, gittiniz, o ara bu konular hep konuşuldu. Sözlerinizi toplarlarsanız...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Daha önce zaten Diyanette böyle bir eğitim veren kurum da var yani onların eksikliği, yanlış neydi veya bu konularda Diyanet İşleri Başkanlığı şu ana kadar hangi yanlışla sahipti, hangi yanlış düzeltiyor da bu akademiyi kurma ihtiyacı ortaya çıkmıştır?

Başkan da Komisyon üyesi olmayanlara toleranslı değil galiba, bizim Komisyon da aynı huy var.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Hayır, çok tekrar oldu, onun için; yanlış anlamayın.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Şimdi, bu üst düzey bir eğitim verdiğine göre, ben bu şubeleri anlayamadım yani illerdeki şubelerde, orada eğitimi verecek kalitede elemanı bulma sorunu da olabilir. O şubeler orada ne yapacaklar, nasıl bir hizmet içi eğitim verecekler veya meslek eğitimi verecekler; bunu anlayabilmiş değilim. Buna ihtiyaç var mı veya böyle bir şey olduğu zaman işe yarayacak mı?

Evet, söylemek istediklerim bu kadar Sayın Başkanı da fazla zorlamamak için.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Sayın Şener, katkılarınız için teşekkür ediyorum.

Akif Bey, buyurun.

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum.

Değerli Başkanım, kıymetli milletvekilleri, Diyanet teşkilatımızın değerli görevlileri; öncelikle hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Diyanet İşleri camiamız, Bakanlığımıza bağlı tüm çalışanlarımız gerçekten toplumumuz adına, nesillerimiz adına, toplumumuzun inanç akidelerinin oluşması, dinin amelî yönünün oluşması noktasında çok önemli bir görev ifa ediyorlar. Bu görevin en sağlıklı, en nitelikli şekilde ifa edilmesi adına geliştirilen bir akademinin kuruluşunu, inşallah bu kanunla gerçekleştirmiş olacağız. Kanunda emeği geçen, başta Değerli Ahmet Hocam olmak üzere, tüm vekillerimize, Diyanet teşkilatımıza da özellikle, hassaten teşekkür ediyorum.

Diyanet Akademisiyle dinî yüksek ihtisas, dinî ihtisas ve eğitim merkezlerinden oluşan bir yapı kuruluyor. Hizmet içi eğitim verecek yani imam-hatiplerimizi, müezzin-kayyumlarımızı, vaizlerimizi, Kur'an kursu öğreticilerimizi mesleğe hazırlamada güzel bir görev ifa edecek. Eski Değerli Bakanımızın ifade ettiği gibi -ben de ilahiyat fakültesi mezunuyum- bunu mesleğe hazırlık dönemi olarak görmek lazım yani yetersizliğinden ziyade çünkü ilahiyat fakültesinin ders müfredatı çok geniş çaplı.

SERKAN TOPAL (Hatay) – İki yıl sonra problem yaşayacaklar. Bunu da burada tartışacağız Sayın Vekilim.

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) – İlahiyat fakültesinden mezun olanlar Millî Eğitimde görev yapıyorlar, Diyanette görev yapıyorlar, farklı alanlarda görev ifa ediyorlar. O yüzden, Diyanette görev yapacak olan; minberde, mihrapta, kürsüde bizzat insanlarımızla her an, her gün, günde beş vakit, Diyanetimizin yaptığı yeni projeleriyle beş vakit sınırlarını da aşarak gençlerimizle, kadınlarımızla, çocuklarımızla, 4-6 yaşa kadar inen bir yaş grubuyla muhatap olan bir kadro var ve bu kadronun çok nitelikli olması lazım, çok hazırlıklı olması lazım. Hepimiz rastlıyoruz değişik kesimlerde, bir görevlinin ağızından çıkan bir cümle bir bölgede çok ciddi sorunlara yol açabiliyor. “Önde giden” demek “imam” aynı zamanda; mahallede de örnek alınan, takip edilen, sözü dinlenen insanlar olacaklar. Bu noktada, bu mesleğe hazırlık anlamında böyle bir yapı gerçekten gerekiyordu. İnşallah, bu amaçlara matuf da hizmet eder; derdimiz, beklentimiz bu yönde.

Burada, Millî Eğitim Bakanlığı, Yükseköğretim Kurulu, üniversiteler gibi kurumlarla Diyanetin iş birliğini özellikle ben çok önemsiyorum bir eğitimci olarak. İmam-hatipler, müezzin-kayyumlar biliyorsunuz daha çok camilerde görev yapıyorlar, görev ifa ediyorlar; daha çok hitabetle, insanlarımızın dertleriyle ilgilenecek camilerde vesaire yerlerde bir nevi yaygın eğitim gibi görev ifa ediyorlar ama Diyanetin Kur'an kursları özellikle sınıflarda çocuklarımızın emanet edildiği mekânlar olarak gerçekten dünden bugüne çok modernleşti, çok arttı, çok iyi eğitim kurumları hâline dönüştü. Burada olaya başka bir boyut geliyor yani bir Kur'an kursu öğreticisinde bir imam-hatipten artı ilave olarak bir de pedagojik formasyon boyutu var. Orada ders idare etme dönemi başlıyor Kur'an kursu öğreticisi için. İşte, bunda çok büyük bir ihtiyaç vardı, bunu biz sahada görüyorduk. Kur'an kursu öğreticilerimizin sadece, işte, bahsi geçen sınavları geçerek göreve hemen başlamalarından ziyade o ders idare etme, öğrencilere ders verme, öğrencilere yaş gruplarına göre hangi metot, yöntem ve tekniklerle bu müfredatı işleyecekler; bunu öğrenecek, belki bu hizmet içi eğitim veya mesleğe başlama hazırlık sürecinde bunun da uygulamalarını alacaklar. Bu yüzden, Millî Eğitimle iş birliği çok önemli. Pedagojik formasyon... Millî Eğitim kadrolarıyla birlikte yapılan örnek modeller başladı Diyanet camiasında. Bu model ne? “Hafızlık eğitim merkezleri” dediğimiz hafızlık imam-hatip ortaokulları

esasında bu iş birliğinin somut bir örneği şu anda. Orada yapılan protokollerle okulda Millî Eğitimin öğretmenleri bir okulun nasıl idare edilmesi gerekiyorsa idaresini ele alıyorlar, öğretmenlerimiz orada ders veriyor, aynı zamanda, aynı binalarda Kur'an eğitim merkezi, hafızlık eğitim merkezi de var, orada da Kur'an kursu öğreticilerimiz görev yapıyorlar ama tabii, daha henüz uygulama aşamasında. Kaç yıldır var, ne zaman başladı bilmiyorum; üç dört yıl oldu herhâlde, güzel modeller ortaya çıktı. Millî Eğitim ile Diyanetimizin özellikle Kur'an eğitimi alanında yapılacak faaliyetlerde iş birliğini artırmaları gerekiyor.

Şimdi, 4-6 yaş boyutu da var. Bundan rahatsızlıklar ifade edildi kamuoyunda. Ben buna katılmıyorum. Bu çok önemli bir aşama bizim için çünkü bu yaş grubuna yönelik kontrolsüz bir şekilde yapılan Kur'an eğitimini, Kur'an'a hazırlık eğitimlerini devlet bu sayede kontrol altına aldı. Artı, bu merkezlerin pedagojik açıdan o yaş grubundaki çocuklarımıza Kur'an eğitimi verirken nasıl verilmeli... İşte, burada okul öncesi öğretmenlerinin bu kurumlarımızda çalıştırılmasının da önünün açılması gerekiyor. Bu iş birlikleriyle şu anda 200 bine ulaştı.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Öğrenci sayısı mı?

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) – Öğrenci sayısı.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Peki, pedagojik formasyonu olmayanlar mı ders verdi?

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) – Hayır. Diyanet okul öncesi mezunlarını çalıştırıyor. Bu iş birliği artırılmalı, takviye artırılmalı, bu model geliştirilmeli bu yaş grubu için. O yüzden, bunu görmezden gelemeyiz. Sayı 200 bine ulaştı, toplum talep ediyor. Eski cami altlarında, çok kötü ortamlarda olan mekânlardan -mahallerinizde vardır, görüyorsunuzdur- anaokullarımızda nasıl ise ortam o yaş çocuklarımız için, şu anda cami altlarında oluşan mekânlar ferah bir şekilde, en modern okul öncesi eğitim kurumunda bulunması gereken bütün eğitim teçhizatlarıyla donatılarak; şu anda çok güzel mekânlara, mahallelerde ekstra ilave mekânlarla...

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Okul öncesi niye açılmıyor?

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) – Efendim?

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Okul öncesi eğitim niye yok?

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) – Bakın, burada 4-6 yaş Kur'an kurslarının olması gereken formatını söylüyorum yani bu yaş grubuna biz kanunen bunu açıyorsak bunun güçlendirilmesi gerekiyor. Bu manada, kapsamı çok büyük Diyanet İşleri Başkanlığımızın eğitim hizmeti verecek kadrosunun. 4 yaşından başlıyor, 80 yaşındaki ninemize kadar evinde gidip Kur'an eğitimi verinceye kadar büyük bir süreçte; âdeta o beşikten mezara kadar eğitim modeli çerçevesinde hem yaygın eğitim hem örgün eğitim anlamında da Millî Eğitimle işbirliği protokolleriyle. Buradaki şeyimiz çok değerli, Millî Eğitime vurgu yapıyorsunuz.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Burada muallak ama muallak.

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) – Buna söylüyorum, muallakta değil. Bakın burada yazıyor, Diyanet Akademisi; muallak değil.

SERKAN TOPAL (Hatay) – “Yapabilir.” diyor ama yapabilir, “Yapabilir.” diyor.

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) – Diyanet Akademisi, Millî Eğitim Bakanlığı, Yükseköğretim Kurulu, üniversiteler, lisans düzeyinde dini eğitim veren yükseköğretim kurumları; bunlarla yapacak zaten.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Yapacak demiyor, “Yapabilir.” diyor.

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) – Ya, bunlarla yapıyor zaten üniversitelerden geliyor.

SERKAN TOPAL (Hatay) – “-ebilmek” var, “-ebilmek” fiili var.

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) – Nasıl? Ya, bu eğitime eğitimi fakültelerinden hocalar geliyor.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Kanunda “-ecek” vardır, “-ebilmek” yoktur.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Şimdi, karşılıklı tartışma..

Serkan Bey, lütfen...

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) – Ben bitireyim, yorum yapma, bak “yapılır” diyor burada.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Sayın Akif Bey, toparlayarak bağlarsanız sözünüzü.

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) – Benim vurgu yapmak istediğim budur, bu çok değerlidir ve önemlidir. Buradaki Milli Eğitim vurgusu da önemlidir yani çocuklarımıza...

SERKAN TOPAL (Hatay) – Kanunda “-ecek” vardır.

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) – Ya bir konuşayım.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Kanunda “-ecek” vardır, “-ebilmek” yoktur.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Evet, Akif Bey, tamamlayın siz.

Serkan Bey, sakın, sakın...

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) – Bu yüzden bu çalışmayı tebrik ediyorum. “Akademi” sözüne itirazlar oldu farklı bir kelime, tedrisat olabilir Diyanete, bu manada “Diyanet Akademisi” yerine böyle istişareyle bulunabilecek, bizim kültürümüze özgü bir isim; bu “tedrisat merkezi” olabilir, farklı bir isim olabilir, ona da vurgu yapıldı; ona da katılıyorum. Hocam bunu en iyi şekilde çözebilir diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Teşekkür ediyorum Akif Bey, sağ olun.

Sayın Orhan Erdem, kısa olursa...

Buyurun.

ORHAN ERDEM (Konya) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Teklif sahibi Hacı Ahmet Özdemir Hocamıza böyle önemli bir yasaya öncülük ettiği için teşekkür ediyorum. Tabii, teklif tek başına bir vekilimizin hazırlamasıyla olmuyor, bu çalışmaların bir istişare boyutu var. Diyanet İşlerinin Başkan Yardımcıları burada; Başkanı, Başkan Yardımcıları ve bürokratlarına da teşekkür ediyoruz katkılarından dolayı.

Önemli bir yasa çıkardığımızı inanıyorum çünkü toplumun örnek insanları... Öğretmenlerimiz, din görevlilerimiz toplumda önderlik yapan insanlar olarak hep böyle olmuştur, eğitimleri de bu noktada en önde olmalıdır. Ben bu yasanın, günümüz anlayışında hayat boyu öğrenme düsturuyla da uyduğunu; bundan sonra hem göreve başlamadan ve daha sonra da yeni gelişmelerin -bilhassa teknolojik ve farklı alanlar çok hızlı değişiyor- hizmet içi eğitimlerinde bu akademi bünyesinde artık yeni ismiyle verilecek olmasından çok mutluluk duyuyorum, tebrik ediyorum.

Çok kısa konuşacağım, bir önerim var: Değerli din görevlilerimizin, tabii, iyi bir Türkçe konuşmaları, kullanmaları, yazmaları çok önemli ama farklı dilleri de bilmeleri, bilhassa alanları itibarıyla başta Arapça olmak üzere, farklı olarak İngilizce, Fransızca bilmeleri de çok kıymetli ama Millî Eğitimde 4+4’le birlikte başladığımız imam hatip liseleri ve sosyal bilimler liselerindeki Osmanlı Türkçesinin din görevlilerimizce de bilinmesini bu akademi çalışmalarında -yüksek değerlendirme kurulları var,

çok değerli hocalarımız var- dikkate almalarını rica ediyorum. Yedi yüz yıllık bir geçmişin, külliyyatin hâlâ açılmamış birçok arşivde önemli bilgileri var ama o kadar ileri düzeyde olmasa da yöresinde gelen bu konudaki bir evrakı, bilgiyi açıklayabilecek düzeydeki din görevlilerinin de önemli olduğunu düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Teşekkür ediyorum.

Sayın Taşar, sizin de bir söz talebiniz var, kısaca size de söz veriyorum.

Buyurun.

CEMAL TAŞAR (Bitlis) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım, Diyanetin değerli temsilcileri, kıymetli bürokratlar; herkesi saygıyla selamlıyorum.

Görüşme müzakerelerimizin başlamasından şimdiye kadar bütün arkadaşları hemen hemen dinledim, notlar aldım. Burada, esasta buna karşı bir çıkma yok. İşte, bazı arkadaşlar hatta biraz daha sağlam özel bir kanun olsun, bunun kendisine özgü bir kanun olsun... Yani bütün partiler de diğer arkadaşlar da yine ufak tefek şeyler olsa da buna ihtiyaç olduğunu söylediler. Hakikaten ben de burada hem mesleğe yeni girecek arkadaşlarımızın meslek öncesi eğitimden geçmesi hem de hâlihazırda meslekteki değişik vasıflarla adlandırılan din görevlilerimizin böylesine güzel amaçla kurulmuş bir akademiye eğitim gördükten sonra hem yönetim alanında hem de görev alanında daha başarılı olacağını düşünen bir kardeşinizim.

Yine, burada, tabii, sadece akademiye bu etkinliklerin dışında bir de burada çalışacak arkadaşlarımızın mali haklarıyla ilgili de bir düzenleme var; bu da önemli. Ahmet Hocam her zaman her şeyin en güzelini yapar, burada da çalışmış teklif için, hem size...

SERKAN TOPAL (Hatay) – Orada da bir yanlışlık var ama düzeltiriz inşallah.

CEMAL TAŞAR (Bitlis) – Efendim?

SERKAN TOPAL (Hatay) – Orada da bir yanlışlık var ama düzeltiriz inşallah.

CEMAL TAŞAR (Bitlis) – Serkan Hocam, bugün sizi çok seviyoruz, ayetle başladınız, bırak öyle gitsin.

Artık yavaş yavaş, dediğiniz gibi, Allah’a şükür hepimiz biriz, ufak tefek düşünce farklılıklarımız olsa da biz aynı dağın pancarıyız, aynı yolun yolcularıyız. Ben, burada, özellikle tabii..

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Yani “Pancar.” dediniz.

CEMAL TAŞAR (Bitlis) – Aynı dağın, aynı dağın... Biz öyle diyoruz, bizim kültürümüzde öyledir.

HÜSEYİN ÖRS (Trabzon) – Güzellemeler kar üzerindedir, o yüzden.

CEMAL TAŞAR (Bitlis) – Yok, kar üzerinden... Şenol Hanım, ondan sonra Yıldırım Bey, Ahmet Hocam sağ olsun, zaten o güzellemeleri yaptılar, ben de bir başka şey katayım müsaadenizle.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – “Aynı dağın pancarıyız.” dediniz.

CEMAL TAŞAR (Bitlis) – Aynı dağın. Bizim kültürümüzde yani hepimiz aynıyız, iyimizle, acımızla, tatlımızla biz aynıyız, ufak tefek nüanslarımız olsa da aynı havayı teneffüs ediyoruz, aynı yerde geziyoruz, aynı yerde dolaşıyoruz, biriz anlamında bir deyim, aynı dağın çiçeği.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Çok teşekkürler, sağ olun, bu kadar açıklamadan sonra.

CEMAL TAŞAR (Bitlis) – Estağfurullah.

Evet, şimdi, tabii ki burada, Diyanette çalışan -gene amaçlarımız arasında- işte, vaiz, Kur'an kursu öğreticisi, imam-hatip ve müezzin-kayyum unvanlarında görev alacak arkadaşlarımızın önce burada bir eğitim alması hakikaten çok değerlidir. Ben yıllarca öğretmenlik yapmış, Millî Eğitimde on yılı müfettişlikle geçmiş bir kardeşiniz olarak... Görev, alanında öğrenilir. Biraz önce Kıymetli Bakanımız açıklama yaptı "Bu okullarımız, bu üniversitelerimiz neye yarıyor, acaba eksikliklerimiz nedir?" gibisinden. Arkadaşlar, biz bunu biliyoruz ki elbette ki... Ahmet Hocam biraz önce çok güzel söyledi, Sayın Vekilim dedi ki: "Onlar birer hazine anahtarlarıdır, o mezuniyetler, o diplomalar." Ama ondan sonra hazineyi keşfetme, ondan faydalanma, onu işleme; işte, daha sonra hizmet içi eğitim kurslarıdır, uygulama alanlarıdır ve mesleğin içinde olgunlaşmadır. İnşallah, inanıyoruz, bu akademiyle hayırlı hizmetler yapılacak, buradaki arkadaşlarımız da hem kendilerini yetiştirecekler hem de dinî açıdan bir bütünlük içerisinde, inşallah, hayırlı hizmetlerde bulunacaklar.

Ben bu kanun teklifinin hazırlanmasında emeği olan bütün arkadaşlara teşekkür ediyorum. Değerli Vekilim Hacı Ahmet Bey'e de saygılarımı sunuyorum, hocamızdır, büyüğümüzdür.

Saygı sunuyorum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Teşekkür ediyorum Sayın Taşar.

Şimdi, sendika temsilcilerimiz var, onlara da söz vereceğim, sonra, Eğitim Hizmetleri Genel Müdürümüz bazı konulara bir açıklık getirecek ama Sayın İslam "Bir iki cümlelik bir teklifim var." dedi.

Sizin mikrofonunuzu açayım, kısaca bir söyleyin.

Buyurun.

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – İlave hiçbir şey katmayacağım, yorumlarımı söyledim.

Bir, özellikle bizim meslekte sorunun çözümü şöyle: Yani tıp fakültesi olmak başka, hasta tedavi etmek başka bir şey; o yüzden diyorum ki "board" sınavı koyun. Madem bu uygulamalı bir meslek hâline gelmiş -yani latife etmiyorum, ciddi söylüyorum- bunu uzmanlar çerçevesinde değerlendirin.

İki: Yeni bir uygulama koyuyorsunuz ve bu Meclis size kamu kaynaklarını bu konuda, kullanmanız hakkında yetki verecek. O yüzden hem Diyanetin performansını hem katılanların performansını hem de buna muhatap olan yani hizmeti alanların ne aldığı ölçmek zorunluluğumuz var. O yüzden ölçüm metodları geliştirip bence şimdiden neyin başarı, neyin başarısızlık olduğunu ilan etmek lazım, ikinci önerim de bu.

Bunların yasaya konulmasını teklif ederim yani hakkım var mı bilmiyorum, Komisyon üyesi değilim ama teklif ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Tabii.

Teşekkür ettik, sağ olun.

Şimdi, Sendika Başkanlarımıza söz veriyorum.

Buyurun, kısaca görüşlerinizi bekliyoruz.

DİVA-SEN GENEL BAŞKANI MUSTAFA ÇOPURSUZ – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

DİVA-SEN Genel Başkanayım, otuz sekiz yıldır Diyanet İşleri Başkanlığı çalışıyorum.

Sayın milletvekillerimizi, Sayın Diyanet İşleri Başkan Yardımcılarımızı, genel müdürlerimizi, hukuk müşavirimizi ve tüm hazırunu saygıyla selamlarım.

Yıllardan beri özlemini çektiğimiz Diyanet Akademisi kanun teklifinin yasalaşması için ilk imzayı atan Sayın Hacı Ahmet Özdemir Hocamıza, bu kanun teklifinin hazırlanmasında emeği geçen Diyanet İşleri Başkanlığındaki tüm muhterem hocalarımıza, katkıda bulunan tüm siyasi partilerimizin sayın milletvekillerine sonsuz şükranlarımı arz ediyorum.

Sayın Başkanım, bildiğiniz gibi Diyanet İşleri Başkanlığı, Gazi Mustafa Kemal Atatürk tarafından kurulmuş olan bir kurumdur; ruhu şad olsun. Dolayısıyla, kuruluşundan günümüze kadar Diyanet İşleri Başkanlığımıza hizmet eden, görev alan tüm ölmüşlerimize rahmetler diler, şu anda görevi başında olan ve emekli olan hocalarımıza da sağlık ve afiyetler dilerim.

Ayrıca, Diyanet Akademisinin amacı, Diyanette görev alanların ilk uğrayacağı bir mekân olması hasebiyle çok önem arz ediyor çünkü görevde iken değil de göreve başlamadan önce verilecek olan eğitimleri biz çok çok önemsiyoruz; tabii, görevde iken verilen eğitimler de son derece önemli, onları da önemsiyoruz.

Sayın Başkan, bunun yanında tabii, Diyanet İşleri Başkanlığımızda görev alan tüm hocalarımızın birçok beklentileri var ancak bu ortam onlarla ilgili olmadığından dolayı yakın bir gelecekte o ihtiyaçların da giderilmesi hususunu arz eder, hepinize saygılarımı sunarım.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Çok teşekkür ediyorum.

Şimdi diğer mikrofonu açıyorum.

Buyurun.

BAĞIMSIZ DİYANET-SEN GENEL BAŞKANI FARUK ÇETİN – Sayın Başkan, kıymetli Komisyon üyeleri, Diyanet İşleri Başkanlığımızın güzide temsilcileri, yetkilileri, Başkan Yardımcılarımız, genel müdürlerimiz; hepinizi saygı, sevgi ve muhabbetle selamlıyorum.

Öncelikle, mazlumların umudu hâline gelmiş ülkemizin en önemli kurumlarından biri olan Diyanet İşleri Başkanlığımızın personeli olmaktan mutluluk duyduğumuzu ve bu kurumda çalışmaktan onur duyduğumuzu ifade ederek sözlerime başlamak istiyorum.

Malumları olduğu üzere, bugün Diyanet İşleri Başkanlığımızın 98'inci kuruluş yıl dönümünü idrak ettiğimiz bu hususta ve yıl dönümünde Diyanet İşleri Başkanlığı Teşkilat Kanunu'yla ilgili bazı maddelerde değişiklik yapılmasına ilişkin hususu önemsiyor ve Komisyon görüşmelerinin de kurumumuz ve ülkemiz adına hayırlar getirmesini Cenab-ı Allah'tan niyaz ediyorum.

Tabii ki bizler sendikayız, elbette sendikaların talepleri, üyelerinin talepleri ve beklentileri olacaktır. Personelin taleplerinin -Sayın Başkanın da ifade ettiği gibi- başta 4/B'liler, murakıplar, camilerin ihtiyacı olan ve bütçeden karşılanması gereken elektrik ve diğer hususlar başta olmak üzere birçok konunun aslında ele alınması gerekirdi ancak kanun teklifi maddesinin bu hâliyle görüşülerek tamamlanması ve özellikle akademinin bir an önce yasalaşması için bizler talep ve tekliflerimizi bir sonraki görüşmeye erteleyerek kurum yetkililerimizle ve sayın siyasi partilerimizin temsilcileriyle de istişare ederek yasalaşmasını arzu ediyoruz, bekliyoruz ve bu akademi yasasının bu zamana kadar gelmesinde emeği geçenlerin hepsine teşekkür ediyoruz.

Heyetinizi saygı, sevgi ve muhabbetle selamlıyorum.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Teşekkür ediyorum Sayın Çetin.

Sayın Yusuf Özdemir, buyurun.

DİN-BİR-SEN GENEL BAŞKANI YUSUF ÖZDEMİR – Sayın Başkan ve bu teklifin sunulmasında emeği geçen sayın hocalarımız, Başkanlarımız; hepinize teşekkür ediyoruz.

Tabii ki konunun içeriği akademi olunca bizim üzerinde yıllardır çalıştığımız, emek ettiğimiz bir konu; eksikliğiyle, artısıyla tartışmak için buradayız. Sivil toplum örgütü olarak geçmişten bugüne, 3 Mart 1924'te kurulan Diyanet İşleri Başkanlığımızın kuruluş amacı ve bugüne geldiğimiz nokta itibarıyla nelerin gerekli olduğunu biz, sivil toplum örgütü olarak analizlerimizi yaptık, Başkanlığımıza sunduk; üzerinde gerekli çalışmalar yapıldı, akademisyenlerden yardım alındı, görüşler alındı, bu taslak hazırlanırken tabii, bayağı bir emek edildi; emeğin karşılığı bugün konuşuluyor, bundan çok memnunuz. Sivil toplum örgütleri olarak, sendika olarak sahada gözlemllediğimiz konular içerisinde, biraz önce değerli siyasi parti temsilcisi vekillerimizin arz ettiği konuların içeriğinde de tabii ki katıldığımız konular var, bunların da düzenlenmesi noktasında mücadele ediyoruz; bunların da sürekli sivil toplum örgütleriyle müzakere edilerek çözülmesi noktasında hemfikiriz. Birilerinin söylemiyle, eylemiyle değil de istişare meclisi oluşturularak daha geniş konular üzerinde müzakereler edilerek elde edilmesinde fayda vardır. Biraz önce, işte, akademinin gereksinimleri, içeriğindeki eksiklikler konuşulurken şunu da gözlemlememiz gerekiyor: Yani sahada, sizlerin de Meclis kürsülerinden defaaten eksik bulduğumuz konular aslında bunun içeriğinde var. “Neden eğitim noktasında eksik Diyanet camiası?” denildiğinde bunun üzerinde çalışmalar yapılmış, buraya konulmuş. Şimdi, bunun içeriğinde bazı maddelerin açılımı çok geniş yani bunun içeriğinde aslında bu mevzular var. Sahadaki verimlilik... “Gelişen toplumda, dijital dünyada, bilişim dünyasında, gelişen bir dünyada Diyanet camiası olarak biz neredeyiz?” bunu defaaten konuşuyoruz. Gençlikten biraz önce 4-6 yaş gruplar ve üretim süreçleri, cami hizmetleri, din hizmetleri, yardımcı hizmetler sınıfları vesaire bizim içimizdeki, kurum içerisindeki çalışan bütün meslektaşlarımızın ayrı ayrı sorunları var fakat bugün bu konu konuşuluyorsa bizim belli bir mesafe aldığımız, hep beraber daha güzel hizmetler yapacağımız anlamını taşımaktadır. Eksikler elbette ki olacaktır ama o eksikliklerin giderilmesi noktasında da akademisyenler ve değerli hocalarımızın üzerinde çalıştığı konulardır; bizler de buraya katkı sağladık. Biraz önce “Sivil toplum örgütleriyle neden görüşülmedi?” dendi, bizlerle görüşüldü, içerisinde bizim tekliflerimiz var Sayın Vekilim. Bu noktada, biz oturduk, bu konuları aylarca tartıştık yani belki siyasi parti komisyonlarına, temsilcilerine teklifler sunuldu, belki geriye dahi dönülmedi -ben bu konunun içerisinde olduğum için çok iyi biliyorum- önemsenmedi bile yani konu hiç önemsenmedi, bugün gündeme geldiği için eleştirel anlamda... Yani bunun ideolojinin dışında, bir siyasi parti dışında konuşulması gerekir; din evrenseldir, bütün canlıları kapsar, hepimizi kapsar. İhmal ettiğimiz konular... Geçmişte bir örgütün bize ne kadar zarar verdiğini hepimiz biliyoruz. İhmal ettiğimiz konuları biz müzakere ettik, üzerinde çalıştık; daha olmaması ve gelişmemesi için bir düşüncenin ön plana çıkmaması, bir cemaatin, bir yapılanmanın Türkiye’de belli bir süreçte önüne geçmemesi için mücadele ediyoruz. Tabii ki bunun içerisinde eksikler vardır, bunların tamamlanması için de mücadelelerimizi yapıyoruz. Din evrenseldir.

Bir konuya da temas etmek istiyorum; elektrik konusu. Elektrik konusundan biz de muzdaripiz yani Sayın Başkanlarım da biliyor, bizim camilerimizin elektriği de kesildi zaman zaman. Bizim bu konuda Enerji Bakanlığımızla görüşmelerimiz hâlâ devam ediyor, biz bu sorunun da giderilmesi noktasında mücadele ediyoruz. Sadece cemevlerinin veya bir ibadet kuruluşunun veya bir eğitim kurumunun değil; biz, camilerimizin müstemilatında kendi içimizde bütçe oluşturularak kendi vakıf bütçelerimizle dönen devletin maaş bütçesini de genel bütçeye dâhil ederek... Bazı görüşmeleri de dinliyorum, Diyanetin bütçesi bu kadar olarak gösteriliyor fakat bunun içerisinde maaşlar da vardır. Biz vakıf bünyesinde kendi aramızda, kendi yardımlaşmamızla döndüğümüz, maddi konuları da bütçeye dâhil edenleri gördük. Aslında bu konu daha geniş bir konu ama akademiye eğitim düzeylerinde bunu değerlendirirken geniş bir şekilde içeriğini daha iyi göreceksiniz.

Hepinizi saygıyla sevgiyle, muhabbetle selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum.

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Sayın Başkan, bu söylediğiniz konu öyle değil ve ona cevap vermeniz gerekmiyordu. O konu öyle değil, açıklayacağım onu.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Teşekkür ediyorum.

Evet, şimdi, Eğitim Hizmetleri Genel Müdürümüz Sayın Kadir Dinç Bey, buyurun.

Burada dile getirilen hususlarla ilgili cevap vermek istediğiniz, bilgilendirmek istediğiniz konuları lütfen söyleyin.

DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI EĞİTİM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ KADİR DİNÇ – Sayın Başkanım, saygıdeğer milletvekilleri; hepimizi öncelikle saygıyla hürmetle selamlıyorum.

Ben de sözlerimin başında, bugün -3 Mart 1924- Diyanet İşleri Başkanlığımızın 98’inci kuruluş yıl dönümü; bu münasebetle, böyle bir teşkilatı milletimize kazandıran başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere emeği geçen herkesi hayırla minnetle yâd ediyorum.

Sayın Başkanım, saygıdeğer milletvekilleri; bu vesileyle yakın zamanda yaşadığımız bir tabloyu, anekdotu sizlerle paylaşmak isterim. Geçen hafta, muhterem Diyanet İşleri Başkanımızın riyasetinde bir heyet olarak Pakistan ziyareti gerçekleştirdik. Pakistan’da gördüğümüz dinî tablo; oradaki çok farklı dinî yapıların oluşu ve neredeyse her farklı gruptan ayrı bir dinî uygulama örneklerinin ortaya konulması, ögle ezanının neredeyse saat birde başlayıp ikindiye kadar parça parça devam etmesi, Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün bu teşkilatı kurmakla ne kadar büyük bir iş yaptığını bize tekrar hatırlatmış oldu.

Sayın Başkanım, saygıdeğer milletvekilleri; ben bu vesileyle, başta sizler olmak üzere, teklif sahibi Hacı Ahmet Özdemir Vekilimizin, Hocamızın ve baştan itibaren Sayın Başkanımızın bakanlığı döneminde, daha sonra Bekir Bozdağ Bakanımızın rehberliğinde, geçmişteki Diyanet İşleri Başkanlığımızın ve şimdi de Ali Erbaş Hocamızın gayretleriyle birlikte bir yasa çalışması ortaya konuldu. Desteklerinizle birlikte inşallah yasalaşacak olan bu Diyanet Akademimizin her birimiz için de bir sadakayicariye hükmünde Cenab-ı Hak katında kabul görmesini niyaz ediyorum.

Sayın Başkanım, saygıdeğer milletvekillerimiz; şimdi, bizim mevcut hâliyle Diyanet İşleri Başkanlığımızın hizmet içi eğitim çalışmaları, hizmet içi eğitimin kapsamını açacak şekilde devam ediyor. Çünkü “hizmet içi eğitim” denildiğinde daha çok kısa süreli, belki maksimum bir iki aylık sürelerle yapılacak bir eğitim iken biz otuz aya varan sürelerde eğitimler gerçekleştiriyoruz ve çok farklı, 146 unvanda istihdam ettiğimiz personelimiz var. Bu personelin hizmetteki oryantasyon eğitimleri, intibak eğitimleri, mesleğe hazırlık eğitimlerinin tamamı, hizmet içi eğitim kapsamında yürütüldüğü için hem böyle bir kademeleşmeye, dinî ihtisas, dini yüksek ihtisas şeklinde bir kademelendirmeye hem de programlar arasında bir geçiş yapmaya zorunluluk hâli doğmuş oldu. Böylelikle, bizim şimdiye kadar gerçekleştiremediğimiz meslek öncesi eğitim, zorunluluğu sebebiyle ilk başta bu akademi, meslek öncesi eğitimi yapma imkânını sağlamış oldu. Hizmet içi eğitime aldığımız bir imamımız, görevde yeterli olan ehliyet ve liyakati gösteremediği zaman, hizmet içi eğitimin sonunda başarısız olduğunda herhangi bir yaptırım gücü yok. Tekrar tekrar hizmet içi eğitimi almakla da belli bir seviyeye getiriyorsunuz ama arzuladığınız seviye bir türlü gerçekleşmiyor. Şimdi, meslek öncesinde yapacağımız bu eğitim hem ekonomiklik açısından hem de yeterli ve nitelikli insan kaynağı açısından önümüze bir fırsat tanımış olacak.

Neden dinî ihtisas merkezleri, dinî yüksek ihtisas merkezleri diye kademelendirdik? Dinî ihtisas merkezlerimiz, Başkanlığımızın ana omurgasını teşkil eden imam-hatip kadroları, Kur’an kursu öğreticiliği kadroları ve müezzin-kayyumluk kadrolarında bir ihtisaslaşmayı oluşturacak. Buralarda, yasa teklifinin içerisinde, bazı milletvekillerimizin hâliyle “Esaslar neye göre belirlenecek?”

şeklinde eleştirel katkıları oldu. Burada bizim, örneğin, ilahiyat fakültesini bitirmiş ve hafız olan bir öğrencimiz, kardeşimiz, Diyanet İşleri Başkanlığı personeli olacağı zaman bunlara altı aylık bir program uyguladığımızda yeterli olacaktır ama hafızlık yok, sadece ilahiyat fakültesi yeterliliğiyle gelmişse ona diğer donanımları kazandırmak için dokuz aylık bir program uygulanacaktır. Bunlar biraz detayı barındırdığı için kanun maddesinde ayrı ayrı zikredilemediğinden dolayı bu program geçişleri yönetmelikle inşallah düzenlenmiş olacaktır.

Bunun dışında, dinî yüksek ihtisas merkezi dediğimiz alan, tamamıyla vaizli kadroları ve vaizlikten sonraki modüler eğitimleri kapsayacak. Modüler eğitimden kastımız, vaizlik eğitimi bir defa iki yıl süreyle devam etmiş olacak. Şu andaki 12 dinî yüksek ihtisas merkezimiz aynı hâliyle devam edecek ancak programları değiştirilecek, vaizlik nosyonunun daha çok kazandırılacağı, beşerî münasebetlerde güçlü, iletişim kabiliyeti gelişmiş, sözü etkili olan vaizleri burada yetiştirmek istiyoruz. Bunun üzerinde, dinî yüksek ihtisasın sertifika alanları olacak, burada da modüler eğitimler gerçekleştirilecek.

Sayın Vekilimiz, dil eğitiminden bahsetti, bu gerçekten bizim de arzu ettiğimiz bir husus. Yeterliliği olan personelimizden örneğin, bugün Latin Amerika'da 1 milyarın üzerinde Müslüman nüfus var ama bizim oraya gönderecek İspanyolca bilen bir din görevimiz yok. Şimdi, dinî yüksek ihtisasta muhtemelen altı aylık sürelerle İspanyolca gibi, efendim, Osmanlıca gibi ve diğer ihtiyaç duyulan dillerde sertifika eksikli modüler eğitim programları açılmış olacak, dinî yüksek ihtisas merkezi bünyesinde. Aynı şekilde, pedagojik formasyon eğitimleri, hafızlık eğitiminde görev alan Kur'an kursu öğrencilerimiz, 4-6 yaş grubundaki -Sayın Vekilimiz ifade ettiler- şu anda Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğümüz üzerinden 380 saatlik pedagojik formasyon sertifikasıyla birlikte, bu öğrencilerimiz görev alabiliyor ve bu alanda istihdam ettiğimiz Kur'an kursu öğrencilerimizin tamamı dört yıllık dinî yüksek öğrenim mezunu olarak istihdam ediliyor. Bunların da sertifika eğitimleri burada gerçekleştirilmiş olacak.

Sayın Başkanım, saygıdeğer milletvekilleri; diğer bir alan, bizim Balkanlardan, Türki cumhuriyetlerden, dost ve kardeş ülkelerden, sürekli Diyanet İşleri Başkanlığımızı model almak isteyen ve kendi mahallî din görevlilerini ülkemize gönderip eğitim aldirmek isteyen ülkeler var. Fakat şu anda hem kendi yasamızda hem de hizmet içi eğitim kapsamında yurt dışı mahallî din görevlilerini buraya getirip eğitim verme imkânımız bulunmuyor. Diyanet Akademi yasasıyla birlikte, inşallah, bu da bir kazanım hâline gelmiş olacaktır.

Akademiye alınacak personel ilk defa alınacak personelimiz. Şu anda mevcut olan Kamu Personeli Seçme Sınavı sistemine göre yine alınacak ama daha sonraki hizmet içi eğitime alınacak personelimizin hangi esaslara göre belirleneceği hususunu müsaadenizle kısaca arz etmek isterim. O da şudur: Örneğin, bir imamımız, hafız bir imam Biz hizmet içi eğitim kapsamında Aşere Takrib kursu açmak istiyoruz -teknik bir konu, özel bir eğitim- Aşere Takrib eğitimine bir personel alabilmemiz için başta asıl olan kriter hafız olması gerekiyor, hafızlıktan sonra belli bir düzeyde Arapça bilmesi gerekiyor, en az iki yıllık ön lisans mezunu olması gerekiyor. Esaslardan kastımız budur yani hizmet içi eğitime mevcut personeli alırken açacağımız kursun niteliğine göre belirlenecek esasları ifade etmektedir. Bunlar da programların yapısına ve yönetmeliklerle, inşallah, tadat edilerek yürürlüğe konulacaktır.

Hepinize saygıyla arz ediyorum.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER - Teşekkür ediyorum Sayın Dinç.

Sayın Hocam İbrahim Karşı, sizin de herhâlde bir söz talebiniz var.

Buyurun.

DİYANET İŞLERİ BAŞKAN YARDIMCISI PROF. DR. İBRAHİM HİLMİ KARSLI - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; hepimize saygılarımı, muhabbetlerimi sunuyorum.

İnşallah, bugün burada yaptığımız bu toplantı hepimiz hakkında hayırlara, din ve diyanet hizmetlerinin bilimsel ölçüler çerçevesinde, dünya gerçeklikleri göz önünde bulundurulmuş ve on dört asırlık bir İslami ilimler mirasının devamı olarak, bu kurum, Diyanet Akademisi, bu çerçevede çalışmalarını, faaliyetlerini sürdürecektir.

Tabii ben iki hususu ifade etmek istiyorum. Baştan beri söyleniyor: “İmam-hatipler var, ilahiyat fakülteleri var, öyleyse neden Diyanet Akademisi?” Doğru, ilk etapta bu soru akla geliyor. Tabii, burada herhâlde şu husus göz ardı ediliyor: Biz on dört asırlık bir İslami ilimler, bir medeniyetin mensuplarıyız. Bu medeniyet, değişik ilmi disiplinler; tefsiri, hadisi vesaire ilahiyat fakültelerinde genel olarak okutulabiliyor ancak, detaya girilemiyor. Bu anlamda, tabii, ilahiyat fakülteleri çok önemli bir işlev görüyorlar. Yurt dışından baktığımız zaman, az önce Genel Müdürümüz ifade ettiler yani örnek model kurumlar hem imam-hatipler hem ilahiyat fakülteleri. Çünkü burada hem dinin gerçekliği öğretiliyor hem de aynı zamanda felsefe ve akli ilimler öğretiliyor. Burada söz konusu oldu yani bizim imam-hatipler olsun ilahiyat fakülteleri olsun ve şu anda, efendim, burada müzakere ettiğimiz Diyanet Akademisi olsun yani bu on dört asırlık kültür mirasından bugünkü çağın ihtiyaçları dikkate alınarak, efendim, pedagoji ilminin gerçekleri dikkate alınarak, efendim, insanlığın içerisinde bulunduğu felsefi, dinî, ahlaki sorunlar dikkate alınarak nasıl istifade edebiliriz?

Tabii, burada şu hususun göz önünde bulundurulmasında fayda vardır: Başkanlığımızın hizmet alanı gittikçe gelişiyor; bir taraftan, efendim, çocuklara, gençlere yönelik eğitimler, öbür taraftan yetişkinlere, öbür taraftan hapisanede mahkûm bulunan insanlara, onlara dinî mesajın götürülmesi; efendim, öbür taraftan “manevi danışmanlık” dediğimiz sağlık kurumlarında o insanlara moral verecek, motivasyon verecek yani din hizmetçilerinin veya din personelinin yetişmesi, bütün bu muhatap kitle, istihdam alanlarını göz önünde bulundurduğumuz zaman, efendim, geniş çerçevede bir çalışmanın yapılması gerektiği ortaya çıkıyor.

Tabii, bu, başından itibaren ifade edildi, Tevhidi Tedrisat meselesi sürekli gündeme getiriliyor. Bana kalırsa yani bu tür bir konunun yani Diyanet Akademisiyle bağlantı kurularak ve sanki çelişki arz ediyormuş gibi dile getirilmesi anlamsız bir şey. Tam aksini söyleyeceğim: Diyanet Akademisi tam da Tevhidi Tedrisat’ın ruhuna uygun olan bir şey. “Neden?” diyecek olursanız “Tevhidi Tedrisat” kavram itibarıyla “eğitimin birleştirilmesi.” Biz, burada, din eğitiminin ehil olmayan eller tarafından yürütülmesi yerine, ifade yerindeyse, merdiven altı, efendim, hukuk dışı bir şekilde eğitimin yürütülmesi yerine; ifade ettiğim gibi, pedagojik ilkeler, ölçüler çerçevesinde aslında burada eğitimde birlik sağlanıyor. Yani eğitimde “Tevhidi Tedrisat” dediğimiz zaman bunun sadece şekli bir mesele olarak algılanmaması lazım, ruhu açısından düşündüğümüz zaman burada bir birlik sağlanıyor. Zaten Başkanlık bu birliği sağlıyor, bir dil söylemi olarak, efendim, hem de eğitimde bu anlamda bir birlik sağlanıyor.

Bir başka husus, yani burada sürekli Millî Eğitimle irtibatlı olarak -az önce önüne konulmuş ifadeler geçiyor, belki onlara sonradan geçeceğiz: Efendim, Millî Eğitim Bakanlığı... Yani teklif değişikliği burada sunuluyor.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Hocam onlara sonra geleceğiz müsaadeniz olursa.

Toparlayın lütfen.

DİYANET İŞLERİ BAŞKANI YARDIMCISI PROF. DR. İBRAHİM HİLMİ KARSLI - Yani ben şunu ifade ediyorum: Diyanet Akademisi, ilahiyat eğitimi tamamlayacak ve onu daha üst bir düzeye çıkaracak bir kurumsallaşmayı hedefliyor, “İlahiyat eğitimi işlevsiz hâle getirmek.” diye bir şey asla

söz konusu değildir. Hem imam-hatip hem ilahiyat fakültelerinde olduğu gibi, Diyanet Akademimizde de bütün eğitim faaliyetlerimizi biz kesinlikle hassasiyetle... Ben eğitim faaliyetleriyle alakalı olarak bizzat yapmış olduğum konuşmalarda personelimizin dikkatini sürekli çektiğim bir husus var, o da şudur: Mutlaka din eğitimi, “pedagoji” dediğimiz alanı takip edin. Bu alanda, ilahiyat fakültelerinde makaleler, kitaplar vesaire çalışmalar var, oradan sürekli kendinizi beslemeniz gerekiyor.

Millî Eğitimle alakalı yani Millî Eğitimle irtibatlı sanki ben burada -kusura bakmasınlar değerli vekillerim- bir güvensizlik hissediyorum. Biz de bu kanunlar çerçevesinde, efendim, din hizmetleri ve eğitim hizmetlerini götürüyoruz. Biz de bu devlete ait bir kurumuz ve arz ettiğim gibi, bütün bu çalışmaları, faaliyetleri de eğitim bilimlerinin gerçeklerine göre yapıyoruz, öyleyse yani bir ayrılık gayrılık söz konusu değildir. Bu anlamda, bir güvensizliğe asla gerek olmadığını ifade etmek istiyorum.

Tabii, uzlaşî kültürü, bizim en temel ilkelerimizden biri. Camilerimizi, en azından cuma namazlarına devam eden vatandaşlarımız bilirler. Bu ülkede ülkenin, milletimizin birliğinin, bütünlüğünün kucaklayıcı bir din sunumunun her daim yapıldığını buradaki değerli milletvekilleri de bilirler. Bu, temel felsefemizdir; hem ülkemizin içerisinde bulunduğu siyasi şartlar dolayısıyla hem de ülkemizin millî birliği, bütünlüğü açısından çok elzem olan bir durumdur. Kaldı ki bizim dinî söylemimiz, tarihsel, dinî, kültürel mirasımız da çok kültürlü, efendim, yaşamayı telkin eden ve bunun örneğini, tecrübesini ortaya koyan bir mirastır.

Şunu da bu vesileyle ifade edeyim: Eğer Diyanet Akademisi kurulursa biz bu vesileyle ilahiyattaki akademik tecrübeyi -dîn sosyolojisi olsun, dîn psikolojisi olsun, dîn felsefesi olsun, İslam felsefesi, din eğitimi, dinler tarihi- daha fazla din hizmetleri alanına taşıma fırsatı bulacağız.

Sorunlarımızdan biri de şudur değerli milletvekilleri: Şu anda mesela bizim dinî yüksek ihtisaslara hoca alıyoruz ve bu dinî yüksek ihtisaslarda bizim Dinimübinislam’ın temel kaynakları, fıkıh, tefsir, hadisle ilgili temel kaynakları okutuluyor. Bunların okuyup anlaşılması, özümsemesi ve bugüne taşınması, taşınabilecek olanların taşınması son derece önemli. Sorunumuz şu: Aldığımız hoca, doktorasını tamamlayınca üniversiteye geçme ihtiyacı hissediyor, dinî yüksek ihtisaslarda görev yapmıyor; üniversite bir cazibe merkezi. Diyanet Akademisi kurulursa hem buradaki akademik unvanı olan hocaların daha fazla hizmet etme imkânları sağlanacak hem de ayrıca bhusus bizim diyanet hizmetleri, din eğitimi kurumumuzun ihtiyaçları doğrultusunda araştırma ve çalışmalar yapılacaktır. Şöyle ifade edelim: İlahiyat fakültelerinde akademik çalışmalar elbette yapılıyor ama o işin bir teorik boyutu, ağır basıyor, burada teorik eğitim yapılacaktır Diyanet Akademisi dolayısıyla hem de işin bir pratik yönü vardır. Evet, temel amaçlardan biri din istismarının önlenmesi, buna işaret edildi.

Ben, tekrar burada bu çalışmaya, müzakereye katkı sağlayan bütün vekillerimize teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum Değerli Başkanım.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Teşekkür ediyorum Sayın Karşı Hocamız.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1’inci maddeyi okutuyorum:

**DIYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI KURULUŞ VE GÖREVLERİ HAKKINDA
KANUN İLE DEVLET MEMURLARI KANUNUNDA VE 375 SAYILI KANUN HÜKMÜNDE
KARARNAMEDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1 - 22/6/1965 tarihli ve 633 sayılı Diyanet işleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“b) Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

1) Kur’an-ı Kerim’in usulüne uygun olarak okunmasına, anlaşılmasına, İslami ilimlerin öğrenilmesine yönelik çalışmalar yapmak, bu alanlarda bilgi ve becerilerini geliştirmek ve hafızlık yapmak isteyenler için Kur’an kursları ile Kur’an eğitim merkezleri açmak, din eğitimi almak isteyenler için kurslar düzenlemek, bu kurs ve merkezlerle ilgili iş ve işlemleri yürütmek.

2) İlgili birim, kurum ve kuruluşlarla iş birliği yaparak kurs ve Kur’an eğitim merkezlerinde uygulanacak eğitim programları ve materyalleri geliştirmek; alan araştırmaları, ölçme ve değerlendirme çalışmaları yapmak.

3) Açılan kurs ve merkezlerde okuyan öğrenciler için yurt ve pansiyonlar açmak ve yönetmek.

4) Bu kurs ve merkezler ile yurt ve pansiyonların iâşe ve ibate ihtiyaçları ile diğer harcamalarına ilişkin bütçelerini, mali yıl itibarıyla düzenlemek; yurt ve pansiyonların her türlü alım-satım işlemlerini yürütmek.”

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Bir soru sorabilir miyim Başkanım?

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Sayın Tiryaki, buyurun.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Şimdi ben bir soru sormak istiyorum. Yani, hani Akademiyi açıyorsunuz ama Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğü yine devam edecek. Bu Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğü kurslar, Kur’an kursları, bir de hani hafızlık öğrenmek isteyenler için o eğitim merkezlerini organize edecek, başka bir işlevi olmayacak doğru mu? Sadece bu yani.

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Yaygın din eğitimi.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Yaygın din eğitimi, yani bu irşat faaliyetleri mi yoksa başka bir şey mi, ne bu?

DİYANET İŞLERİ BAŞKAN YARDIMCISI PROF. DR. İBRAHİM HİLMİ KARSLI – Şimdi ben müsaadenizle ifade edeyim. Yani, bunda şöyle bir ayırım yapabiliriz: Diyanet Akademisi personeli yetiştirilmesi yani müezzinlikten imam hatipliğe; imam hatiplikten vaizlik, müftüliğe; yurt dışında görev yapan атаşelerimiz, müşavirlerimiz bunların eğitimiyle alakalı. Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğü daha ziyade yaygın eğitim bağlamında topluma yönelik hafızlıktır, ihtiyaç odaklı Kur’an kurslarıdır vesaire bu alanlarda... Ayrıca burada tabii, bu yasa inşallah çıkarsa, gerçekleşirse bizim başka eğitim faaliyetleri de vardır. Mesela, şimdi hac ve umre hizmetlerinde orada, bir ay, kırk gün hac ve umre dolayısıyla o bölgede bulunan insanlara yönelik eğitim faaliyetleri var. Mesela, bu ayrı bir alanı oluşturuyor. İkinci bir unsur, şu anda -yanlış hatırlamıyorsam- yurt dışından ülkemize eğitim için bu Anadolu imam-hatip liseleri ve ilahiyat fakültelerinde 8 bin veya 10 bin civarında bir öğrenci kitlesi var yurt dışından gelen. Ülkemizdeki eğitim kurumları gerek imam-hatipler olsun, ilahiyat fakülteleri ve dinî yüksek ihtisaslar olsun çok büyük itibar görüyor. Biz şu anda mesela Orta Asya’dan gelen bu anlamdaki taleplere, dinî yüksek ihtisaslarda okuma yönündeki taleplere, ihtiyaçlara cevap veremeyecek durumdayız. Yani, bizim Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğünden bahsettiniz, o bağlamda söylüyorum, özetlemeye çalıştım. Hem yurt dışından gelen çocukların, gençlerin eğitimleri hem hac ve umredeki eğitim faaliyetleri hem ülkemizde şu anda kurslarımızda 70 bin civarında hafızlık yapan evladımız var, gencimiz var. Bütün bunlar aslında -takdir edersiniz- çok önemli bir külfeti, çabayı gerektiriyor. Yani bu çerçevede gittikçe genişliyor toplumun ihtiyaçları doğrultusunda.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Teşekkür ediyorum.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Ben maddeye geçmeden... Bu programlar yani Akademide uygulanacak programlar hazır mı, yani modüler şekilde hazırlandı mı? Yoksa bundan sonra, kanun geçtikten sonra mı...

DİYANET İŞLERİ BAŞKAN YARDIMCISI PROF. DR. İBRAHİM HİLMİ KARSLI – Yasa burada bir yıllık süre veriyor yani bu tabii, oluşturulması aşamasında zihinsel -takdir edersiniz- bir hazırlık var zaten yani bütün bu maddeler yazılırken neye göre yazılmıştır? Tabii, yasanın çıkması akabinde neticede burada söylenenler, değerli milletvekillerimizin de teklifleri doğrultusunda yönetmelikler oluşturulacak, biraz da zaman içerisinde inkişaf edecek bir süreç.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Teşekkür ediyorum Sayın Hocam.

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Şöyle iki cümleyle özetleyeyim ben: Ruştü Bey teknik bir soru sordu, çok güzel bir soru. Diyanet Akademisi personelin eğitimine yönelik faaliyet gösterecek, doğrudan doğruya Başkana bağlı olarak çalışacak ama personelin eğitimi dışındaki din hizmetleriyle alakalı olarak da Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğü vazifesine devam edecek yani bu bunun için.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Teşekkür ettim.

Sayın Bülbül, söz talebiniz vardı.

Buyurun.

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Evet, şimdi, tümü üzerine görüşlerimizi beyan ederken muhterem hazırım, tabii ki bir inanç grubu olarak mevcut inancı temsil eden arkadaşlarımızın kendi inanç topluluğunun eğitimi, eğitim faaliyetinin yürütülmesi, bu eğitim faaliyetinin kurumsal, müfredat ve eğitimi verecek bireylerin kalitesi anlamında böyle bir haklarının olduğunu ve bu hakkın tartışılmayacağını ifade ettik fakat şöyle denilmeye başlandı: “Hepimiz bu konuda mutabıkız, hepimiz aynı yolun yolcusuyuz, bu konuda farklı fikirler yok.” özellikle, sanıyorum, Cemal Vekil söyledi. Hayır, hepimiz aynı yolun yolcusu değiliz, bu konuda farklı düşünüyoruz. Neden farklı düşündüğümüzü de ifade etmemize rağmen anlaşılmamışsa eğer bu da ayıp ve yazık. Neden farklı düşünüyoruz? Bakın, bir yandan hakları çoğaltılmaya çalışılan, haklarına yeni haklar eklenen, bir yandan ayrıcalığı çoğaltılan, yeni ayrıcalıklar verilen bir inanç topluluğu, bir yandan da varlığı kabul edilmeyen, hakları tanınmayan, inanç yeri tanınmayan Alevi topluluğu var yani cemevi tanınmıyor, Alevi inancı tanınmıyor; böyle bir paradoks söz konusu. Şimdi, hâl böyle olunca, aynı yolun yolcusu olamayız. Biz, doğrudur, tekrar söylüyorum: İnanç grubunun kendi taleplerine, istemlerine saygı duyuyoruz ve inanç grubunun böyle bir hakkı vardır fakat eşit yurttaş olma talebiyle burada olan ve bu eşit yurttaşlık talebini vekil sıfatıyla, Hükümeti temsil sıfatıyla, Diyanet İşleri Başkanlığını temsil sıfatıyla bulunan kurum yetkililerine sunan bizim bu talebimiz dikkate alınmıyor ve “Ya, efendim, hepimiz aynıyız.” deyip başımız okşanırsa işte bu hoş değil, bu hoş değil.

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) – Hocam, siz dediniz ya “Can ve kan gibiyiz.”

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Lütfen, ben tamamlayayım, tamamlayayım.

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) – Ayrı görmüyoruz yani.

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Hocam, tamamlayayım lütfen.

Teşekkür ederim.

Bu anlamda, Diyanet İşleri Başkanlığının ilgili inanç grubunun -tekrar ediyorum- kurum, mekân ve kadro sorunu varsa ve bunu gidermeye çalışıyorsa bu anlaşılabilir bir şeydir fakat böylesi bir momentte, böylesi bir konjonktürde, kutuplaşmanın ayyuka çıktığı, insanların karşı karşıya getirildiği, her nefesinde neredeyse Alevi Bektaşilerin tahkir edildiği, ötekileştirildiği... Örneğin belediye meclisi

toplantılarında, örneğin televizyonda, örneğin kamuya açık alanlarda bilir bilmez -affedersiniz, çok özür diliyorum muhterem hazırandan- cahil cahil tabirlerin kullanıldığı bir şeyde rencide oluyoruz, eziliyoruz, ötekileştiriliyoruz. Ve bunu gidermesi gereken ilgili Hükûmettir, bunu gidermesi gereken, Alevi inancını tanıması... Bakın, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin iki kararı var; biri zorunlu din derslerine dair, biri cemevlerine dair. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararları Demirtaş ve Kavala kararlarında olduğu gibi tanınmıyor, gereği yapılmıyor. Efendim, denmiş ki: “Bu zorunlu din dersinde Aleviliği de dâhil edin.” Ben incedim, ben eğitimciyim, 7 sayfalık böyle toplama bir şey konulmuş.

Şimdi, değerli arkadaşlar, hâl böyleyken biz burada asla... Veysel baba diyor ki: “Tevrat’a bak, İncil’e bak / Dört kitabın dördü de hak / Hakir görüp ırk ayırmak / İnsanlıkta yüz karası.” Biz ne inanç ayırırız ne kitap ayırırız ne din ayırırız; hepsine hürmetimiz, hepsine niyazımız var lakin bizi yok sayanı, bizim inancımızı reddedeni de biz kabul etmeyiz. İnancımızı söylediğimiz zaman böyle güzel bir iki cümle söyleyip bizi teskin etmeye çalışmak, biraz önce söylediğim gibi, efendi-köle ilişkisidir; bu olmaz arkadaşlar.

Sayın Vekilim, cemevlerine dair bir önerge getireceksiniz; siz getireceksiniz bunu, siz getirdiğiniz zaman daha anlamlı olacak. Efendim, zorunlu... Biraz önce, bakın, ana sınıfına din derslerinin önerilmesi, 21’inci Millî Eğitim Şûrası’nda ana sınıfına din dersi tavsiyesi kabul edilebilir bir şey değildir. Bakınız, neden? Şimdi, ebeveyn olarak kendi çocuğunuza öğretebilirsiniz, hiç kimse bunu sorgulayamaz ama tüm çocukları aynı inançtan, aynı içtihadan kabul edip Millî Eğitimin tavsiye kararını okullarda uygulamaya çalışmak bir insan hakları ihlalidir, çocuğa karşı işlenen bir suçtur, Dünya Çocuk Hakları Sözleşmesi’nin 17, 29 ve 30’uncu maddelerine karşı da işlenmiş bir suçtur.

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) – Suçu Avrupa işliyor o zaman. Şu anda Almanya’da bu uygulanıyor.

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Bu hâlde, tekrarlıyorum, tekrarlıyorum: Şimdi, biraz önce beytülhikmeden söz edildi, büyük İslam felsefecisi -buradan saygı ve sevgiyle selamlıyorum- Ahmet Arslan Hocamla geçen İzmir’e gittiğimde niyazlaştık, sohbet ettik. Diyor ki...

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Sayın Bülbül, yalnız maddelere geçtik yani tekrar...

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Söylüyorum, maddelere dair söylüyorum.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Bakın, saat dört oldu ya.

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – İzninizle, tamamlıyorum, bir tahammül edin Başkan.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Tamamlayın ama bakın, on dakikadır yani aynı şekilde... Lütfen, yani...

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Maddeyle ne alakası var bunların?

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Maddeyle alakası var, her şeyle alakası var.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Ne alakası var?

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Yapmayın böyle.

Ahmet Hocam diyor ki: “Bakın, İbni Rüşd’den bu yana İslam düşünürü, İslam filozofu çıkmıyor.” Yazık, günah, ayıp. Biraz önce sevgili Abdülhatif Şener de söyledi, bunun sebebi nedir? Bu tür şeyleri sorgulamak, hakikat bağlamında bir düzlem oluşturmak, eşitliği, adaleti sağlamak varken bir iki tane cümle fazla söylemişiz, Sayın Başkan oradan bizi azarlıyor. Olmadı Başkan, adil değilsiniz.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Bunu yapmayın ya, provoke ediyorsunuz, bakın, Sayın Bülbül.

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Başkan, adil bir tutumunuz yok, ayıp ya!

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Lütfen madde üzerine... Maddelerine geçti. Siz yirmi dakikaya yakın genelinde konuşunuz.

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Maddeler üzerine konuşuyorum.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Aynen bunları söylediniz, şimdi tekrara bağladık.

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Aynen söyledim çünkü anlaşılıyor, çünkü yok sayılıyor.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Bakın, saat dört oldu. Ya, herkesin burada bir sürü toplantısı var.

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Saat dört olsun, beş olsun, isterse altı olsun, ne olur?

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Ama olmaz ki. Saatlerdir konuşuluyor, bakın, kimsenin sesi kısılmıyor, ya bir de böyle yapmayın.

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Kısıyorsunuz. Olur mu “Kimsenin sesi kısılmıyor?”

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Kısıyoruz efendim, konuşuyorsunuz kaç dakikadır, kıstık mı?

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Konuşacağız tabii.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Ama diyoruz ki maddeyle ilgili konuşun.

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Yüzyıllardır konuşuyorsunuz, yüzyıllardır, yüzyıllardır; on dakika konuşmamıza tahammül edemiyorsunuz.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Benim Komisyon Başkanı olarak, bu İç Tüzük’e göre, sizi maddeyle ilgili konuşmaya davet etme hakkım vardır, bunu yapıyorum.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Gündeme dair konuşacaksınız.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Sayın Adıgüzel, size söz veriyorum, buyurun.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli hazırım, Diyanet İşleri Başkanlığından gelen yetkililer, sendika temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tam da bugün Diyanet İşleri Başkanlığımızı 3 Mart 1924’te bize kazandıran, kurumsallaştıran Gazi Mustafa Kemal Atatürk’e ve o dönemde buna katkı koyan herkese şükranlarımızı ifade etmek istiyorum, bir defa daha onları saygıyla minnetle anıyorum.

Şimdi, tabii, gerek bürokrat arkadaşlarımız gerek diğer katılımcı arkadaşlar burada yapılan şeyin iyi niyetle olması ve güvenilmesi gerektiği konusunda, bunlara biraz bizim güvensizlik duymamız noktasında bazı eleştiriler getirdiler. Şimdi, tabii, “Cehennem’in yolları iyi niyet taşlarıyla döşelidir.” diye bir şey var. Bizim kanun yazarken, kanun yaparken daha net ifadeler kullanmamız lazım yani “-e bilir” “-o bilir” “yapılabilir” “danışabilir” gibi muğlak ifadeler daha sonra sorun çıkarır. Neden sorun çıkarır? Bugün Diyanet İşleri yönetiminde bu bürokratlar vardır, yarın bir başkası gelir, bunlar farklı şekilde kullanılabilir. Güvensizliğe gelince, tabii, güvensizliğe iki taraflı bakmak lazım, neyin güvensizliği doğurduğuna bakmak lazım.

Şimdi, tabii, ben yöre itibarıyla farklı dinî inançların da olduğu bölgeden geliyorum yani burada cemevleriyle ilgili beklentisi olan bir kesimden geliyorum. Hâliyle, burada bir beklentimi de ifade etmek istiyorum: Şimdi, biz isteriz ki Diyanet İşleri Başkanlığı, sadece bir kesimin değil, bütün toplumun tamamının gözünde saygın bir yerde olsun ve bir toplumun tamamının, bütün katmanların, bütün kesim ve bileşenlerin ihtiyaç ve taleplerine karşılık verebilsin. Bunun da ilk adımı Diyanet İşleri Başkanlığının, mevcut iktidarın bazen savunucusu ve sözcüsü gibi davranmaktan ve belli kesimleri dışlamaktan vazgeçmesidir ki biz bu güveni tekrar karşılıklı olarak tesis edebilelim. O yüzden, cami de

bizim, cemevi de bizim, diğer inanç grupları da var. Dolayısıyla, burada herkesin hakkını hukukunu, kendisini burada, bu yapı içinde görmesini isteriz. Dolayısıyla, buradaki güven tesisine karşılıklı olarak, özellikle de mevcut yönetimin biraz katkı koymasını bekleriz.

Şimdi, buradan hareketle, yani bazı ifadelerin bu maddede de muğlak şekilde kalmasından biz rahatsızız. Tabii ki nitelikli din görevlisi, eğitmeni, idaresi bizim de arzumuzdur çünkü aydın din adamından bu ülkeye zarar gelmez, fayda gelir; biz bunu bilen insanlarız.

Tabii, her alanda eğitimi -din eğitimi de dâhil- Milli Eğitimden, yükseköğretiminden bağımsız düşünemeyiz, düşünmek istemiyoruz. Dolayısıyla, buradaki ifadelerde bazı kurumları net bir şekilde koymak lazım. Mesela Diyanet Akademisiyle bu süreci yürüteceksek, mesela ilahiyat fakülteleri ile imam-hatip fakülteleri nerede konumlanacak? Bu alandan mezun olup şu anda görev yapan din adamlarımız, imamlarımız hangi konularda yetersiz bulunmuştur ve bu akademiye gerek duyulmuştur? Buradan hareketle, bu ilahiyat fakültesi ve imam-hatip liselerimizin bu doğrultuda yeni konumları ne olacak? Buradan ne kadar faydalanacak? Bunların daha net bir şekilde ortaya konulmasında fayda var.

Bu nedenle, ben maddeye gelecek olursam, şimdi, zaten bu maddede, mevcut yapıda bir Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğü var. Burada herhalde getirilen, Kur'an kursları görevlileri var, bu görevlileriyle birlikte "Kur'an eğitim merkezleri" adı altında bir yeni bir kurum açılmaktadır. Aslında bu kanunun eski hâlinde eğitim merkezleri zaten vardı, buraya ayrıca bir ilave yapılmış.

Ayrıca, mevcut kanunda, Kur'an eğitim merkezinin hedef kitlesi kurum personeli değil, Kur'an öğrenen çocuklardır. Şimdi, Anayasa'nın 42'nci maddesi gereği, Kur'an kurslarının hedef kitlesi, 18 yaşını aşmamış çocuklardır. Çocukların eğitimi ise ancak Millî Eğitim Bakanlığına bağlı kuruluşlarda olabilir yani bu eğitim merkezlerinin hedef kitlesi burada net bir şekilde aslında ifade edilmeliydi.

Yine "İslami ilimlerin öğrenilmesine yönelik çalışmalar yapmak." denilmiş. Diyanet İşleri Başkanlığının, 633 sayılı Kanun'da olduğu gibi, kendi personeliyle sınırlıydı. Şimdi, eski kanunda Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğü bünyesinde kurulan dinî yüksek ihtisas merkezleri bu amaçla kurulmuş kurumlardı. Bu yasa teklifinde, İslami ilimlerin öğrenilmesine yönelik çalışmaların hedef kitlesi açıkça belirtilmemiştir. Bu nedenle, bu (1)'inci fıkraya "Kur'an-ı Kerim'in usulüne uygun okunmasına, anlaşılmasına, Başkanlık personelinin İslami ilimleri öğrenmesine yönelik çalışmalar..." şeklinde bir "Başkanlık personelinin" kelimesinin, cümlesinin eklenmesini öneriyoruz ve bu Millî Eğitimle ve diğer eğitim kurumlarıyla tam organik bağı kurabilmek için, sözde değil de buraya cümle olarak "Millî Eğitim Bakanlığının onay ve denetimiyle, Millî Eğitim Bakanlığıyla iş birliği içerisinde..." diye tam olarak bunun yerleştirilmesini önermekteyiz.

Şimdi, diğer (2)'nci fıkraya gelince "Eğitim materyalleri geliştirmek, alan araştırmaları, ölçme ve değerlendirme yapmak..." şeklinde gelişen... Burada "eğitim materyalleri geliştirmek, alan araştırmaları" yapmak...

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Sayın Adıgüzel, önergeye geleceğiz, önergede isterseniz... Zaten burada...

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Tamam, zaten ben 1'inci madde üzerinde konuşuyorum.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Önergeyi henüz konuşmuyoruz da onun için...

Neyse siz konuşun, bitirin o zaman, tamam.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Yani şunu söylemeye çalışıyorum, o zaman toparlayayım, şöyle: Millî Eğitim Bakanlığının ve yükseköğretim kurumlarının burada net bir şekilde isim olarak zikredilmesini, muğlak kalmamasını, bu iş birliğinin burada kayıt altına alınmasını... Çünkü -biraz önce dediğim gibi- bu iyi niyet uygulamada nasıl olur bilinmez. Çünkü bunun örnekleri var, birçok örnek var.

Ve yine, bu metinde bir eksik gördük, birçok açık alanı yönetmelik veya çıkarılacak olan kararnamelerle dolduruyor. Dolayısıyla, şimdi, burada biz bazı görüşleri ifade ediyoruz, “İşte, o yönetmelikte de sorulur.” diye bir ibare geçti orada. O yönetmelikler çıkarılırken bize, milletvekillerine veya ilgili kurumlara kimsenin sorduğunu hiç görmedik. O yüzden bunları da boşluk bırakmadan yapmak lazım, şimdiden bu kanun metnine eklemek lazım. Bununla ilgili görüşlerim bunlar.

Son olarak, konudan bağımsız olmakla birlikte, biz Millî Eğitim Komisyonu olarak çok sık bir araya gelemiyoruz, en azından bu konuyla ilgili ne zaman geleceğimizi bilmiyoruz ama ben şu konuda iktidar vekillerinden de Komisyon Başkanımızdan da bir katkı istiyorum: Bu Millî Eğitimde güvenlik görevlileri konusu var. Şimdi, bizim çocuklarımız bizim en kıymetli varlıklarımız, buradaki herkes için de böyledir. Mesela, biz evde olduklarında “Efendim, masaya çarpma.” işte, yol kenarında yürürken “Sen yol kenarından yürüme, ben oradan yürüyeyim.” veyahut da bir arkadaş edininirken güvenliğini düşünüyoruz, işte, uyuşturucu maddeler var, tinerciler var, başka güvenlik endişelerimiz var. Ya, okula gönderiyoruz bütün gün boyunca ve biz onların yanında değiliz ve okul çevreleri artık şiddet odağı oldu yani tinercisi var, uyuşturucu madde satanı var veya dışarıdan okullara tacizler... Bakın, bir sürü, kamuoyunda duyuyorsunuz. Ya, şu okullarımızı güvenli alanlar hâline getirmek için güvenlik görevlisi olmayan okullarımızda acil bir şekilde bu güvenlik görevlilerini tedarik edelim yani Millî Eğitim Bakanını bununla ilgili bir göreve çağıralım. Ya, şu 30 bin güvenlik görevlisi şu anda yetmiş, hazırda bekliyor, bunların atamasını yapıp... Çocuklarımız, en kıymetli varlıklarımız. Yani okul alanlarını güvenli bir hâle getirmenin çabasından bahsediyorum, bunu hep beraber sağlayabiliriz. Bu Millet Meclisinde milletvekilleri, halkın temsilcileri olarak bunu Millî Eğitim Bakanlığından, yürütme makamından talep edelim diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Teşekkür ediyorum Sayın Adıgüzel.

Madde üzerinde 1 adet önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Önergeyi okutuyorum:

Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4212) esas numaralı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile Devlet Memurları Kanununda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinin (1), (2) ve (3)'üncü fıkralarının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“1) Kur'anı Kerim'in usulüne uygun olarak okunmasına, anlaşılmasına, Başkanlık personelinin İslami ilimleri öğrenmesine yönelik çalışmalar yapmak, bu alanlarda bilgi ve becerilerini geliştirmek ve hafızlık yapmak isteyenler için Millî Eğitim Bakanlığının onayı ve denetimiyle, Millî Eğitim Bakanlığı ile işbirliği içinde Kur'an kursları ile Kur'an eğitim merkezleri açmak, dinî eğitim almak isteyenler için kurslar düzenlemek, bu kurs ve merkezlerle ilgili iş ve işlemleri yürütmek.

2) Millî Eğitim Bakanlığı ve Yüksek Öğretim Kurumuna bağlı üniversitelerin İlahiyat Fakülteleri ve Eğitim Fakülteleri ile iş birliği yaparak kurs ve Kur'an eğitim merkezlerinde uygulanacak eğitim programları ve materyalleri geliştirmek, alan araştırmaları ve ölçme değerlendirme çalışmaları yapmak.

3) Açılan kurs ve merkezlerde okuyan öğrenciler için yurt ve pansiyonlar açmak ve buraları Millî Eğitim Bakanlığının denetim ve gözetiminde yönetmek.”

Mustafa Adıgüzel

Burcu Köksal

Yıldırım Kaya

Ordu

Afyonkarahisar

Ankara

Ali Keven

Suat Özcan

Serkan Topal

Yozgat

Muğla

Hatay

SERKAN TOPAL (Hatay) – Sayın Başkan...

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Zaten şey konuştu, gerekçeyi okutalım.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Tamam yani bir dakika zaten, fazla konuşmayacağım, her maddede konuşacağım için.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Buyurun Serkan Bey.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Şimdi, az önce dediğimiz gibi, benim zaten az önceki söylediklerimi sizin bize dağıttığınız kitaplarda da az önce gösterdim, beni de teyit etmiş oluyorsunuz.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Biz, sizi yalanlamadık zaten Serkan Bey.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Şimdi, neyse, başlayalım madem, madem öyleyse başlayalım. Hadi siz gerçekten bizim fikrimize önem veriyorsanız... Çok basit, bizim istediğimiz tek şey şu, az önce de Sayın Adıgüzel dedi ki: “Kanunda muallaklık olmaz, net cümleler içermesi gerekiyor, kesin cümleler.” “Olabilir molabilir” falan, o cümlelere yer yoktur, kanun nettir. Şimdi, biz de diyoruz ki: “Millî Eğitim Bakanlığının onayı ve denetimiyle” cümlesini biz ekleyelim, çok basit. Neden böyle olmuyor? Olsun. Hadi, şimdi, 1’inci maddeden siftah yapalım.

Hadi Sayın Vekilim, buyurunuz, destek verin, onaylayalım. Ondan sonra 2’ye bakalım.

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Millî Eğitim Bakanlığı has evladımız da Diyanet üvey evladımız mı?

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Teşekkür ediyorum Sayın Topal.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Orada “yapabilir” kelimesi, “-ebilir, -ebilmek” yani hani burada kesin bir şey yoktur. Biz diyoruz ki: Kesin olsun. Bu yüzden desteğinizi... Buyurun, başlayalım.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Serkan Bey...

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

1’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 1’inci madde kabul edilmiştir.

2’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- 633 sayılı Kanunun 7 nci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Diyanet Akademisi:

MADDE 7/A- Diyanet Akademisi dini yüksek ihtisas, dini ihtisas ve eğitim merkezlerinden oluşur.

Diyanet Akademisi doğrudan Başkana bağlı olarak, Başkanlığın Din Hizmetleri Sınıfına ait kadrolarına atanacak aday din görevlilerinin mesleki eğitimi ile hizmet içi eğitim faaliyetlerini ve yurt dışından gelen mahallin din görevlilerine yönelik eğitim faaliyetlerini yürütür; Başkanlığın görev

alanıyla ilgili araştırma, yayın, konferans, panel, seminer, sempozyum ve benzeri dini, ilmi, sosyal ve kültürel etkinlikler, kurs ve sertifika programları düzenler ve Başkan tarafından verilen diğer görevleri yerine getirir.

Diyanet Akademisi; Millî Eğitim Bakanlığı, Yükseköğretim Kurulu, üniversiteler, lisans düzeyinde dini eğitim veren yükseköğretim kurumları ve müftülükler ile görevinin gerektirdiği diğer ulusal ve uluslararası kurum, kuruluş ve kurullarla iş birliği ve ortak çalışma yapabilir, mesleki ve bilimsel ilişkiler kurabilir, araştırmalarda bulunabilir, eğitim programları uygulayabilir, danışma kurulları ve komisyonlar oluşturabilir.

Akademide ders vermek, araştırma ve uygulama faaliyetlerinde görev almak üzere, dört yıllık dini yüksek öğrenim mezunu olup dini yüksek ihtisas merkezinde eğitimini tamamlamış veya ilahiyat alanında doktora yapmış olanlar arasından; dini musiki, kıraat gibi özel yetenek gerektiren konularda ise dört yıllık dini yüksek öğrenim mezunu olanlar arasından Başkanlıkça yapılacak sınavda başarılı olanlar Diyanet Akademisinde eğitim görevlisi kadrolarına atanabilir. Ayrıca Diyanet Akademisinde eğitim görevlisi kadrolarının yüzde onuna kadar, dini yüksek öğrenim dışında lisans mezunu olup yüksek lisans çalışmasını tamamlayanlar arasından Başkanlıkça yapılacak sınavda başarılı olanlar eğitim görevlisi kadrolarına atanabilir.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin hususlar yönetmelikle düzenlenir.”

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Madde üzerinde 2 adet önerge vardır, aynı mahiyetteki önergeleri okutup birlikte işleme alacağım.

Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4212) esas numaralı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile Devlet Memurları Kanununda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ederiz.

Ali Keven	Suat Özcan	Yıldırım Kaya
Yozgat	Muğla	Ankara
Burcu Köksal	Mustafa Adıgüzel	Serkan Topal
Afyonkarahisar	Ordu	Hatay

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Mehmet Ruştü Tiryaki	Kemal Bülbül
Batman	Antalya

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Gerekeçe...

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Gerekeçeyi okutalım.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Ben bir konuşabilir miyim Sayın Başkan?

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Gerekeçeyi bir okutayım, size söz vereyim.

Gerekeçeyi okutuyorum:

Gerekeçe:

1) Kanun teklifiyle kurulması öngörülen Diyanet Akademisinin kuruluş gerekçesinin, amaçlarının, işleyiş, denetim ve çalışanlarının, yönetim birimlerinin özel bir kanunla düzenlenmesi gerekir. Teklif ile 633 sayılı Teşkilat Kanunu'na konulan hükümler, Diyanet Akademisini, zaten var olan dini yüksek ihtisas, dinî ihtisas ve eğitim merkezleri birimlerinin birleştirilmesi yoluyla oluşturmaktadır. Bu

durum Diyanet Akademisine neden gerek duyulduğunu anlamsızlaştırmaktadır. Var olan birimlerin birleştirilmesi üzerinden kurulan böyle bir kurum yalnızca birkaç kişiye kadro tahsis etmekten öteye geçemeyecektir.

2) Maddenin tümüyle kaldırılmasına ilişkin ikinci gerekçemiz, Akademinin Anayasa'ya aykırı biçimde Diyanet İşleri Başkanlığı personelinin göreve başlamada, Başkanlığın gerek duyduğu personeli yetiştirmekle görevli imam hatip liseleri ile ilahiyat fakültesi mezunlarının eğitimini yetersiz gören, onların yetişmesi için mesleki eğitim öngören bir kurum olarak düşünülmesi ve düzenlenmesidir. Diyanet İşleri Başkanlığı, kendisine personel yetiştirme görevine sahip değildir. Tevhidi Tedrisat Kanunu'nun 4'üncü maddesi gereği bu görev Millî Eğitim Bakanlığına bağlı veya ilişkili kurumlara, imam-hatip liselerine ve ilahiyat fakültelerine aittir. Diyanet İşleri Başkanlığının vereceği eğitim, yalnızca atanmış personelin görev başında gelişmesini sağlayacak biçimde olmak durumundadır.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Sayın Tiryaki, size söz veriyorum, siz de bir önergenizin gerekçesini açıklayın.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Şimdi, üç tane itiraz gerekçemiz var Başkanım, bu maddenin çıkarılmasını istememizin nedeni. Birincisi, ayrı bir kanun yapılmasını istiyoruz. Yani 633 sayılı Yasa'da birkaç madde değişikliğiyle Diyanet Akademisi kurulmasının doğru olmadığını düşünüyoruz. Geri çekilmesini istememizin nedeni bu.

İkincisi de önceki konuşmamda da söylemiştim, maddenin sonunda “Bu maddenin uygulanmasına ilişkin hususlar yönetmelikle düzenlenir.” diyor fakat düzenlenmesini istediği hususlar, Anayasa'nın 128'inci maddesine aykırı. Çünkü atamaya, görevin gerektirdiği niteliklere ilişkin hükümler ve bunun yönetmelikle düzenlenmesi Anayasa'ya aykırı olacak.

Üçüncü itiraz nedenimiz de şimdi, Millî Eğitim Bakanlığı ve YÖK ve üniversitelerle ilişkin konusunda Diyanet Akademisine çok geniş bir takdir yetkisi veriliyor yani isterse Millî Eğitim Bakanlığıyla, Yükseköğretim Kuruluyla ve üniversitelerle hiçbir ortaklık yapmadan bütün çalışmalarını yürütebilir ve bu, mevzuata aykırı olmayacaktır. Bu nedenle en azından zorlayıcı olması açısından yapılabilecekse bu 3'üncü fıkradaki “...ortak çalışma yapabilir, mesleki ve bilimsel ilişkiler kurabilir, araştırmalarda bulunabilir, eğitim programları uygulayabilir, danışma kurulları ve komisyonlar oluşturabilir.” gibi tamamen Diyanet Akademisinin takdirine bırakılan hükümlerin değiştirilmesini ve bu konuda en azından emredici bir hüküm olarak düzenlenmesini öneriyoruz Başkan.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Teşekkür ediyorum Sayın Tiryaki.

Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 2'nci madde kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- 633 sayılı Kanununun 8 inci maddesinin birinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Başkanlığın taşra teşkilatı, il ve ilçe müftülükleri ile doğrudan Başkanlığa bağlı Kur'an eğitim merkezleri, dini yüksek ihtisas merkezleri, dini ihtisas merkezleri ve eğitim merkezlerinden oluşur.”

“Kurs, staj, rotasyon, hizmet içi eğitim, terfi ve performans ölçütlerine ilişkin usul ve esaslar ile Kur'an eğitim merkezleri, dini yüksek ihtisas, dini ihtisas ve eğitim merkezleri, Kur'an kursları, yurt ve pansiyonların çalışma usul ve esasları yönetmelikle düzenlenir.”

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – 3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 3'üncü madde kabul edilmiştir.

4'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 4- 633 sayılı Kanununun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasına “başkan yardımcısı,” ibaresinden sonra gelmek üzere “Diyanet Akademisi Başkanı,” ibaresi eklenmiştir.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – 4'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 4'üncü madde kabul edilmiştir.

BirleŐime yarım saat ara veriyorum, Genel Kurulda yoklama istendiği için arkadaşlar.

Kapanma Saati: 16.13

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 16.40****BAŞKAN: Emrullah İŞLER (Ankara)****BAŞKAN VEKİLİ: Kamil AYDIN (Erzurum)****SÖZCÜ: Orhan ERDEM (Konya)****KÂTİP: Nazım MAVİŞ (Sinop)**

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Değerli milletvekilleri ve sayın katılımcılar; gündemimizde yer alan 2/4212 esas numaralı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Şimdi madde 5'i okutuyorum:

MADDE 5 - 633 sayılı Kanunun 10/A maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Sözleşmeli personel istihdamı:

MADDE 10/A - Başkanlığın Din Hizmetleri sınıfına ait unvanlarla ihdas edilmiş pozisyonlarında, bu maddede öngörülen esaslarla 657 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin (B) fıkrasına tabi sözleşmeli personel istihdam edilebilir.

657 sayılı Kanunun 48 inci maddesinde öngörülen genel şartlar yanında Başkanlık mevzuatı ile belirlenen özel şartları taşıyanlardan Kamu Personel Seçme Sınavı puan sırasına konulmak kaydıyla atama yapılacak her bir pozisyonun üç katına kadar aday arasından Başkanlık tarafından Akademiye giriş için yapılacak sözlü ve veya uygulamalı sınavda başarı sırasına göre aday din görevlisi belirlenir.

Başkanlık tarafından belirlenen aday din görevlileri, Diyanet Akademisinde mesleki eğitime alınır. Aday din görevlilerinden mesleki eğitim alanı müezzin-kayım olanlara (5.000), imam-hatip ve Kur'an kursu öğreticisi olanlara (6.000), vaiz olanlara (7.000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda, damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın, her ay harçlık ödenir. Aday din görevlilerinin eğitim dönemindeki iâşe ve ibateleri, sağlık giderleri ve yönetmelikte tespit edilecek ihtiyaçları Başkanlık bütçesine konulacak ödenekten karşılanır.

Aday din görevlilerinden yükümlülüğü bulunanların askerlik hizmetleri, adaylıkla ilişkileri kesilinceye kadar ertelenir.

Aday din görevlileri, mesleki eğitim sürelerinde genel sağlık sigortalısı sayılırlar. Bu kişilerin genel sağlık sigortası primleri, 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 82 nci maddesine göre belirlenen prime esas günlük kazanç alt sınırının otuz günlük tutarı üzerinden Başkanlık bütçesinden ödenir. Bu kişilerin 5510 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (10) numaralı bendine göre tespit edilecek eş ve çocukları ile ana ve babaları da bakmakla yükümlü olunan kişi sıfatıyla genel sağlık sigortasından yararlandırılır.

Akademide eğitim süresi; adayların eğitim durumu, atanacakları pozisyon ve Akademiye Giriş Sınavındaki başarı durumu dikkate alınarak altı ay ile üç yıl arasında belirlenir.

Belirlenen program süresi içerisinde eğitimleri ve sınavları başarıyla tamamlayamayan, alım şartlarını kaybeden veya bu şartları taşımadığı sonradan anlaşılan aday din görevlileri ile atanacakları kadro için aranan şartlar bakımından mesleğe uygun olmadıkları Başkanlıkça karar verilen aday din görevlilerinin ilişkileri kesilir.

Eğitim programları ile sınavları başarıyla tamamlayan aday din görevlileri, eğitimlerine uygun pozisyonlara atanır. Yapılan atama, sözleşmenin imzalanmasıyla geçerlilik kazanır. Sözleşme, imzalanmadan herhangi bir hak doğurmaz.

Sözleşmeli personel olarak atananlar üç yıl süreyle başka bir yere atanamaz. Aile birliği mazeretine bağlı yer değiştirmelerde bu madde uyarınca istihdam edilen sözleşmeli personelin eşi bu personele tabidir. Sözleşme gereği üç yıllık çalışma süresini tamamlayanlar talepleri halinde buldukları yerde pozisyonlarıyla aynı unvanlı memur kadrolarına atanır. Bu şekilde atananlar, aynı yerde en az bir yıl daha görev yapar, bunlar hakkında aday memur hükümleri uygulanmaz.

Bu madde hükümlerine göre kadrolara atananların, aday din görevlisi olarak geçirdiği süreler ile sözleşmeli personel pozisyonlarında istihdam edildikleri süreler, öğrenim durumlarına göre yükselebilecekleri dereceleri aşmamak kaydıyla kazanılmış hak aylık derece ve kademelerinin tespitinde değerlendirilir. Bunlar, atandıkları kadronun mali ve sosyal haklarına, göreve başladıkları tarihi takip eden aybaşından itibaren hak kazanırlar ve önceki pozisyonlarında aldıkları mali ve sosyal haklar hakkında herhangi bir mahsuplaşma yapılmaz.

Bu madde kapsamında kadrolara atananlara iş sonu tazminatı ödenmez. Bu personelin önceden iş sonu tazminatı ödenmiş süreleri hariç, iş sonu tazminatına esas olan toplam hizmet süreleri, 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu uyarınca ödenecek emekli ikramiyesine esas toplam hizmet süresinin hesabında dikkate alınır.

Bu madde kapsamında sözleşmeli personelin atanacağı kadrolar, atama işleminin yapıldığı tarih itibarıyla başka bir işleme gerek kalmaksızın ihdas edilerek genel kadro ve usulü hakkında ilgili Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ekli memur kadrolarına ilişkin cetvelin Başkanlığa ait bölümüne eklenmiş ve kadroya atanan sözleşmeli personelin pozisyonları başka bir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır. İhdas edilen kadrolar ile iptal edilen pozisyonlar, atama tarihinden itibaren iki ay içinde Cumhurbaşkanlığına ve Kamu Personel Bilgi Sisteminin bulunduğu kuruma bildirilir.

Mesleki eğitim görerak ataması yapılanlar, mesleki eğitim süresi kadar mecburi hizmetle yükümlüdür. Sağlık nedeniyle görevini yapmaya devam edemeyecekler hariç olmak üzere, mesleki eğitimini tamamlamadan eğitimden çekilenler ile Başkanlıkça adaylığına son verilenler, kendileri için yapılmış bulunan bütün giderleri ödeme tarihindeki karşılığı esas alınarak geri ödemek zorundadır. Ataması yapıldıktan sonra sağlık nedeniyle görevini yapmaya devam edemeyecekler hariç olmak üzere, herhangi bir sebeple mecburi hizmet yükümlülüğu dolmadan görevinden çekilenler ile göreviyle ilişli kesilenler, kendileri için yapılmış bütün giderleri, görev yapmadıkları süre ile orantılı olarak ve ödeme tarihindeki karşılığı esas alınarak ödemek zorundadırlar.

Aday din görevlisi olarak atanacakların başvuruları, Akademi giriş sınavı, aday din görevlilerinin eğitim programları ve süresi, disiplin ve izin işlemleri, ilişik kesme halleri, sözleşmeli personel pozisyonlarına atama şartları, sınav ve usulleri ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer hususlar yönetmelikle düzenlenir .”

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Madde üzerinde 1 adet önerge var, okutup işleme alıyorum:

Millî Eğitim, Kültür Gençlik ve Spor Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun İle Devlet Memurları Kanununda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki cümlelerin eklenmesini arz ve teklif ederim.

“Başkanlık tarafından Akademiye giriş için yapılacak sözlü ve veya uygulamalı sınavda görüntü ve ses kaydının alınması zorunludur. Sözlü ve veya uygulamalı sınava giren adaylara istemleri halinde bu görüntülerin verilmesi zorunludur. Başkanlık tarafından bu görüntüler ve ses kayıtları iki yılın sonunda silinir ve yok edilir. Bu görüntüler ve ses kayıtları sınava karşı dava açılması halinde karar kesinleşmeden silinemez ve yok edilemez.”

Şenol Sunat

Ankara

Hüseyin Örs

Trabzon

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Sözlü ve veya uygulamalı sınavların görüntü ve ses kaydıyla kayıt altına alınması, oluşabilecek kayırma ve haksızlıkları ortadan kaldıracaktır. Sözlü ve veya uygulamalı sınava verilen yanıtların teknolojik olanaklardan yararlanılarak kayıt altına alınması suretiyle, objektif nitelikte incelenip denetiminin yapılmasına olanak tanınması, hukuk devleti ilkesinin hayata geçirilmesi açısından önemli ve yerinde bir uygulama olacaktır.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

5’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

6’ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 6 – 633 sayılı Kanununun 10/A maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Diyanet Akademisinin eğitim, kurs ve programlarına katılım:

MADDE 10/B - Başkanlık kadro ve pozisyonlarında görev yapan personelden, Başkanlıkça belirlenen esaslara göre uygun görülenler Diyanet Akademisinde hizmet içi eğitim, kurs veya sertifika programlarına; Başkanlık memur kadrolarında bulunan personelden, Din Hizmetleri Sınıfına atanmak için gerekli öğrenim şartını taşıyan ve Başkanlıkça yapılacak sınavda başarılı olanlar ise mesleki eğitime, özlük hakları korunarak katılabilir.

Bu madde kapsamında Akademiye mesleki eğitime alınan personel yıllık izinlerini, eğitime ara verilen günlerde kullanır.

Mesleki eğitimlerini başarıyla tamamlayanlar, mesleki eğitimlerine uygun Başkanlığın Din Hizmetleri Sınıfına ait kadrolarına atanabilir.”

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Madde üzerinde 2 adet önerge var, okutup işleme alıyorum:

Millî Eğitim, Kültür Gençlik ve Spor Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4212) esas numaralı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun İle Devlet Memurları Kanununda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 6’ncı maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederiz.

“MADDE 6 - 633 sayılı Kanununun 10/A maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğünün eğitim, kurs ve programlarına katılım:

MADDE 10/B - Başkanlık kadro ve pozisyonlarında görev yapan personelden, Başkanlıkça belirlenen esaslara göre uygun görülenler, Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğünün hizmet içi eğitim, kurs veya sertifika programlarına; Başkanlık memur kadrolarında bulunan personelden din hizmetleri sınıfına atanmak için gerekli öğrenim şartını taşıyan ve Başkanlıkça yapılacak sınavda başarılı olanlar ise mesleki geliştirme eğitimine, özlük hakları korunarak katılabilir.

Bu madde kapsamında Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğünün mesleki geliştirme eğitimine alınan personel yıllık izinlerini, eğitime ara verilen günlerde kullanır.

Mesleki geliştirme eğitimlerini başarıyla tamamlayanlar, mesleki geliştirme eğitimlerini uygun Başkanlığın Din Hizmetleri Sınıfına ait kadrolarına atanabilirler.”

Ali Keven

Serkan Topal

Yıldırım Kaya

Yozgat

Hatay

Ankara

Suat Özcan

Muğla

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Gerekçeyi mi okutayım?

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Gerekçe...

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

1) Başkanlık personelinin düzenlenecek mesleki bilgi ve becerilerini geliştiren hizmet içi eğitimlerle Din Hizmetleri Sınıfına geçmelerini düzenleyen bu maddeden “Diyanet Akademisi” ibaresi çıkarılarak yerine zaten bu hizmeti yapmakta olan “Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğü” ibaresi konulmuştur. Diyanet Akademisi özel kanunıyla birlikte kurulana kadar bu görevi yapmakta olan Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğünün görevini yapmaya devam etmesi sağlanmıştır.

2) Kanun teklifinin öngördüğü “mesleki eğitim” ibaresi “mesleki geliştirme eğitimi” biçiminde değiştirilerek personelin aldığı eğitimin tamamen hizmet içi eğitim olduğu belirtilmiş olmaktadır.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4212) esas sayılı Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesindeki “Başkanlık memur kadrolarında bulunan personelden, Din Hizmetleri Sınıfına atanmak için gerekli öğrenim şartını taşıyan ve Başkanlıkça yapılacak sınavda başarılı olanlar ise mesleki eğitime, özlük hakları korunarak katılabilir.” ifadesinin “Başkanlık memur kadrolarında bulunan personelden, Din Hizmetleri Sınıfına atanmak için gerekli öğrenim şartını taşıyanlar başvuru sırasına göre mesleki eğitime, özlük hakları korunarak katılabilir.” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Ruştü Tiryaki

Kemal Bülbül

Batman

Antalya

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Sayın Tiryaki, gerekçeyi mi okutayım, konuşacak mısınız?

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Kısa bir şey söyleyeyim Başkanım, bu, düzeltilebilecek bir şey aslında.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Peki.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Şimdi, Diyanet Akademisinde kurum personelinin Diyanet Akademisinde hizmet içi eğitim, kurs ve sertifika programlarına katılmak isteyenler Akademiye başvurduklar. Siz diyorsunuz ki Hacı Ahmet Bey: “Diyanet kimi uygun görürse onu alır.” Yani bu kanun teklifi şu anda böyle. Biz de diyoruz ki: Bunu değiştirelim. Yani bu iş “Diyanet kimi uygun görürse” değil, daha objektif bir kurala bağlansın. Bu, sıraya göre olabilir...

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Yok, anlamdım da ben “Diyanet kimi uygun görürse” kısmını anlamadım.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Ben okuyayım şimdi, şöyle: “Başkanlık kadro ve pozisyonlarında görev yapan personelden Başkanlıkça belirlenen esaslara göre uygun görülenler...” Yani “Başkanlık kimi uygun görürse” diyor. Diyanet Akademisinde...

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Ama esaslar var Sayın Tiryaki.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Esaslar ne Başkanım? Ne esaslar?

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – İşte, onu söyledi...

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Dört yıllık dinî yüksekokul mezunu olması var.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Hayır, bakın, bu, zaten kurumda çalışıyor, “koşulları taşıyanlar” dersiniz. Bu, anlaşılır bir şey yani “bu koşulları taşıyanlar...” Ama eğer siz, buraya “Başkanlık uygun görürse” dersiniz, Başkanlık uygun görmediği hiç kimseyi Diyanet Akademisine almayabilir, böyle bir yetki veriyorsunuz yani. Şimdi, eğer niyetiniz bu değilse...

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Değil.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Ki ben böyle bir niyetiniz olmadığını düşünüyorum, öyleyle bunun dilini değiştirebilirsiniz. Şimdi, olabilir yani bence şimdi değiştirebilirsiniz ama eğer şimdi değiştiremiyorsanız bile notunuzu alın, sonuçta buradan geçtikten sonra Genel Kurulda olabilir.

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Bunu bir inceleyelim, Genel Kurulda da değerlendirelim.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Ama bu konuda gerçekten çok keyfilğe olanak tanıyan bir düzenleme, bunun düzeltilmesi yararlı olacaktır diyorum.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Teşekkür ediyorum.

Kadir Bey, bu konuda diyeceğiniz bir şey var mı?

DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI EĞİTİM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ KADİR DİNÇ – Sayın Başkanım, az önce de ifade ettiğim üzere, Dini Yüksek İhtisas Merkezine ya da aşere takrib eğitimine gelmek için hafız olma şartı var, bir yaş şartı var. Esaslardan kastımız budur efendim.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – O zaman mesele yok, tamam.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

6'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 6'ncı madde kabul edilmiştir.

7'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 7- 633 sayılı Kanununun 12 nci maddesinin başlığında yer alan “, eğitim görevlileri” ibaresi başlık metninden çıkarılmıştır.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – 7'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 7'nci madde kabul edilmiştir.

8'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 8- 633 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 7- Diyanet Akademisi dini yüksek ihtisas, dini ihtisas veya eğitim merkezi müdürü, eğitim görevlisi, öğretmen ve Kur’an kursu öğreticisi olarak görev yapanlar ile diğer görevlerde bulunanların aylık ve ek ders ücreti karşılığında okutacakları ve okutmuş sayılacakları haftalık ders saatlerinin sayısı, ders niteliğinde yönetim görevinden sayılan haller, ders görevi alacakların nitelikleri, 657 sayılı Kanununun 89 uncu maddesi hükümleri çerçevesinde ders görevi verilmesine dair işlemler ve diğer hususlar Cumhurbaşkanlığı kararı ile tespit olunur.”

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – 8’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 8’inci madde kabul edilmiştir.

9’uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 9- 633 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 19- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte Başkanlığa ait pozisyonlarda bu maddeyi ihdas eden Kanunla değiştirilmeden önceki 10/A maddesine göre sözleşmeli personel olarak istihdam edilenler hakkında, 10/A maddesinin değişiklikten önceki hükümlerinin uygulanmasına devam edilir.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte Başkanlıkta öğretmen kadrolarında bulunanlar ile Başkanlıkta daha önce eğitim görevlisi unvanını ihraz etmiş olanlar, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içerisinde taleple bulunmaları halinde, Başkanlıkça belirlenecek usul ve esaslara göre yapılacak sınavla Diyanet Akademisinde eğitim görevlisi kadrolarına atanabilir.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte dini yüksek ihtisas merkezi ve eğitim merkezlerinde eğitime devam edenler, başladıkları eğitim programlarını aynı usul ve esaslar doğrultusunda Akademi bünyesinde tamamlar. Bunlardan eğitimde başarılı olanlar, Akademi eğitim döneminde başarılı olmuş sayılır ve bunların bu madde yürürlüğe girmeden önce sahip oldukları haklar saklı tutulur.

Akademide uygulanacak eğitim programları, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde hazırlanır.”

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – 9’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 9’uncu madde kabul edilmiştir.

10’uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 10- 633 sayılı Kanununun eki (I) sayılı cetvelde yer alan “Başkan Yardımcısı” sütununa aşağıdaki satırlar eklenmiş ve “Sürekli Kurullar” sütunundan sonra gelmek üzere aşağıdaki sütun eklenmiştir.

“

Başkan Yardımcısı

Başkan Yardımcısı

”

“

Bağlı Birimler

Diyanet Akademisi

”

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Sayın Başkan, 3 tane başkan yardımcısına 2 tane ekliyorsunuz, doğru mu?

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Var zaten.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Kanunda 3 tane var, ek (I) sayılı cetvelde 3 tane başkan yardımcısı var. 2 tane mi ekliyorsunuz?

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Ekleme yok, sadece...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Ama 2 tane başkan yardımcısı yazmışsınız ya. Şimdi, 633'ün ek (I) sayılı cetvelinde başkan var ve 3 tane başkan yardımcısı var. 5 oluyor yani.

DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI EĞİTİM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ KADİR DİNÇ – 2010'da bu oldu zaten.

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Bu, başkan yardımcısından sonra geldiğini göstermek üzere sıra için konulmuş.

DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI I. HUKUK MÜŞAVİRİ AV. SELAMİ AÇAN – 3'e indirilmişti, tekrar 5'e çıkarıldı fakat şekil olarak tablo eksik kalmıştı, şimdi tablo tamamlanıyor. Kadroları şu anda görev yapan hocalarımızla devam ediyor, zaten var.

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Aynen öyle.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Peki, teşekkür ediyorum.

10'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 10'uncu madde kabul edilmiştir.

11'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 11- 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun;

a)Eki (I) sayılı Cetvelin "I- GENEL İDARE HİZMETLERİ SINIFI" bölümünün (d) bendine "Mushafları İnceleme ve Kıraat Kurulu Başkanı," ibaresinden sonra gelmek üzere "Diyanet Akademisi Başkanı," ibaresi eklenmiştir.

b)Eki (II) sayılı Cetvelin "5-YARGI KURULUŞLARI BAĞLI VE İLGİLİ KURULUŞLAR İLE YÜKSEKÖĞRETİM KURULUŞLARINDA" bölümünde yer alan "Diyanet İşleri Başkanlığı Eğitim Merkezi Müdürü" ibaresi "Diyanet İşleri Başkanlığı Dini ihtisas Merkezi Müdürü, Diyanet İşleri Başkanlığı Eğitim Merkezi Müdürü, Kur'an Eğitim Merkezi Müdürü" şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – 11'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 11'inci madde kabul edilmiştir.

12'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 12- 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin;

a)Eki (I) sayılı Cetvelin "A- Aylıklarını 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa Göre Alanlar" bölümünün (6) numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“

6- Kadroları Din Hizmetleri Sınıfında yer alan personel;	Ek Ödeme Oranı (%)
a) Diyanet Akademisi Dini Yüksek ihtisas Merkezinde eğitim görevlisi kadrosunda bulunanlardan;	
1)1-2 dereceden aylık alanlar	170

2) 3-4 dereceden aylık alanlar	160
3) Diğer derecelerden aylık alanlar	150
b) Diyanet Akademisi Dini ihtisas Merkezinde eğitim görevlisi kadrosunda bulunanlardan;	
1) 1-2 dereceden aylık alanlar	160
2) 3-4 dereceden aylık alanlar	150
3) Diğer derecelerden aylık alanlar	140
c) Diyanet Akademisi Eğitim Merkezinde eğitim görevlisi kadrosunda bulunanlardan,	
1) 1-2 dereceden aylık alanlar	150
2) 3-4 dereceden aylık alanlar	140
3) Diğer derecelerden aylık alanlar	130
ç) Vaiz kadrosunda bulunanlardan;	
1) 1-2 dereceden aylık alanlar	66
2) 3-4 dereceden aylık alanlar	66
3) Diğer derecelerden aylık alanlar	66
d) Diğer kadrolarda bulunanlardan;	
1) 1-2 dereceden aylık alanlar	65
2) 3-4 dereceden aylık alanlar	65
3) 5-7 dereceden aylık alanlar	65
4) Diğer derecelerden aylık alanlar	65

b) Eki (II) sayılı Cetvelin (4) numaralı sırasına “Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı,” ibaresinden sonra gelmek üzere “Diyanet Akademisi Başkanı,” ibaresi eklenmiştir.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Madde üzerinde 2 adet önerge var, okutup işleme alacağım.

Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4212) esas numaralı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile Devlet Memurları Kanununda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederiz.

MADDE 12- 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin;

a)Eki (I) sayılı Cetvelin “A- Aylıklarını 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa Göre Alanlar” bölümünün (6) numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“

6- Kadroları Din Hizmetleri Sınıfında ver alan personel;	Ek Ödeme Oranı (%)
a) Diyanet Akademisi Dini Yüksek ihtisas Merkezinde eğitim görevlisi kadrosunda bulunanlardan;	

1)1-2 dereceden aylık alanlar	170
2) 3-4 dereceden aylık alanlar	160
3) Diğer derecelerden aylık alanlar	150
b) Diyanet Akademisi Dini ihtisas Merkezinde eğitim görevlisi kadrosunda bulunanlardan;	
1) 1-2 dereceden aylık alanlar	160
2) 3-4 dereceden aylık alanlar	150
3) Diğer derecelerden aylık alanlar	140
c) Diyanet Akademisi Eğitim Merkezinde eğilim görevlisi kadrosunda bulunanlardan,	
1) 1-2 dereceden aylık alanlar	150
2) 3-4 dereceden aylık alanlar	140
3) Diğer derecelerden aylık alanlar	130
ç) Vaiz kadrosunda bulunanlardan;	
1) 1-2 dereceden aylık alanlar	76
2) 3-4 dereceden aylık alanlar	76
3) Diğer derecelerden aylık alanlar	76
d) Diğer kadrolarda bulunanlardan;	
1) 1-2 dereceden aylık alanlar	75
2) 3-4 dereceden aylık alanlar	75
3) 5-7 dereceden aylık alanlar	75
4) Diğer derecelerden aylık alanlar	75

“

b)Eki (II) sayılı cetvelin (4) numaralı sırasına “Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı” ibaresinden sonra gelmek üzere “Diyanet Akademisi Başkanı,” ibaresi eklenmiştir.

Ali Keven

Suat Özcan

Yıldırım Kaya

Yozgat

Muğla

Ankara

Serkan Topal

Hatay

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Gerekçeyi mi okutayım?

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Hayır, ben konuşma yapacağım.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Peki, buyurun.

Yine yoklama istemişler, kısa olursa... Ara vermek durumundayız.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Şimdi, tabii, seçmenlerimiz burada Komisyon toplantısı olduğunu görünce ve Diyanet İşlerinden de bu kadar çok bürokrat olunca... Öncelikli olarak, köylerde ciddi imam sıkıntısı var. Mesela, bölgemde Bolvadin ilçemize bağlı büyük bir köy var, Büyükkarabağ köyü, beldelikten düştü; aylardır imam yok, ne zaman köye gitsem imam sıkıntısından bahsediyorlar

yani bir yılı da geçti. Yine, Dinar ilçemize bağlı Bağcılar, Dombay, Duman, Eldere, Karahacılı köylerinde imam yok, hatta Karahacılı'da lojman dahi var ama imam yok. Yani bu konularda ciddi sıkıntı var, burada özellikle bu kadar çok Diyanet İşleri bürokratını görünce paylaşmamı istediler. Umarım en kısa sürede bu sıkıntı giderilir.

Şimdi 12'nci maddeye baktığımızda, Diyanet İşleri Başkanlığı bünyesinde kurulacak olan Diyanet Akademisinde görev yapacak eğitim görevlilerine verilecek ek ödeme oranlarının artırılarak derecelerine göre yüzde 66'dan yüzde 170, yüzde 160 ve yüzde 150 oranlarına yükseltildiğini görüyoruz. Fakat buradaki sıkıntı, vaizlerin ek ödeme oranlarının değiştirilmemesi. Bunların sürekli olarak bu konuda bir talepleri de var yani ek ödeme oranlarının artırılmasına ilişkin ama bu talepleri nedense dikkate alınmamış. Biz de bununla ilgili olarak bir talepte bulunduk, önerge verdik; vaizlerin de ek ödeme oranlarının en azından biraz daha düzeltilmesi, yükseltilmesi için.

Yine, bu teklifte, baktığımızda Diyanet Akademisi Başkanı olmak için "Lisans mezunu olmak yeterli." diyor ama eğitim görevlisi olmak için akademide doktora yapma şartı aranıyor. Bence Akademi Başkanının da eğitim görevlileri arasında en yüksek eğitim alan kişi olması gerekiyor. Çünkü burada, o zaman hiyerarşi de bozulmuş oluyor yani lisans mezunu olan birisi Akademi Başkanı oluyor ama eğitim görevlisi olmak için doktora şartı aranıyor. Burada da bir uyumsuzluk görüyorum.

Yine, şöyle bir şey var: Sözleşmeli personellerle ilgili, Hacı Ahmet Bey, hatırlayın, burada öğretmenleri konuşurken sözleşmeli öğretmenlerde aile birliğinden bahsetmiştik, hatta siz de dediniz ki: "Millî Eğitim Bakanlığı en çok damadı olan bakanlık; çözemiyoruz." Sözleşmeli personel üç yıl çakılı kadro gibi kalacak, eş durumu tayini olmayacak ama şimdi burada da aynı sıkıntıyı yaşayacağız biz, burada da damatlar, gelinler var. Üç yıl sözleşmeli personel ayrılamayacak bulunduğu yerden, eş durumu tayini hakkı tanınmıyor. Şimdi, eş başka bir ilde, örneğin özel sektörde çalışıyor veya esnaflık yapıyor, oradan ayrılamıyor; sözleşmeli personel başka bir yerde. Şimdi, anne bir yerde, baba bir yerde; varsa çocuk çocuk başka bir yerde; böyle bir sıkıntı ortaya çıkacak, böyle bir tablo. Veya öğretmen, sözleşmeli öğretmen bir yerde, eş din görevlisi, sözleşmeli personel bir yerde; böyle bir sıkıntı çıkacak. Yani hakikaten bu aile birliği olayı... Burada da hepimizi, bakın, hepimizi –milletvekiliyiz- gelip bulacaklar, bu sıkıntı hepimize yansıyor. Buna en azından burada... Öğretmenlerinki Komisyonunda çözülmüdü, Genel Kurulda çözülmüdü yani din görevlilerinkini bari çözelim. Bu, evlilik gönül işi yani insana "Üç yıl boyunca evlenme." diyemezsiniz. Evlendiği kişinin hangi meslek olacağı; böyle bir şey de yok, gönül işi. E, ne yapacak bu insan? Evlendi; eşi bir yerde, kendi bir yerde. Çalışmıyorsa eş, hadi, getirsin yanına ama özel sektörde, başka bir kurumda çalışıyorsa ne yapacak? Yani taraflar ayrı kalmış olacak, bu ciddi bir sıkıntı; bence bunun da burada düzeltilmesi gerekiyor.

Ben, bu vaizlere ek ödeme önergemize burada Komisyondaki bütün milletvekili arkadaşlarımızın destek vereceğine inanıyorum, önergemizin şu anda da geçeceğine inanıyorum.

Kolay gelsin.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Teşekkür ediyorum.

Genel Kuruldaki yoklamadan dolayı bir yirmi dakika ara veriyoruz arkadaşlar.

Kapanma Saati: 17.05

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 17.20

BAŞKAN: Emrullah İŞLER (Ankara)**BAŞKAN VEKİLİ: Kamil AYDIN (Erzurum)****SÖZCÜ: Orhan ERDEM (Konya)****KÂTİP: Nazım MAVİŞ (Sinop)**

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Değerli milletvekilleri ve sayın katılımcılar; gündemimizde yer alan 2/4212 esas numaralı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

12'nci madde üzerinde verilen önerenin oylama işleminde kalınmıştı. Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2/4212 esas sayılı Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE 12- 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin;

a) Eki (1) sayılı Cetvelin “A- Aylıklarını 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa Göre Alanlar” bölümünün (6) numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

6- Kadroların Din Hizmetleri Sınıfında yer alan personel;	Ek Ödeme Oranı (%)
a) Diyanet Akademisi Dini Yüksek İhtisas Merkezinde eğitim görevlisi kadrosunda bulunanlardan	
1) 1-2 dereceden aylık alanlar	170
2) 3-4 dereceden aylık alanlar	160
3) Diğer derecelerden aylık alanlar	150
b) Diyanet Akademisi Dini İhtisas Merkezinde eğitim görevlisi kadrosunda bulunanlardan	
1)1-2 dereceden aylık alanlar	160
2) 3-4 dereceden aylık alanlar	150
3) Diğer derecelerden aylık alanlar	140
c) Diyanet Akademisi Eğitim Merkezinde eğitim görevlisi kadrosunda bulunanlardan;	
1) 1-2 dereceden aylık alanlar	150
2) 3-4 dereceden aylık alanlar	140
3) Diğer derecelerden aylık alanlar	130
ç) Vaiz kadrosunda bulunanlardan;	
1) 1-2 dereceden aylık alanlar	99

2) 3-4 dereceden aylık alanlar	99
3) Diğer derecelerden aylık alanlar	99
d) Diğer kadrolarda bulunanlardan;	
1) 1-2 dereceden aylık alanlar	98
2) 3-4 dereceden aylık alanlar	98
3) 5-7 dereceden aylık alanlar	98
4) Diğer derecelerden aylık alanlar	98

b) Eki (II) sayılı Cetvelin (4) numaralı sırasına “Diyaret İşleri Başkan Yardımcısı,” ibaresinden sonra gelmek üzere “Diyaret Akademisi Başkanı,” ibaresi eklenmiştir.”

Mehmet Ruştü Tiryaki

Kemal Bülbül

Batman

Antalya

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Sayın Tiryaki, gerekçeyi mi okutayım?

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Bir şey söyleyeceğim kısaca Başkanım.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Buyurun.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Şimdi, başta da söyledim; kuşkusuz, akademide görev alacak eğitim görevlilerinin ücretlerinin yükseltilmesi anlaşılır bir şey. Bir daha söylüyorum: Bunlar ücret alacaklar, ayrıca bir Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle girdikleri her bir ders için -bir ders ve ek ders saatlerine ilişkin esaslar yayımlanacak- ayrıca ek ders ücreti alacaklar. Şimdi, bir de ek ödeme oranı belirliyorsunuz -Maliyeden arkadaşlar buradaymış, onlardan aldığım bilgi- ek ödemenin yüzde 100’ü yaklaşık 2.200 TL yapıyor. Dolayısıyla, yüzde 170 oranında ek ödeme verdiğinizde -yanılıyor olabilirim ama- 3.700 civarında bir ücret almış olacaklar; aylıkları dışında, ders ve ek ders ücretleri dışında ek ödeme karşılığı da 3.700 lira alacaklar. Ama, siz yıllardır kurumda görev yürüten ve 1’inci, 2’nci dereceye gelmiş bir vaize bunun karşılığında 1.452 TL vermeye devam edeceksiniz. Enflasyondaki artış, hayat pahalılığı, yaşam koşullarının düşmesi de göz önünde bulundurularak en azından bunların yüzde 50 oranında artırılmasının yararlı olacağını düşünüyoruz, önerimiz de o zaten. Bu, yüzde 65-66’dan 98 ve 99’a çıkarılması anlamına geliyor; yüzde 50 artışla bile alacakları ücret 1.450 TL yerine 2.100 TL civarında olacak yani 700 TL’lik bir fark olacak. Umarım teklif sahipleri bunu da değerlendirirler ama bu konuya çok sıcak bakmadıklarını arada öğrendik. Hacı Ahmet Bey, bu konudaki bütün tekliflerde ısrarla diyor ki: “Zaten bütün kamu görevlileri için bir çalışma yürütülüyor.” Ben bu kamu görevlileri meselesiyle son yirmi beş yılını harcamış birisi olarak söylüyorum, Maliyenin olduğu her yerde sadece bu cümle kullanılır: “O konuyla ilgili çalışmalarımız devam ediyor.” Çalışıyoruz zaten, Meclis burası; bundan daha iyi bir çalışma yeri yok, burada bir adım atılabilir diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Sayın Tiryaki, ben sizi 25 yaşında zannediyordum ama siz yirmi beş yıldır, maşallah bu çalışmaları yapıyorsunuz yani genç gösteriyorsunuz.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Oğlum üniversitede Başkanım benim.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Zaten cevabı da verdiğiniz için ben önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

12’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 12’nci madde kabul edilmiştir.

13'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 13- Bu Kanunun;

a) 12 nci maddesinin (a) bendi 15/1/2023 tarihinde,

b) Diğer hükümleri yayımı tarihinde,

yürürlüğe girer.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Madde üzerinde 2 adet aynı mahiyette önerge var, okutup işleme alacağım.

Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2/4212 esas numaralı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile Devlet Memurları Kanununda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 13'üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“Madde 13: Bu kanunun hükümleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.”

Mustafa Adıgüzel

Burcu Köksal

Yıldırım Kaya

Ordu

Afyonkarahisar

Ankara

Ali Keven

Suat Özcan

Serkan Topal

Yozgat

Muğla

Hatay

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Mehmet Ruştü Tiryaki

Kemal Bülbül

Batman

Antalya

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Gerekçeyi okutayım mı?

Suat Bey, buyurun.

SUAT ÖZCAN (Muğla) – Artık son madde gibi...

12'nci maddeyle ilişkili olarak; kadrolu din hizmetleri sınıfında yer alan personelle ilgili zaten Sayın Tiryaki ve Burcu Vekilim önermelerinde talepte bulundular, ek ödeme oranlarıyla ilgili görüşlerini açıkladılar; hepimiz bu konuda aydınlandık biraz olsun.

13'üncü maddede bu 12'nci maddenin (a) bendiyle ilgili “15/1/2023 tarihinde yürürlüğe girer.” diyor ama (b) bendi “Diğer hükümler yayım tarihinde yürürlüğe girer.” diyor. Burada, teklifimiz, (a) bendi de aynı tarihte, yayıma girdiği tarihte yürürlüğe girsin çünkü biraz önce konuşulduğu gibi, vaiz kadrosunda ve diğer kadrolarda bulunanların ek ödeme oranları üstteki Dini Yüksek İhtisas Merkezinde eğitim görevlisi kadrosunda bulunanlardan, yine Diyanet Akademisi Dini İhtisas Merkezinde eğitim görevlisi kadrosunda bulunanlardan, Diyanet Akademisi Eğitim Merkezi eğitim görevlisi kadrosunda bulunanlardan oldukça düşük.

İçinde bulunduğumuz ekonomik sıkıntıların yanı sıra bir de uluslararası Ukrayna-Rusya savaşı sonucunda ekonominin ülkemizde daha da kötüye gideceği gibi bir durum söz konusu. Tabii ki bu nedenle elektriğe, doğal gaza, akaryakıtta ve gıda ürünlerine yapılan zamlar toplumun her kesimini etkilediği gibi din görevlilerini de etkilemektedir. Bu nedenle, gerçi, Öğretmenlik Meslek Kanunu'nda olduğu gibi “2023'te yürürlüğe girer”i aynı şekilde bu kanunda da uyguluyorsunuz ama toplumun, insanlarımızın, yurttaşlarımızın çektiği sıkıntıları da göz önünde bulundurmamak gerekir. O nedenle, bir an önce, ekonomik olarak yapılacak desteklerden, din eğitimi hizmetleri içinde bulunan din

görevlilerimizin de yararlanması gerekmektedir. Bu nedenle de biz bu önergeyi verdik. Bu önergenin kabul edilmesi, toplumumuzun önemli kesimini kapsayan din hizmetleri görevinde bulunanlara biraz olsun nefes aldıracaktır. Bu nedenle bunun kabul edilmesini bekliyorum.

Teşekkür ediyorum.

Ayrıca, yasanın hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Teşekkür ediyorum Sayın Özcan.

Sayın Tiryaki, buyurun.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Sayın Başkan, başta söyledim; gerçekten makul hiçbir nedeni yok. Yani, eğer akademi çalışmaya başlamayacaksa sorun yok. 2023 Ocak ayında akademi kurulacak, bütün altyapısı tamamlanacak, o tarihte çalışacaksa tamam, 2023 yılı Ocak ayında bu katsayılara göre ücret ödeyin ama akademiye açacaksınız yani bu yasa yürürlüğe girdiğinde eğitim merkezleri akademinin bir parçası olacak, değil mi? Yani, merkezdeki, illerdeki, hepsi başlayacak.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Ahmet Hocam, siz cevap verecek misiniz?

Burhan Hocam, siz?

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Yani, akademiye kuracaksınız ve isimlerini değiştireceksiniz; bu akademiye öğretim üyeleri de göreve başlamış olacak. 2023'ten sonra niye bunlara ek ödemelerini yüzde 170 üzerinden ödüyorsunuz? Yani, bunu beklemenizin nedeni ne? Makul bir nedeni olsun, biz de ikna olalım.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Ahmet Hocam, açıklayın, buyurun.

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Buna dair ben bir açıklama yaptım aslında müzakereler esnasında ama tekrarlamış olacağım.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Evet, doğru, yaptınız.

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Burada bir süreç işleyecek, yeni kadrolar, yeni ekipler oluşturulacak; bu akademi yeni oluşumunu ancak bu kadar sürede tamamlayabilir. Orada öğretim görevlisi olan mevcut personel zaten şu anda maaşlarını alıyor.

Onlarla alakalı, belki Sayın Emrullah Bakanım, bir de şöyle bir şey var: Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı vakıftan da bir miktar zaten bu arkadaşlara şu anda destek yapılıyor. Ben bunu özel bir bilgi olarak söylüyorum yani affımıza mağruren. Dolayısıyla herhangi bir kayıpları olmayacak yani o konuda müsterih olun. Yani bunu biz başlatmış olsak Diyanet İşleri Başkanlığının, Diyanet Vakfının onlara sağlamış olduğu gelir kesilmiş olacak, üç aşağı beş yukarı aynı şey olacak. Bu arkadaşların şu anda herhangi bir kaybı söz konusu değil, gönlünüz müsterih olsun.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Hocam, bir şey mi ilave edeceksiniz?

DİYANET İŞLERİ BAŞKAN YARDIMCISI PROF. DR. İBRAHİM HİLMİ KARSLI – Ben tek bir hususu ifade edeceğim.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Buyurun.

DİYANET İŞLERİ BAŞKAN YARDIMCISI PROF. DR. İBRAHİM HİLMİ KARSLI – Şimdi, burada 2 değerli milletvekilimiz vaizler ile öğretim görevlileri, dinî yüksek ihtisaslarla, işte, yeni hâliyle Diyanet Akademisinde görev yapan hocalarla irtibatlandırılıyor özlük hakları, maaşları itibarıyla. Burada vaizlerin konumunu ayrı değerlendirmek lazım. Dinî yüksek ihtisaslarda olan hocalarımız bizim temel dinî kaynakları okuyup anlayabilecek, özümseyebilecek, fetva verebilecek üst düzey alim

insanlardır yani üniversitedeki akademisyen seviyesinde doktoraşını yapmış, doçent olan çok daha ileri seviyede insanlar. Yani vaizler ile bunlar arasında irtibat kurmamak lazım diye düşünüyorum. Bunu ifade etmek istedim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Bir de Sayın Tiryaki, bu, biliyorsunuz, akademiyle ilgili özel bir kanun teklifi, buraya vaizdi, murakıptı, başka talepler de var, bize de geldiler. Onlar başka bir yerde değerlendirilir, bunu da belirtmekte fayda var.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Hayır, aynı cetveldeler Başkanım.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Aynı cetveldeler.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Aynı cetvel ama şimdi buraya koyduğunuz zaman o sıkıntı olabilir. Bu sadece akademi görev yapacaklarla ilgili.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Başkanım, şimdi bazı şeyler anlaşılır, bu mesela...

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) – O konuyu bir anlatsalar Sayın Başkanım, bu tablo akademi görev yapacak vaizleri mi kapsıyor, hepsini mi kapsıyor, nedir?

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Kadir Bey, istiyorsanız buyurun açayım mikrofonunuzu...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Başkanım, şimdi, mesela bazıları kademeli olur, bu anlaşılır bir şey. Diyelim ki hani bu 3600 olunca bir sürü insan bilmeden şunu diyordu ya: “Niye bütün öğretmenlere vermiyorsunuz?” 2200’den başlıyorsunuz 8’inci dereceden, 1’inci dereceye gelinceye kadar 3600’e veriyorsunuz. Bu, işte, kıdemi yükseldikçe düzeliyor; bundan bahsetmiyoruz. 70’se 70, 60’sa 60, 170’se 170; değişmeyecek bir şey bu. Biz de diyoruz ki: Arada bu kadar fark olmasın yani birine yüzde 65-66 ek ödeme veriyorsunuz, birine 170 veriyorsunuz, neredeyse 3 katı kadar fark. Bunu madem düzeltiyorsunuz, bir öneri getiriyorsunuz, aynı cetvel içerisinde vaizler ve diğer din görevlilerinin de bir miktar ücretlerinin iyileştirilmesine katkı sunacak; söylediğimiz bu. Yüzde 50 olmaz da yüzde 20 katkı olur, onlar da bundan yararlanmış olurlar.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Buyurun Sayın Dinç.

DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI EĞİTİM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ KADİR DİNÇ – Sayın Bakanım, saygıdeğer milletvekillerimiz; bu konu aynı cetvelde yer alıyor, doğru. Daha önce eğitim görevlilerimiz de 66 puan üzerinden tazminat oranları belirlenmişti. Burada şu anda Akademi Kanunu Teklifi’yle birlikte getirilen fark yüzde 104’lük bir kısımdır. Bu da vaizleri yetiştiren eğitim görevlilerimizin, nitelikli hocalarımızın kurumda kalmasını sağlamak, üniversiteye...

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Başka kurumdan gelmeleri de kolaylaştırmak için.

DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI EĞİTİM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ KADİR DİNÇ – ...başka kurumlara geçişlerin de önlenmesi amacıyla bir cazibesinin olması gerekiyor; bu bir.

İkincisi, neden 2023 yılında yürürlüğe girecek? Akademinin bütün birimleriyle birlikte yönetmelik çalışmalarının tamamlanması ve hizmete dâhil olması için zaten en az altı aylık süreye ihtiyaç olacaktır.

Bunu arz ediyorum efendim.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Teşekkür ediyorum.

Aynı mahiyetteki önerileri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

13’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 13’üncü madde kabul edilmiştir.

14'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 14- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 14'üncü madde kabul edilmiştir.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Teklifin tümü kabul edilmiştir.

Sayın Burhan Hocamın bir söz talebi var, herhâlde teşekkür maiyetinde.

Buyurun Hocam.

DİYANET İŞLERİ BAŞKAN YARDIMCISI BURHAN İŞLİYEN – Sayın Başkanım, saygıdeğer milletvekilleri; bir gün boyunca devam eden çalışmalar bizim açımızdan çok istifadeli oldu. Gerek Akademik Kanunun hazırlık aşamasında katkı sunan diğer kurumlardan, özellikle Maliye bürokratlarından gerekse teklif hâline getirilmesinde Hacı Ahmet Özdemir Hocamız başta olmak üzere, imzası bulunan ve burada katkı sunan Komisyon üyelerine çok teşekkür ediyoruz. Yani bütün olumlu olumsuz manada kanunu değerlendiren saygıdeğer milletvekillerimizin tamamının böyle bir ihtiyacın olduğunu ifade etmesi, manevi değerler, din hizmeti söz konusu olduğunda ne kadar olumlu yaklaşıldığının bir göstergesi. Bu da bizi motive edip hizmete, daha çok çalışmaya sevk eden ayrı bir motivasyon aracı oldu, çok ciddi, güzel notlar aldık, kendimiz için dersler çıkardık, onlar üzerinde, bütün söylenenlerden notlar çıkardık ben ve arkadaşlarım. Onlar üzerinde, başka alanlarda da gündem dışında da yapılan konuşmalarla alakalı elimizden gelen gayreti gösterme çabası içerisinde olacağız inşallah.

Ben, bugünkü çalışmadan dolayı hem Sayın Başkanımız hem teşkilat mensuplarımız hem de buradaki arkadaşlarım adına çok teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Teşekkür ediyorum Sayın Hocam.

Kanunların hazırlanmasına uygulanan esas ve usuller çerçevesinde teklifin kanun tekniğine uygunluğunun sağlanması amacıyla Komisyon Başkanlık Divanına redaksiyon yetkisi verilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İç Tüzük'ün 45'inci maddesi hükmü uyarınca özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Başkanlığına

(2/4212) esas numaralı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile Devlet Memurları Kanunu'nda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'de Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin Komisyon Raporu hakkında İç Tüzük'ün 45'inci maddesine göre Konya Milletvekili Orhan Erdem, Sinop Milletvekili Nazım Maviş, Amasya Milletvekili Hasan Çilez ve Konya Milletvekili Hacı Ahmet Özdemir'in özel sözcüler olarak seçilmesini teklif ederim.

Emrullah İşler

Ankara

Millî Eğim, Kültür, Gençlik ve Spor

Komisyonu Başkanı

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Komisyon raporuna muhalefet şerhi koymak isteyen üyelerimiz varsa cuma günü (yarın) saat...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Erken Başkanım...

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Bunu hep yapıyorsunuz Başkanım.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – O zaman, pazartesi saat 11.00’e kadar muhalefet şerhlerini Komisyon bürosuna iletmelerini istirham ediyorum.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Başkanım, saat 14.00 olabilir mi?

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Olmuyor çünkü ertesi gün gündeme alınabilir Genel Kurulda, onun için saat 11.00’de gelmesi lazım, yetişmiyor. Arada hafta sonu var ama bakın, cuma, cumartesi, pazar...

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Önümüzdeki hafta gelebilir mi?

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Gelebilir yani bilemiyoruz, onun için biz...

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Ben Komisyon Başkanına ve ilgili Diyanet İşleri Başkanlığından gelen arkadaşlarımıza ve imzanın birinci sahibi Hacı Ahmet Hocamıza çok çok teşekkür ediyorum. Umarım bu öneriler, düşünceler bir kez daha düşünülür, Genel Kurula gelirken hiç olmazsa virgülüne, noktasına, ünlemine dikkat edilir.

Ahmet Hocam, bakın, kâr yağdı, eridi; gelin bu kanun teklifi kısmi değişikliklerle Genel Kurulda biraz revize edilsin, hepimiz için iyi olur.

Hayırlı olsun diyorum ben.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Ahmet Hocam, buyurun.

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Şimdi, bugün teşekkürler hep şahsıma yapıldı, ben ondan birazcık şahsım adına rahatsızlık duydum. Şöyle: Bu kanunlar kolay hazırlanmıyor, hakikaten alt tarafta birtakım hususlar değerlendiriliyor, bakanlıklar arası çalışmalar yapılıyor, Cumhurbaşkanlığı bu kanunların hazırlanmasında fevkalade destek veriyor, bundan sonra bizim devreye girdiğimiz zamanlar oluyor, bazen şu aşamada, bazen bu aşamada, en son aşamada. Emrullah Bakanım, zaten geçmişte dönemlerden bu kanuna büyük emek vermiş. Bekir Bey’den bahsedildi, ben, kendisini hayırla yâd ediyorum, çok büyük emeği var. Mehmet Görmez Bey ki biz halef selefiz onunla İlahiyat Fakültesinde, yine hayırla yâd ediyorum. Ali Erbaş Hoca’nın fevkalade çabaları oldu, katkıları oldu, özel girişimleri oldu ama şurada gördüğünüz arkadaşlar esas, Kadir Bey olsun, burada Akif Bey olsun, Burhan Hocam olsun, İbrahim Bey olsun, Selami Bey olsun fevkalade çaba sarf ettiler. Sendikalarımıza, STK’lerimize ve kanunun şu aşamaya gelmesinde sizlerin de katkılarıyla en son müzakerelerle katkısı bulunan herkese ayrı ayrı teşekkür ediyorum. Ben, bütün teşekkürlerinizi, bütün bu çalışanların, bütün bu emek sarf edenlerin adına almış, kabul etmiş oluyorum. Onu da ayrıca belirtmek isterim.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Teşekkür ediyorum Ahmet Hocam.

Ben de Komisyon üyelerimize, kurumlarımızdan gelen değerli bürokratlarımıza ve sendikalarımızdan gelen genel başkanlara huzurlarınızda teşekkür ediyorum. İnşallah, bu Komisyonumuzda kabul etmiş olduğumuz kanun teklifi Diyanet camiası için hayırlara vesile olur diyorum.

Toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 17.40